

Kommunfullmäktiges beslut avseende kompletterande ägardirektiv

Kulturvision 2030

Inriktningsbeslut m.m. samt förvärv av bolag med nyproduktion

Överlåtelser fastigheter/tomträtter

Evenemangsstrategi för Stockholms stad

Koncernledningens förslag till beslut

Koncernstyrelsen beslutar följande.

1. Anmälan av Kulturvision 2030 godkänns.
2. Berörda bolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att implementera Kulturvision 2030.
3. Dotterbolagen AB Stockholmshem och AB Familjebostäder får i uppdrag att verkställa beslut om förvärv m.m. av Fastighets AB Syl 3 AB respektive Maxera Bostad 5 AB med tillhörande nyproduktion i kv Pendlaren 1 i enlighet med bilagda beslutsärenden.
4. Dotterbolagen AB Familjebostäder och AB Svenska Bostäder får i uppdrag att verkställa beslut om överlåtelser m.m. till Wilhem Stockholm AB respektive Ikano Bostad i Hagsätra AB i enlighet med bilagda beslutsärenden.
5. Anmälan av Evenemangsstrategi för Stockholms stad godkänns.
6. Evenemangsstrategi för Stockholms stad fastställs att gälla från och med den 1 juli 2012.
7. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att fastställa Evenemangsstrategi för Stockholms stad från och med den 1 juli 2012, bilaga 2 till utlåtandet.
8. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Irene Svenonius
VD

Ärendet

Kommunfullmäktige (KF) har behandlat ärenden där man fattat beslut som är att betrakta som kompletterande ägardirektiv m.m. för bolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB.

Kulturvision 2030 (utl.2012:91)

KF behandlade 2012-06-11 ärendet *Kulturvision 2030 (utl. 2012:91)*. Stockholms stads Vision 2030 är utgångspunkten för Kulturvision 2030. Med en särskild stadsövergripande kulturvision – en strategisk plan för kulturen i Stockholm – är avsikten att förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass. Det finns i dag flera styrdokument för kulturen i Stockholm kopplade till stadens nämnder och bolag. Det råder samtidigt ett behov av ett övergripande strategiskt dokument som tydliggör Stockholms stads långsiktiga intressen och ambitioner inom kulturområdet. Vision Stockholm 2030:s tre målområden beskriver att Stockholm ska vara mångsidig och upplevelserik, innovativ och växande samt en stad för sina medborgare - kulturen har en viktig roll i alla tre teman (*bilaga 1*).

Inriktningsbeslut m.m. och förvärv av bolag med nyproduktion (utl 2012:67, 2012:68)

KF behandlade 2012-05-07 ärendena avseende *Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmsheims nyproduktion av bostäder inom kv. Golvläggaren och Syllen, i Årstadal. Genomförandebeslut*

gällande AB Stockholms shems förvärv av aktierna i Fastighets AB Syl 3 i samband med nyproduktion inom Kv. Golvläggaren och Syllen, i Årstadal (utl. 2012:67) samt AB Familjebostäders förvärv av bolag med tillhörande nyproduktion i kv. Pendlaren 1 i Älvsjö (utl. 2012:68) och beslutade bland annat att Stockholms Stadshus AB skulle ge bolagen i uppdrag att genomföra förvärven samt teckna erforderliga avtal. I enlighet med Kommunfullmäktiges beslut får härmed bolagen i uppdrag att verkställa beslut om förvärv m.m. Ärendena behandlades av koncernstyrelsen 2012-03-19 (Bilaga 2).

Överlåtelse fastigheter/tomträtter (utl 2012:74, utl 2012:75)

Kommunfullmäktige behandlade 2012-05-28 ärendena avseende *AB Familjebostäders överlåtelse av fastigheter/tomträtter i Blackeberg/Hässelby och Bromma/Ulvsunda till Willhem Stockholm AB (utl. 2012:74) samt AB Svenska Bostäders överlåtelse av fastigheter/tomträtter i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB (utl. 2012:75)* och beslutade bland annat att Stockholms Stadshus AB skulle ge bolagen i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal. I enlighet med Kommunfullmäktiges beslut får härmed bolagen i uppdrag att verkställa beslut om överlåtelse m.m. Ärendena behandlades av koncernstyrelsen 2012-03-19 (bilaga 3).

Evenemangsstrategi för Stockholms stad (utl 2012:92)

KF behandlade 2012-06-11 ärendet *Evenemangsstrategi för Stockholms stad (utl. 2012:92)*.

Stadsledningskontoret har arbetat fram en långsiktig, samlad strategi och handlingsplan för att på ett mer systematiskt sätt arbeta med evenemangsfrågor inom Stockholms stad i enlighet med stadens Vision 2030. I begreppet evenemang räknas festivaler som staden initierar eller arrangerar, större artist- och idrottsevenemang samt kongresser, mässor och konferenser. Den gemensamma nämnaren är att de sammantaget ska förstärka stadens varumärke och profil (bilaga 4).

Bilagor

1. Kulturvision 2030 (utl. 2012:91)
(Dnr Stadshus AB 2011/3.2.2/115)

2. Inriktningsbeslut och förvärv av bolag med nyproduktion (utl. 2012:67, utl. 2012:68)
(Dnr Stadshus AB 2012/3.3.1/24, 2012/3.3.1/96 samt 2012/3.3.1/42)

3. Överlåtelse fastigheter/tomträtter (utl 2012:74, utl 2012:75)
(Dnr Stadshus AB 2012/3.4.2/40, 2012/3.4.2/41)

4. Evenemangsstrategi för Stockholms stad (utl. 2012:92)
(Dnr Stadshus AB 2011/3.2.2/112)

Kommunfullmäktige

Utdrag ur protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde i Stadshuset måndagen den 11 juni 2012 kl. 13.00.

Justerat den 18 juni 2012 Anslaget den 19 juni 2012

Margareta Björk
Eva-Louise Erlandsson Sforach
Ulf Fridebäck

§ 19
Kulturvision 2030
Förslag från kulturenämnden (utl. 2012:91)
Dnr 328-1850/2011

Kommunstyrelsens utlåtande nr 2012:91 behandlades. Utlåtandet gäller ett förslag från kulturenämnden om Kulturvision 2030 som ska förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass.

Ordet innehades av borgarrådet Sjöstedt, Ewa Larsson, Ann Mari Engel, Mats Berglund, Monika Lindh, Ewa Larsson, Ariane Bucquet Pousette, Ewa Samuelsson, Arba Kokalari och Ann-Katrin Åslund.

Yrkanden

Under överläggningen hade yrkats

dels bifall till kommunstyrelsens förslag,

dels av Mats Berglund (MP) bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsens innebärande återremiss,

dels av Ann Mari Engel (V) bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsens innebärande återremiss.

Propositionsordning

Ordföranden tog först upp återremissyrkandet. Vid propositioner på bifall till eller avslag på detta yrkande beslutade kommunfullmäktige utan omröstning att avslå detta.

Härefter beslutade kommunfullmäktige utan omröstning att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Utlåtande 2012:91 RVIII (Dnr 328-1850/2011)

Kulturvision 2030

Förslag från kulturnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kulturvision 2030 godkänns, bilaga.
2. Berörda nämnder ges i uppdrag att implementera Kulturvision 2030.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge berörda bolag i uppdrag att implementera Kulturvision 2030.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Stockholms stads Vision 2030 är utgångspunkten för förslaget till Kulturvision 2030. Med en särskild stadsövergripande kulturvision är avsikten att förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass. Det finns i dag flera styrdokument för kulturen i Stockholm kopplade till stadens nämnder, förvaltningar och verksamheter. Det råder samtidigt ett behov av ett övergripande strategiskt dokument som tydliggör Stockholms stads långsiktiga intressen och ambitioner inom kulturområdet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden (stadsarkivet), kyrkogårdsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik-

och renhållningsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, AB Familjebostäder, AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad, AB Stokab, AB Svenska Bostäder, AB Stadsholmen, AB Stockholmshem, kommunstyrelsens handikappråd, kommunstyrelsens pensionärsråd, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Mässfästigheter i Stockholm AB, Rådet till skydd för Stockholms skönhet, Stockholms Stadshus AB, SISAB, S:t Erik Markutveckling AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Stockholms Stads Bostadsförmedling AB, Stockholms Stadsteater AB, Stockholm Business Region AB, S:t Erik Försäkrings AB, S:t Erik Livförsäkring AB, stadsmiljörådet och styrelsen för Kungsträdgården Park & Evenemang AB.

Stockholm Business Region AB, Stokab AB, Stockholms Stadsteater AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder har svarat gemensamt genom Stockholms Stadshus AB. Övriga bolag har avstått från att inkomma med svar. Även AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad har avstått från att svara på remissen. Överförmyndarnämnden och stadsmiljörådet har avstått från att yttra sig. Kommunstyrelsens handikappråd har valt att avstå från att yttra sig och istället hänvisat till kulturnämndens funktionshinderråds yttrande. Kulturnämndens funktionshinderråd har under arbetet med visionen varit involverat i visionens utformning och dess yttrande återfinns nedan.

Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget till kulturvision. Kontoret vill därutöver betona vikten av att de strategier och mål som arbetas fram för kulturvisionen formuleras på ett sådant sätt att de kan placeras in i stadens målstrukturer och följas upp i stadens integrerade lednings- och styrsystem, ILS.

Arbetsmarknadsnämnden anser att den framförallt i sitt arbete för ökad integration kan bidra till kulturvisionen. Nämnden framhåller vikten av kultur i form av teater-, konsthalls-, musei- och konsertbesök inom Svenska för invandrare och vuxenutbildningen som led i studenternas integration i det svenska samhället respektive på arbetsmarknaden.

Exploateringsnämnden ser positivt på att en strategisk plan för kulturen tas fram i Stockholms stad. Den betonar dock vikten av att eventuella mål och

strategier som avser styra andra verksamheter än kulturnämndens egna inte bör tas fram utan en gemensam beredning mellan berörda nämnder. Nämnden arbetar aktivt med enprocentsregeln och är beredd att överväga att informera även kulturförvaltningen redan vid markanvisningen, om förvaltningen så önskar, för att möjliggöra tidigare planering av eventuella kulturlokaler.

Fastighetsnämnden ser positivt på att en strategisk plan för kulturen i Stockholm tas fram. Nämnden tillhandahåller idag lokaler för utövande konstnärer, förvaltar ett flertal fastigheter för stadens kulturinstitutioner så som Stockholms Stadsmuseum, Stadsbiblioteket, Medeltidsmuseum, Liljevalchs Konsthall och Kulturhuset.

Kulturnämnden ser positivt på att kulturens roll, genom kulturvisionen, understryks i Vision 2030. Nämnden framhåller vikten av att det i kulturvisionen finns tydliga målbilder för hur arkiven och kulturarvsinstitutionerna ska ta en större plats som centrala digitala informationsresurser och angelägna mötesplatser för aktivt medskapande.

Kulturnämndens funktionshinderråd framhåller vikten av att kulturlivet i Stockholm är tillgängligt även för personer med funktionsnedsättningar. Detta menar rådet kan uppnås genom att såväl den fysiska miljön anpassas, kunskapen om teckenspråk blir större som genom att tekniska hjälpmedel tas fram så att kulturupplevelsen även kan delas av dem med olika funktionsnedsättningar.

Kyrkogårdsnämnden ser positivt på att en gemensam kulturvision tas fram men efterlyser ett tydligare dokument. Nämnden framhåller sin tradition av konstnärliga ambitioner vid byggandet av begravningsplatser. Nämnden påpekar också att de kulturuppdrag som den idag åtar sig ligger utanför det egentliga uppdraget.

Idrottsnämnden ställer sig positiv till förslaget om kulturvision. Nämnden anser dock att kulturvisionen borde ha ett tydligare perspektiv på mänskliga rättigheter och barnperspektiv.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inga invändningar mot kulturvisionen men efterlyser en mer tydlig linje. Nämnden önskar i sitt remissvar en tydligare anknytning till den hållbara staden.

Servicekommittén stödjer förslaget till kulturvisionen för Stockholms stad. Nämnden framhåller att den kan bidra till visionen genom att på ett lättillgängligt sätt tillhandahålla information och service gällande stadens kulturverksamheter.

Socialnämnden anser att förslaget till kulturvision har förutsättningar att bli ett strategiskt styrdokument som anger vilken inriktning och vilka ambitioner staden har inom kulturområdet. Nämnden anser dock att det skulle vara värde-

fullt om förslaget till kulturvision kompletterades med fler perspektiv på hur stockholmarna ska få tillgång till kultur.

Stadsbyggnadsnämnden anser att det behövs en kulturvision som tydliggör Stockholms stads långsiktiga ambitioner inom kulturområdet. Nämnden lyfter fram det offentliga rummets utformning och gestaltning som områden med tydliga kulturaspekter inom nämndens ansvarsområden. Vidare uttrycker nämnden att den gärna medverkar till fördjupad dialog med kulturförvaltningen inom ramen för arbetet med *Arkitektur Stockholm* och *Stockholms nya parkprogram* för att på bästa sätt skapa gynnsamma förutsättningar för Stockholms kulturliv.

Trafik- och renhållningsnämnden ställer sig positiv till att staden tar fram en strategisk plan för kulturen i Stockholm men efterlyser att medel som står i paritet med ambitionerna för ett genomförande bör avsättas för visionens genomförande.

Utbildningsnämnden understryker kopplingen mellan utbildning och kultur för att rusta Stockholms stads grundskole- och gymnasieelever för vuxenlivet. Nämnden lyfter fram att den redan idag arbetar aktivt med olika kultursatsningar i samarbete med såväl kulturnämnden, stadsdelsnämnderna som det fria professionella kulturlivet. Några av projekten som omnämns är bland annat Kulan, Stockholmskällan och Skapande skola. Nämnden ser gärna att arbetet kring dessa samarbeten utvecklas.

Äldrenämnden ställer sig bakom förslaget till kulturvision. Nämnden framhåller vikten av att stadens kulturutbud måste vara tillgängligt för alla stockholmare oavsett ålder.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig mycket positiv till att förslaget till kulturvisionen stärker barn- och ungdomskulturens ställning. Nämnden framhåller vikten av att alla oavsett ålder, kön eller funktionsförmåga kan ta del av Stockholms stads kulturutbud. Vidare anser nämnden att det är angeläget att kulturförvaltningen fungerar som ett stöd i planeringen av olika kulturaktiviteter i stadsdelen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd lämnar ett flertal förslag på förändringar i kulturvisionen. Nämnden anser dels att jämställdhetsperspektivet borde vara mer framträdande, dels att fler mötesplatser borde finnas i ytterstaden och att kulturlivet i högre utsträckning skulle kunna utgöra samarbetspartners med förskolor, skolor och fritidsverksamheter. Nämnden anser också att kulturens roll för att minska segregationen borde vara mer framträdande i kulturvisionen.

Farsta stadsdelsnämnd välkomnar kulturvisionen och arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass. Nämnden ställer sig bakom att digital

teknik kan tillgängliggöra kultur. Vidare vill nämnden lyfta fram vikten av att kulturlivet ska vara tillgängligt för alla, att barns och ungdomars likvärdiga möjligheter till eget skapande bör ingå som en del i kulturvisionen och att stadens ytterstadsområden finns representerade i kulturvisionen. Därutöver skulle nämnden ha velat se ett tydligare jämställdhetsperspektiv i förslaget till kulturvision.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd framhåller, likt förslaget till kulturvision, vikten av att kulturen utvecklas och görs tillgänglig för alla. Nämnden framför vidare att ett behov finns för central samordning av satsningar och insatser som kan komplettera och stötta stadsdelarna där så behövs.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att professionella kulturskapare och kulturinstitutioner etablerar sig i ytterstaden. Vidare framhåller nämnden att det måste finnas flerfunktionella mötesplatser där unga, gamla, fria grupper, amatörer och professionella kan mötas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till den föreslagna kulturvisionen. Vidare framhåller nämnden att resultatet av det fortsatta arbetet med kulturvisionen bör återkopplas till samtliga nämnder för att konkretiseras i uppföljningsbara mål, aktiviteter och indikatorer i de årliga verksamhetsplanerna.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna kulturvisionen. Nämnden understryker vikten av att kulturutbudet är tillgängligt för alla, bland annat genom att öppettiderna är generösa. I detta sammanhang framför nämnden att den gärna skulle se förlängda öppettider på Stadsbiblioteket.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ser positivt på att en kulturvision för hela Stockholm tas fram. Nämnden efterlyser dock ett antal åtgärder för att stärka kulturens ställning i stadsdelen, exempelvis lyfts behovet av ett nytt kulturhus i Husby.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det är positivt att en kulturvision tas fram och att kulturen ses som en viktig sammanhållande kraft i samhället. Nämnden framhåller att den har svårt att finna en lämplig viktning i bidragsgivningen mellan nyskapande kultur och redan etablerad kulturverksamhet med bakgrund av att medlen är begränsade. Vidare anser nämnden att de funktionsnedsattas behov borde bli mer framträdande i kulturvisionen.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att barn- och ungdomsperspektivet borde lyftas fram än mer likt det interkulturella perspektivet. Därutöver vill nämnden även se att kulturvisionen berör kulturskaparnas ekonomiska och sociala villkor.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ser positivt på att en kulturvision tas fram. Nämnden vill särskilt understryka vikten av den föreslagna kulturvisionens

formuleringar kring allas tillgång till kultur och allas möjligheter till eget skapande.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget till kulturvision. Nämnden framhåller vikten av att kulturen är tillgänglig för alla medborgare och betonar vikten av att nå de målgrupper som det finns ett särskilt ansvar för.

Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna kulturvisionen. Nämnden framhåller vikten av ett rikt kulturliv även i ytterstaden. Vidare föreslår nämnden att den strategiska planen för barn- och ungdomskultur, Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga, på ett tydligare sätt integreras i kulturvisionen.

Östermalms stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till den föreslagna kulturvisionen.

Kungsträdgården Park & Evenemang AB uttrycker att de framledes gärna ställer sina erfarenheter och kunskaper till förfogande för att utveckla Stockholms kulturliv.

Mässfastigheter i Stockholm AB stöder föresatsen om att den framtida kulturen i Stockholms stad ska präglas av nyskapande och internationellt samarbete. Bolaget betonar annars vikten av goda kommunikationer som avgörande för att locka människor till Stockholms kulturutbud. Vidare vill bolaget se att mer tonvikt läggs vid ytterstadens kulturutbud.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet ställer sig positiv till en kulturvision med ambition att göra Stockholm till en stad med kultur i världsklass. Rådet efterlyser dock tydligare skrivningar kring hur staden ska nå de mål som föreslås i kulturvisionen. Vidare framhåller rådet att den föreslagna kulturvisionen i högre utsträckning bör beakta den äldre byggnationen i Stockholm. Rådet skulle gärna se en tydligare idé om hur ny arkitektur ska kunna bidra till att stärka Stockholm som kulturstad och föreslår därför att en sådan ambition kan formuleras med hjälp av den arkitekturstrategi som nu formuleras under namnet *Arkitektur Stockholm*.

Stockholms Stadshus AB anser att det är positivt att staden tar fram en kulturvision för Stockholms stad. Koncernbolaget framhåller att tillhandahållandet av lokaler och infrastruktur för kulturlivet måste ske på affärsmässiga grunder. Vidare framhåller koncernbolaget en mer flexibel och kvalitetsstyrd tillämpning av enprocentsregeln.

Mina synpunkter

Stockholm ska bli ett centrum för lokal, nationell och internationell kultur, starkt präglad av utveckling och tillväxt. Kulturförvaltningen fick 2007 i upp-

drag av kulturnämnden att ta fram en strategisk plan för kulturen i Stockholm. Därefter har en omfattande process med möten, workshops, enkäter, samtal och seminarier genomförts. Stockholms stads Vision 2030 är utgångspunkten för Kulturvision 2030, som ska förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass. Kulturvision 2030 anger en tydlig vision av ett Stockholm där kultur, skapande och bildning står i centrum för medborgarnas och näringslivets utveckling.

Ett rikt kulturliv är alldeles nödvändigt för att fler människor ska känna sig hemma tillsammans i en växande stad. Stockholms kulturliv ska växa och nå fler människor oftare. Teatrar, bibliotek, offentlig konst, evenemang, konstnärliga högskolor, gallerier, biografier m.m. – allt detta är delar i en kulturell infrastruktur och storstadens dynamik.

Storstadens styrka är mångfalden och friheten. I Stockholms kulturliv ska det vara högt i tak och plats för alla. Det är endast i ett fritt och öppet klimat som människor kan utmana sig själva och andra. Staden ska verka för ett klimat som präglas av tolerans, ickediskriminering och respekt för mänskliga rättigheter. Kulturen är bärare av dessa värden. Därför är det viktigt att alla ska ha möjlighet att skapa och ta del av kultur på sina egna villkor, oavsett om man är kvinna eller man, barn eller vuxen, oavsett vilken kulturell eller etnisk bakgrund man har, vem man älskar eller eventuell funktionsnedsättning. Stockholm ska vara en magnet för kulturutövare från hela världen – kultur skapas i mötet mellan människor som har olika erfarenheter och talanger. Då kan Stockholm vara den mötesplats för kulturinnovatörer, producenter och finansierare från hela världen, som beskrivs i Kulturvision 2030.

Den nästan obegränsade tillgången till kultur i den digitala världen har också skapat ett större sug efter fysiska mötesplatser. Det är i mötet med andra människor vi lär oss att förstå varandra och världen. Stockholm ska vara en stad där kulturella upplevelser är ständigt närvarande och där gatubilden inbjuder till aktiviteter.

I arbetet med Kulturvision 2030 har en stor del av aktörer inom och utom kulturlivet involverats. Det är just detta tillvägagångssätt som är den stora styrkan med kulturvisionen. Kulturen måste ses i ett större perspektiv och de många kulturseminarier kring viktiga framtidsfrågor med representanter från ett brett spektrum av samhället har varit en förutsättning i skapandet av en övergripande vision som involverar stadens alla olika sektorer.

Det är glädjande att alla stadens bolag och förvaltningar har fått tycka till om kulturvisionen och överlag är positiva till den.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Kulturvision 2030

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Återremittera ärendet med syftet att inarbeta nedanstående perspektiv i Kulturvision 2030
2. Anföra följande

Kulturvisionen bör skrivas som ett inkluderande, politiskt majoritetsneutralt och utmanande dokument. Då så inte är fallet i nuläget behöver visionen omarbetas. Kulturvisionen saknar dessutom en rad viktiga perspektiv som bör införlivas för att den ska bli en viktig och användbar ledstjärna.

Barnkonventionen bör implementeras tydligt i texten. Formuleringarna att alla barn ska "erbjudas" att ta del av och själva utöva kultur, och senare i texten "har möjlighet till" eget skapande är till intet förpliktigande och alldeles för vaga. I stället bör direkta referenser till Barnkonventionens artikel 31 användas. Dessutom bör kulturens plats i skolan framhållas i högre grad.

Dokumentet saknar helt genus/jämställdhetsperspektiv. Eftersom jämställdhet ingår i kulturförvaltningens mål för t ex bidragsgivningen så bör visionen innehålla någon tanke om hur denna ska förverkligas. Även tillgängligheten till kultur för äldre och funktionsnedsatta behöver preciseras. Kulturen ska vara en mötesplats för alla oavsett funktion, inkomst, kön, ålder etc.

Den stora utmaning det innebär att vi lever i en alltmer segregerad stad förbigås. Visionen bör kompletteras med att människor i alla delar av staden ska kunna ta del av kulturen i form av både eget skapande och upplevelser. För detta krävs medvetna satsningar och en genomarbetad strategi. Kulturen måste vara närvarande i arbetet med att minska segregationen. Det handlar om såväl geografisk segregation som det mångkulturella samhället, HBT-frågor, jämställdhet och tillgänglighet. Dessa frågor bör arbetas in och tydliggöras i visionen.

Medborgarperspektivet saknas till stor del. Människor buntas ihop och kategoriseras som "Stockholm byggs av människor som är välutbildade" eller att somliga har "alternativa livsstilar". Alternativa till vad frågar man sig. Kulturvisionen bör vara skriven så att den inkluderar alla medborgare i staden.

Vi saknar en vision för dem som ska skapa denna "kultur i världsklass", nämligen de utövande konstnärerna. Kultur är för flertalet stockholmare något som ger energi in i vardagen. Men för många är det också deras vardag och levebröd. Det är viktigt att kulturarbetare ges skäligena levnadsvillkor. I detta bör staden agera som ett föredöme i

de fall man själv är arbetsgivare åt kulturarbetare. Många kulturarbetare är egenföretagare, och somliga bedriver ett enmansföretag vid sidan av annan anställning. Möjligheten till egenföretagande och entreprenörskap även inom kultursektorn behöver främjas och Kulturvisionen bör peka ut riktningen för hur fler ska kunna bli egenföretagare och entreprenörer inom kultur. Vi vill särskilt betona vikten av att kunna verka i förorterna, som är underförsörjda på kulturverksamheter.

I stället för att etikettera föreningslivet som "gamla tiders" borde målsättningar att främja föreningarnas bidrag till demokratin lyftas fram. Även kulturmiljön har sin plats i en kulturvision. Att bevaka och kommunicera Stockholms kulturmiljö är avgörande för att staden ska växa på ett hållbart sätt och fortsätta att vara den omtyckta storstad som vi vill att Stockholm ska vara.

Alla dessa viktiga perspektiv saknas i det nuvarande förslaget till kulturvision och visionen behöver därför omarbetas och kompletteras.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kulturvision 2030 godkänns, bilaga.
2. Berörda nämnder ges i uppdrag att implementera Kulturvision 2030.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge berörda bolag i uppdrag att implementera Kulturvision 2030.

Stockholm den 30 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslag till Kulturvision 2030 återremitteras för att skrivas om som ett inkluderande, politiskt majoritetsneutralt och utmanande dokument.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

En kulturvision för Stockholms stad bör skrivas som ett inkluderande, politiskt majoritetsneutralt och kulturellt utmanande dokument, som står sig över tillfälliga trender och politiska majoritetsskiften. Nuvarande förslag uppfyller långt ifrån dessa viktiga målsättningar, utan är istället starkt knutet till den borgerliga majoritetens politiska visionsdokument. Trots stora ord från kulturborgarrådet om en inkluderande process tar man inte till sig kritiken från remissinstanserna. Fullmäktige bör därför återremittera ärendet med uppdraget att radera alliansstämpeln och föra in de viktiga perspektiv som saknas i visionen.

FN:s konvention för barnets rättigheter måste tydligt implementeras i visionen. Formuleringar som att alla barn "erbjuds" att ta del av och själva utöva kultur respektive "har möjlighet till" eget skapande är vaga och till intet förpliktigande. Istället bör direkta referenser till Barnkonventionens artikel 31 användas och kulturens plats i skolan tydligt lyftas fram. Utbildningsnämndens synpunkter om att kultur inte bara skapas utanför skolan är viktiga.

Visionen saknar helt genus-/jämställdhetsperspektiv, vilket också tas upp av flera remissinstanser. Eftersom jämställdhet ingår i kulturförvaltningens mål för exempelvis bidragsgivningen bör kulturvisionen innehålla strategier för hur detta ska förverkligas.

Medborgarperspektivet saknas också till stor del. Människor buntas ihop och kategoriseras som "Stockholm byggs av människor som är välutbildade" eller "subkulturer" som attraheras av fysiska mötesplatser. Som visionen är skriven riskerar vi att få en elitistisk utveckling av kulturpolitiken med inriktning på stockholmare som följer med strömmen.

Visionen idylliserar stadslivet och förbigår den stora utmaningen det innebär att vi lever i en alltmer segregerad stad. Människor i alla delar av staden och med alla bakgrunder måste kunna ta del av kulturen både i form av eget skapande och av upplevelser av kulturlivet. Så är det inte idag. För att kulturen ska vara till för alla krävs medvetna satsningar och en genomarbetad strategi för att överbrygga de ekonomiska, geografiska och sociala barriärerna.

Idag är nästan alla kulturinstitutioner lokaliserade till innerstaden. Staden satsar i grova drag fem gånger så mycket per invånare i innerstaden än i förorterna. Kraftfulla strategier om hur vi kan få ett blomstrande kulturliv i alla delar av staden måste absolut tillföras visionen, om den ska kunna göra skillnad. Vi instämmer i yttrandet från Mässfastigheter AB om att det är förlegat att se på stadens utveckling att det är aktiviteterna i centrum som är det primära. Ett dynamiskt kulturliv kan likaväl växa fram mellan olika stadsdelar i ytterstaden.

Integrationen är en av Stockholms största utmaningar för den närmaste framtiden. Kulturen måste finnas med i arbetet med att minska segregationen. Det handlar om såväl geografisk segregation som det mångkulturella samhället, HBT-frågor, jämställdhet och tillgänglighet. Dessa frågor är osynliga i visionen och måste tydliggöras. En god hjälp är yttrandet från kulturnämndens handikappråd som borde kunna inarbetas i visionen, med sina många tydliga exempel på vad som karakteriserar en storstad som har uppnått full tillgänglighet.

Kulturmiljön tycks ha tonats ner jämfört mot tidigare förslag. Att bevaka och kommunicera Stockholms kulturmiljö är avgörande för att staden ska växa på ett hållbart sätt och fortsätta att vara den attraktiva storstad som vi att Stockholm ska vara.

I remissvaren tar miljönämnden upp att anknytning saknas till den hållbara staden och för ett resonemang om kulturen som en integrerad del av miljönsatsningar. Vi delar uppfattningen att det bör framgå att Stockholm och stockholmarna kommer att stå inför viktiga vägval.

Vi saknar också en vision för dem som ska skapa denna "kultur i världsklass", nämligen de utövande konstnärerna. I visioner ingår i att stimulera nyskapande och entreprenörskap, men hur ska staden kunna erbjuda möjligheter för kulturutövarna inom alla genrer att leva och verka? Hur ska långsiktigheten kunna garanteras och hur ska konstnärerna kunna erbjudas någon form av trygghet i skapandet? Vi vill särskilt betona vikten för kulturutövare av att kunna verka i förorter. Detta måste synliggöras i visionen.

Vi vänder oss mot att det nuvarande, föreningslivet under processens gång har beskrivits i närmast förklenande ordalag som "gamla tiders" och som måste hitta nya vägar. Det behövs många olika former för det demokratiska samtalet och vi anser inte att ny teknik tillfredsställer de behoven. Personliga möten kommer aldrig att kunna ersättas.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) enligt följande.

Ambitionerna med att skapa ett stadsövergripande visionsdokument, Kulturvision 2030 - Stockholm med kultur i världsklass, är goda och viktiga. Kulturvisionen bör dock formuleras som ett inkluderande, politiskt majoritetsneutralt och utmanande dokument.

Visionen presenteras nu efter återremiss i kulturnämnden utan den strategiska delen och har blivit ett för staden till intet förpliktigande dokument.

Det föreliggande visionsdokumentet ger *inte* en tydlig vision av ett Stockholm där kultur, skapande och bildning står i centrum för medborgarnas och näringslivets utveckling.

Vi har svårt att se hur stadens nämnder och bolag kan medverka till att kulturen får den position som krävs för att stadens övergripande vision – Ett Stockholm i världsklass – ska uppnås, utan verkligt innehåll. Det anser också flera av remissinstanserna som efterlyser ett dokument med tydligare innehåll. Några lyfter fram att kulturvisionen bör kompletteras med fler perspektiv på hur stockholmarna ska få tillgång till kultur, vilket är ett anmärkningsvärt påpekande då visionsdokumentet borde handla om just detta. Andra efterlyser tydligare jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv.

Kulturens roll för att minska segregationen borde vara mer framträdande i visionen och tydligare satsningar i ytterstaden är andra perspektiv som också lyfts från flertalet av stadens nämnder och bolag.

Vi instämmer med föredragande borgarrådet att "Stockholm ska vara en stad där kulturella upplevelser är ständigt närvarande och där gatubilden inbjuder till aktiviteter. Stockholms kulturliv ska växa och nå fler människor oftare." En av de trender som finns i huvudstaden är just utvecklingen av olika former av gatukonst och fler platser skulle kunna skapas om staden inbjöd till dialog mellan konstnärer och stadsplanerare kring ämnet i syfte att öppna upp för en mer skapande och spännande stad. Den föreslagna kulturvisionen förbigår den stora utmaningen det innebär att leva i en alltmer segregerad stad. Visionen måste innebära att människor i alla delar av staden ska kunna ta del av kulturen både i form av eget skapande men även i upplevelser av kulturlivet. För detta krävs medvetna satsningar och en genomarbetad strategi.

ÄRENDET

Kulturförvaltningen fick 2007 i uppdrag av kulturnämnden att ta fram en strategisk plan för kulturen i Stockholm.

Bakgrund

Stockholms stads Vision 2030 är utgångspunkten för förslaget till kulturvision 2030. Med en särskild kulturvision är avsikten att förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass. Stockholm blir då ett centrum för lokal, nationell och internationell kultur starkt präglad av utveckling och tillväxt.

Ärendet

Stockholm ska växa med kultur! Staden drar till sig människor från Sverige och världen som lockas av storstadens puls, en plats för internationella möten och kreativa möjligheter men också av mellanrum som ger plats för alternativa livsstilar och kulturformer. Stockholms erbjudande till sina medborgare, kreatörer och besökare är en stad som är:

- Upplevelserik och attraktiv
- Tillgänglig och välkomnande
- Utmanande och nyskapande

Stockholm beräknas ha en befolkning på över en miljon invånare år 2030 och Stockholm-Mälarenregionen beräknas ha 3,5 miljoner invånare. Det ställer krav på att utveckla allt från bostäder, kommunikationer och företagsklimat till vård, skola, omsorg och kultur. Ett övergripande strategiskt dokument tydliggör Stockholms stads långsiktiga intressen och ambitioner inom kulturområdet.

Områden som lyfts fram i kulturvisionen är den digitala utvecklingen som ger förutsättningar för nya former av deltagande och skapande. Det globala perspektivet och Stockholms mångfald är viktiga delar av stadens framtida kulturliv. De växande och allt större stadsdelscentra ger förutsättningar för ett starkt kulturliv även utanför staden. Mångfalden av människor ger behov av olika typer av kulturarenor; från stora arenor för internationella gästspel och festivaler till mindre lokala scener och fria ytor i det offentliga rummet.

Nya samarbetsformer etableras mellan kulturlivet, näringslivet och andra samhällsområden. Stockholm kan genom dessa nya relationer erbjuda produk-

tionsmöjligheter som attraherar konstnärer och kulturproducenter från hela världen. Kultur skapas som tillfredställer alla smakriktningar; stockholmares och tillresta besökares från när och fjärran.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2011 att

1. I huvudsak godkänna förslaget till kulturvision
2. Andra stycket under Rubriken mångfald och kreativa miljöer får följande lydelse:

”Stockholms historia, geografiska läge och befolkningssammansättning förtätar den kulturella atmosfären och ökar mångfalden. Utbyggnaden av flera stadsdelar ger nya förutsättningar för ett blomstrande kulturliv i ytterstaden. Stockholm är en stad med många kulturella centra med ett ständigt flöde av idéer, impulser och människor sinsemellan. Kulturen ger frihet och bygger nya vägar mellan stadens alla delar.”

3. Sista meningen i sista stycket under rubriken ”Lokal kultur i världsklass” utgår och att stycket får följande lydelse:

”Föreningslivet liksom folkbiblioteken är förändrade genom att ny teknik föder nya kommunikationsmöjligheter. Folkbildningstraditionen som medverkat till att ge svenskt kulturliv en stark folklig förankring har hittat nya vägar till kunskap och gemenskap genom nätverk och samarbeten i nya former.”

4. Därutöver anföra:

Kulturvision 2030 anger en tydlig vision av ett Stockholm där kultur, skapande och bildning står i centrum för medborgarnas och näringslivets utveckling. Visionen skall nu remitteras ut till förvaltningar och bolag och bearbetas efter inkomna synpunkter för att än mer förtydliga den roll kulturen skall ha i vårt framtida Stockholm.

Ett rikt kulturliv är alldeles nödvändigt för att fler människor skall känna sig hemma tillsammans i en växande stad. Därför är det viktigt att man i stadsplanering tar hänsyn såväl till nya behov som till kulturmiljön. Stockholm är en av världens vackraste städer. Här finns unika värden i den genom århundraden framväxta stadsmiljön. Kulturmiljöerna har en stark ställning i många

stockholmares medvetande och bidrar till stadens speciella karaktär och skönhet. Stockholms skönhet har en mycket stor betydelse för stadens kulturliv.

Stockholms kulturliv skall växa och nå fler människor oftare. Teatrar, bibliotek, offentlig konst, evenemang, konstnärliga högskolor, gallerier, biografier mm – allt detta är delar i en kulturell infrastruktur och ett samtal som vi vill att fler skall delta i. Detta gör att fler människor väljer att flytta till och att stanna i Stockholm. Storstadens styrka är mångfalden och friheten. I Stockholms kulturliv skall det vara högt till tak och plats för alla. Det är endast i ett fritt och öppet klimat som människor kan utmana sig själva och andra. Staden skall verka för ett klimat som präglas av tolerans, ickediskriminering och respekt för mänskliga rättigheter. Alla ska ha möjlighet att skapa och ta del av kultur på sina egna villkor, oavsett om man är kvinna eller man, barn eller vuxen, oavsett vilken kulturell eller etnisk bakgrund man har, vem man älskar eller eventuell funktionsnedsättning. Stockholm skall vara en magnet för kulturutövare från hela världen – kultur skapas i mötet mellan människor som har olika erfarenheter och talanger. Då kan Stockholm vara den mötesplats för kulturinnovatörer, producenter och finansärer från hela världen, som beskrivs i Kulturvisionen.

Den nästan obegränsade tillgången till kultur i den digitala världen har också skapat ett större sug efter fysiska mötesplatser. Det är i mötet med andra människor vi lär oss att förstå varandra och världen. Stockholm skall vara en stad där kulturella upplevelser är ständigt närvarande och där gatubilden inbjuder till aktiviteter.

Reservation anfördes av Ann Mari Engel (V), Anna-Greta Leijon m.fl. (S) samt Mats Berglund (MP), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturvisionen

I kulturvisionen görs en tillbakablick på Stockholmsutställningen 1930 som betraktas som startpunkten för modernismen inom inte bara konst, arkitektur och design utan också för nya radikala idéer inom samhällsplaneringen. De förändringar inom kulturen som pågår i Stockholm i vår tid behöver också synliggöras liksom stadens ambitioner och vilja att stödja och samverka med kulturlivets aktörer.

Områden som lyfts fram i kulturvisionen är den digitala utvecklingen som ger förutsättningar för nya former av deltagande och skapande. Det globala perspektivet och Stockholms mångfald är viktiga delar av stadens framtida

kulturliv. Den växande staden med allt större stadsdelscentra ger förutsättningar för ett starkt kulturliv även utanför city. Mångfalden av människor matchas med en rikedom på stora och mindre kulturarenor som svarar för olika behov av mötesplatser; från stora arenor för internationella gästspel och festivaler till mindre lokala scener och fria ytor i det offentliga rummet.

Nya samarbetsformer etableras mellan kulturlivet, näringslivet och andra samhällsområden. Stockholm kan genom dessa nya relationer erbjuda produktionsmöjligheter som attraherar konstnärer och kulturproducenter från hela världen. I denna mix av lokalt, nationellt och internationellt träder det fram en stad som både svarar mot stockholmarens egna vardagliga kulturbehov som den nyfikne internationella besökarens som bidrar till att forma den globala bilden av Stockholm.

Processen

Förvaltningen föreslår att en strategisk plan för kulturen i Stockholm växer fram i en dialog inom staden där kulturnämnden i ett första steg tar ställning till visionsdelen. Därefter kan ett remissförfarande genomföras som ger möjlighet för övriga förvaltningar och bolag att komma med förslag till och synpunkter på hur dekan medverka till att kulturen kan få den position som krävs för att stadens övergripande vision – Ett Stockholm i världsklass – ska uppnås. Kulturvisionen (med strategier och mål) kan sedan införlivas i kommande budgetprocess och de ekonomiska konsekvenserna tydliggöras. Ambitionerna kan placeras under samtliga av stadens tre inriktningsmål med tyngdpunkt på inriktningsmål nr 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besökare
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden (stadsarkivet), kyrkogårdsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, AB Familjebostäder, AB

Fortum Värme samägt med Stockholms stad, AB Stokab, AB Svenska Bostäder, AB Stadsholmen, AB Stockholms hem, kommunstyrelsens handikappråd, kommunstyrelsens pensionärsråd, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Mässfastigheter i Stockholm AB, Rådet till skydd för Stockholms skönhet, Stockholms Stadshus AB, SISAB, S:t Erik Markutveckling AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Stockholms Stads Bostadsförmedling AB, Stockholms Stadsteater AB, Stockholm Business Region AB, S:t Erik Försäkrings AB, S:t Erik Livförsäkring AB, stadsmiljörådet och Styrelsen för Kungsträdgården Park & Evenemang AB.

Stockholm Business Region AB, Stokab AB, Stockholms Stadsteater AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, AB Stockholms hem och AB Familjebostäder har svarat gemensamt genom Stockholms Stadshus AB. Övriga bolag har avstått från att inkomma med svar. Även AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad har avstått från att svara på remissen. Överförmyndarnämnden och stadsmiljörådet har avstått från att yttra sig. Kommunstyrelsens handikappråd har valt att avstå från att yttra sig och istället hänvisat till kulturnämndens funktionshinderråds yttrande. Kulturnämndens funktionshinderråd har under arbetet med visionen varit involverat i visionens utformning och dess yttrande återfinns nedan.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret tillstyrker förslag till kulturvision 2030. Visionen ger en bild av Stockholm som en attraktiv stad att leva i och besöka och som kan erbjuda kulturella uttryck som tilltalar alla smakriktningar och som är tillgängliga för alla.

För att tydliggöra innehållet i Kulturvision 2030 behövs tydliga mål och strategier. Stadsledningskontoret ser det därför som mycket positivt att stadens nämnder i en första omgång får ta ställning till innehållet och riktningen i kulturvision 2030 för att sedan i ett andra steg få bedöma de strategier och mål som kulturnämnden kommer att föreslå och där stadens nämnder får möjlighet att komma med egna förslag till strategier och mål. Stadsledningskontoret vill betona vikten av att de strategier och mål som arbetas fram konkretiseras och formuleras på ett sådant sätt att de kan placeras in i stadens målstruktur och följas upp i stadens integrerade lednings och styrsystem, ILS. I den nu föreslagna Vision 2030 går det inte att utläsa i vilka delar som det är Stockholms stads verksamheter som förväntas stå för innehållet och/eller resurserna i förverkligandet av visionen och i vilka delar som det är andra aktörer som förväntas bidra

⊗ Remissinstansernas yttranden finns tillgängliga på Insyn, Stadens hemsida

KULTURVISION

Stockholm ska växa med kultur! Staden drar till sig människor från Sverige och världen som lockas av storstadens puls, en plats för internationella möten och kreativa möjligheter men också av mellanrum som ger plats för alternativa livsstilar och kulturformer. Stockholms erbjudande till sina medborgare, kreatörer och besökare är en stad som är:

- *Upplevelserik och attraktiv*
- *Tillgänglig och välkomnande*
- *Utmanande och nyskapande*

BAKGRUND

Kulturförvaltningen fick 2007 i uppdrag att ta fram en strategisk plan för kulturen i Stockholm. Arbetet har genomförts genom en mängd dialoger med företrädare för staden, kulturlivet, forskning, företag samt intresserade stockholmare i alla åldrar.

En viktig utgångspunkt har varit Stockholms stads övergripande planering formulerad i "Vision Stockholm 2030". Denna utgår från en snabbt växande huvudstad som år 2030 beräknas ha närmare en miljon invånare och Stockholm-Mälarenregionen ca 3,5 miljoner. Det ställer krav på att utveckla allt från bostäder, kommunikationer och företagsklimat till vård, skola, omsorg och kultur. "Vision Stockholm 2030" innehåller tre målområden som säger att Stockholm ska vara mångsidig och upplevelserik, innovativ och växande samt en stad för sina medborgare.

Kulturen har en viktig roll i alla tre teman. Den behövs för människans sammanhang och orientering i tillvaron och är samtidigt en förutsättning för Stockholms utveckling. Nyskapande arkitektur och offentliga rum utvecklar stadsbilden och utgör attraktiva mötesplatser för stockholmarna själva och alla som besöker staden.

STOCKHOLM 2030 – 100 ÅR AV UTVECKLING

Sommaren 1930 fick Stockholm en ny internationell position när svensk arkitektur, formgivning och konsthantverk visades på Stockholmsutställningen utmed Djurgårdsbrunnsvikens strand. Utställningen blev avstamp för Sveriges och Stockholms modernisering. Med utställningen kom genombrottet för svensk funktionalism och modernism. På samma sätt formades ny svensk arkitektur för att möta människors behov i samklang med existerande stadsbebyggelse.

Stockholmsutställningens byggnader revs, men idéerna levde vidare, förädlades och fick mycket stark påverkan på formspråk, bostadsbyggande, kultur och politisk utveckling i Sverige. Utställningen innehöll och visade *både* svenska särdrag *och* internationella influenser, traditionell stil och nya grepp. Det innebar ett så starkt inflytande att Sverige på många sätt fortfarande lever med Stockholmsutställningen.

Stockholms stads samlade vision siktar mot år 2030. Med en särskild Kulturvision är avsikten att förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass. Stockholm är då – precis som hundra år tidigare – ett centrum för lokal, nationell och internationell kultur starkt präglad av utveckling och tillväxt.

RUSTAD FÖR DET GLOBALA KULTURSAMHÄLLET

Stockholm växer som mötesplats för kulturinnovatörer, producenter och finansärer från hela världen. Stockholmarens ekonomiska förutsättningar, höga kunskaps- och utbildningsnivå och breda kulturintresse, som inkluderar både deltagande och utövande uppmärksammas i omvärlden. Stadens utveckling präglas av öppenhet och tolerans. Stockholmarens flerspråkighet, väl utvecklade digitala kunskaper och goda tillgång till den senaste kommunikationstekniken har öppnat deras stad för världen. I förskolan, skolan och på fritiden erbjuds alla barn och ungdomar att ta del av och själva utöva kultur för personlig utveckling.

Stockholms stads engagemang för ny teknik inom kulturen främjar kreativiteten brett och djupt. Stockholmsaktörer har stark närvaro på webben och kulturutövarna deltar i avancerade digitala miljöer som möjliggör kreativa möten för nyskapande och samarbete långt utanför landets gränser. Stockholm har med stöd av staden ett stort och växande utbud av smala sektorer och områden med tydlig nisch. Denna småskaliga brokighet sätter sin prägel på stadens själ och gör att många också beger sig hit för att delta i utbytet.

Digital utveckling med användarperspektiv

Stockholmarens har goda kunskaper i ny och digital teknik. Det ger goda förutsättningar för ett brett kulturskapande och kulturutövande och engagemanget och delaktigheten bland boende och besökare är stort.

Kultursektorn ligger i utvecklingens framkant, dels för att möta behov från tekniskt avancerade aktörer, dels för att möta grupper som är i behov av ökad information och informationsstöd. En viktig uppgift som staden tar på allvar är att motverka den digitala klyftan, både genom kunskaper och genom tillgänglighet.

SYNLIG HISTORIA – UTMANANDE FRAMTID

Stockholm har ett rikt utbud av både små och stora kulturinstitutioner av världsklass. Kultur och historia är närvarande och synlig i stadens offentliga rum och till vardags. Inte minst i samband med festivaler och högtider kan invånare och besökare delta i spännande och förenande upplevelser. Professionella kulturutövare, amatörer, fria grupper, barn, ungdomar och äldre finns sida vid sida i flexibla och flerfunktionella mötesplatser. Subkulturer attraheras av tillgången till fysiska mötesplatser och den öppna inställningen i staden. Internationellt verksamma kulturutövare väljer att verka i Stockholm på grund av stadens atmosfär, kreativa miljöer och okomplicerade etableringsregler.

Nya forskningsrön bidrar till utvecklingen och universitet och högskolor deltar aktivt i det kreativa och interdisciplinära utbytet. Puls, gränsöverskridanden och den senaste kommunikationstekniken präglar staden och dess kulturliv. Samtidigt är historia, kulturarv och traditioner levande i stockholmarnas vardag.

Lokal kultur i världsklass

Den attraktiva kulturstaden Stockholm byggs av människor som är välutbildade, delaktiga och som tidigt får möta kulturen. Detta sker både i skolan och senare i livet. Fler-språkighet och kulturintresse bejakas i en skola som präglas av läslust och språkutveckling. Kulturlivet är tillgängligt för alla även för dem som inte självmant söker sig dit. Lokala initiativ och eldsjälar uppmuntras.

Föreningslivet liksom folkbiblioteken är förändrade genom att ny teknik föder nya kommunikationsmöjligheter. Folkbildningstraditionen som medverkat till att ge svenskt kulturliv en stark folklig förankring har hittat nya vägar till kunskap och gemenskap genom nätverk och samarbeten i nya former.

MÅNGFALD OCH KREATIVA MILJÖER

Stockholm är en vacker och välkomnande stad som är fylld av vibrerande energi och kreativitet. Blandningen av vatten och grönska tillsammans med stadens årsringar ger staden dess särpräglade skönhet. Den mänskliga mångfalden ger Stockholm sin egen själ och många identiteter. Staden planeras som en arena för möten, evenemang och kreativitet och den offentliga kulturens rum matchas av mellanrum med plats för nyskapande och lokala alternativ.

Stockholms historia, geografiska läge och befolkningssammansättning förtätar den kulturella atmosfären och ökar mångfalden. Utbyggnaden av flera stadsdelar ger nya förutsättningar för ett blomstrande kulturliv i ytterstaden. Stockholm är en stad med många kulturella centra med ett ständigt flöde av idéer, impulser och människor sinsemellan. Kulturen ger frihet och bygger nya vägar mellan stadens alla delar.

Bejaka mångfalden!

Kulturen är som kreativ och gränsöverskridande sektor drivande och inspirerande i arbetet med att forma en spännande och rättvis stad med plats för alla på eller framför scenen. Till mångfalden hör också de kulturscener som erbjuds stockholmarna och besökare. För att förverkliga visionen om Stockholm som internationellt ledande kulturstad krävs både ett utbud av småskaliga upplevelser och evenemang av toppklass.

Det finns nya kluster och samarbeten för festivaler med gränsöverskridande mångkulturella teman. Stockholm erbjuder trygga och kreativa upplevelser dygnet runt där kulturen har en viktig roll i samverkan med andra näringar.

STADEN ÄR DESS MÄNNISKOR

Stockholmskulturen utvecklas och förmedlas demokratiskt. Det innebär tillgång och möjlighet till deltagande för alla utan hänsyn till ekonomiska förutsättningar, ålder eller geografisk tillhörighet. Alla barn och ungdomar har möjlighet till eget skapande och nås tidigt av kultur som är intensivt närvarande i skolorna. Institutioner har ökat sin tillgänglighet genom större närvaro på nätet och medverkan i festivaler och andra arrangemang på nya och oväntade platser.

All utveckling inom kulturområdet är till för Stockholms invånare. Men staden vänder sig också till turister och besökare från Sverige eller övriga världen som tillfälligt eller för längre tid vistas här. Stockholm styrs av tanken att staden inte är en produkt som lever av egen kraft utan ett resultat av dess människor och de liv medborgarna lever. Det har ställt krav på stor flexibilitet när det gäller arrangemang, aktiviteter och inte minst information och texter på en rad olika språk, vilket gör kulturen tillgänglig för alla.

Strategiskt miljötankande och medveten resurshänsyn utvecklas från lokala till globala livsstilar. Kulturutbudet sker under miljömässigt goda betingelser som utan att skada smälter in i stadens omgivande miljö och därmed inte tär på utan tvärtom ger bidrag till våra gemensamma resurser.

Stimulera nyskapande, entreprenörer och innovationer

Stockholm utvecklar modeller för att fördjupa och bredda sin kulturverksamhet. Det handlar om nya initiativ som är framgångsrika genom konstnärligt och kulturellt entreprenörskap. Kulturen verkar gränsöverskridande mellan stadsdelar, befolkningsgrupper, generationer.

Allt kulturskapande innehåller moment av utveckling och prövande där dialog med och stöd av en inspirerande omgivning underlättar det fortsatta arbetet. Inkubatorverksamheter finns för att bygga starka relationer mellan kulturutövare, entreprenörer och kommunala verksamheter, ibland med långa tidsperspektiv. För kulturutövare som önskar hjälp in i företagandet finns rådgivning, nätverksbyggande och finansiering – av många olika typer som gör att även små och experimentella verksamheter får plats i det kreativa Stockholm.

Det är stockholmarnas kompetens, kreativitet och nyfikenhet på omvärlden som bygger det innovativa Stockholm. Biblioteken, museer och andra institutioner med folkbildande uppdrag erbjuder en arena för oväntade möten för många olika intressen och

kulturyttringar. Medborgare bjuds in i kreativa processer och nätverk. Folkbildningen är reformerad och sker genom en mängd olika former.

Det kreativa, brokiga och nischade Stockholm

Stockholm – the Capital of Scandinavia är stadens budskap i all marknadsföring. Utifrån en omfattande och ambitiös kultursatsning med målet att se till att boende och besökare i staden får tillgång till kulturen bör staden även förstärka varumärket med innebörden Stockholm som den kreativa huvudstaden i Skandinavien. Det etablerade samarbete som finns med ett femtiotal kommuner i regionen kring varumärket bör användas i denna marknadsföring.

Stockholm positioneras som *The Hot Spot* för nyskapande kultur, vilket innebär en allomfattande och stående inbjudan till publik och kulturskapare att komma till staden. Budskapet ska vara *både och*: Stockholm attraherar en liten men kvalificerad publik för många olika nischer och stadens kulturliv präglas av det brokiga och småskaliga samtidigt som evenemang av internationell toppklass erbjuds.

Utlåtande 2012:74 RI+V (Dnr 023-343/2012)

AB Familjebostäders överlåtelse av fastigheter/tomträtter i Blackeberg, Hässelby och Bromma/Ulvsunda till Willhem Stockholm AB

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 maj 2012

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Som svar på kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. AB Familjebostäders överlåtelse av tomträtterna Blackebergs Gård 3, Lappmannen 3 och 4, Norrmannen 10, Skärkarlen 11, Smälänningen 3, Upplänningen 3 och Västgöten 2 i Blackeberg, Hingsten 18, Bergsryggen 22, Bergsudden 11, Landstinget 2 och 4 i Bromma, Sigrid 12 i Bromsten, Galleriet 2, Malmkronan 1, Matsalen 2, Paradsängen 1, Salen 2, Skänkrummet 1 samt Väggfältet 1 i Hässelby samt fastigheten Bergielund 1 i Bromma till Willhem Stockholm AB (org.nr. 556280-0085), till en köpeskillning om 1 463 mnkr och på övriga villkor som anges i utlåtandet, godkänns.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Familjebostäder i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

I Stockholms stads budget för år 2012 anges att bolaget AB Familjebostäder ska utvecklas genom en aktiv fastighetsförvaltning och fastighetsbeståndet ska utgöras av ett varierat utbud. AB Familjebostäder har inom ramen för ägaruppdraget låtit sätta samman en fastighetsportfölj om totalt 22 objekt med 1 382 bostadslägenheter till försäljning. Totalt omfattar fastigheterna drygt 91 000 kvadratmeter uthyrningsbar area varav 4 300 kvadratmeter lokaler. Åtta av tomträtterna är belägna i Blackeberg, fem tomträtter och en fastighet i Bromma, en tomträtt i Bromsten och sju tomträtter i Hässelby.

Bakgrunden till försäljningsuppdraget är att frigöra resurser som kan användas för nybyggnation och underhållsinsatser. Vidare möjliggör försäljningen för ett nytt fastighetsbolag att bidra med sitt engagemang på bostadsmarknaden i Stockholm och med detta även bidra till utvecklingen för berörda områden.

De aktuella fastigheterna är belägna i Blackeberg, Hässelby och Bromma/Ulvsunda. Huvuddelen av fastigheterna representerar bostadsområden där Stockholms stads tre allmännyttiga bostadsaktiebolag har ett dominerande fastighetsinnehav.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 maj 2012 om minoritetsåterremiss med motivering att i detalj redovisa hur de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar ska användas samt klargöra huruvida styrelsen i bostadsbolagen var tillräckligt informerade vid beredningen av försäljningen.

Beredning efter minoritetsåterremiss

Ärendet är remitterat till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att försäljningen ligger i linje med ägardirektiven i kommunfullmäktiges budget 2012 samt att de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar är angelägna för att uppnå stadens mål både på kortare och längre sikt.

Beredning före minoritetsåterremiss

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Våra synpunkter efter minoritetsåterremiss

Efter att föreliggande ärende minoritetsåterremitterats från kommunfullmäktige har stadsledningskontoret i ett tjänsteutlåtande besvarat återremissyrkandet om en detaljerad redogörelse över hur de medel som frigörs vid försäljningen kommer att användas. Stadsledningskontoret konstaterar att stadens bostadsbolag inför den kommande treårsperioden redovisar investeringsvolymen om cirka 16 miljarder kronor vilket omfattar både upprustning, energieffektivisering och nyproduktion. Bolagens projektportföljer omfattar under samma period cirka 5 000 lägenheter.

För att kunna genomföra dessa investeringar måste fastighetsbolagen, i det här fallet, AB Familjebostäder, bedriva en aktiv fastighetsförvaltning för att kunna väga kostnader mot intäkter.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens bostadsbolag, liksom hela koncernen Stockholms stad, står inför en rad utmaningar i ett växande Stockholm. Såväl investeringar i befintliga som nya anläggningar och verksamheter ska rymmas och prioriteras inom stadens totala budget för att utbyggnaden av Stockholm ska kunna ske utifrån ett långsiktigt och hållbart perspektiv.

För att slippa tynga stadens kalkyler med omfattande upplåning, eller i värsta fall behöva höja skatten, när kommande investeringar genomförs är det av största vikt att staden bedriver en sådan fastighetsförvaltning att medel finns att tillgå internt. Det ställer höga krav på stadens organisation men också på affärsmässigheten i förvaltandet. I och med stadsledningskontorets redovisade utlåtande är vi säkra på att staden uppfyller de kraven. Vi är efter stadsledningskontorets redovisning även övertygade om att bostadsbolagets styrelse var informerad enligt de krav som ställs i aktiebolagslagen.

Våra synpunkter före minoritetsåterremiss

För att Stockholms stads egna bostadsbolag ska fungera på bästa sätt har de fått kommunfullmäktiges uppdrag att vara aktiva fastighetsförvaltare. Det innebär att bolagen ska vara delaktiga i skapandet av nya bostäder i staden, men också att de ska förvalta sina befintliga fastighetsbestånd genom att vid behov avyttra fastigheter i områden med stor andel allmännyttan. Föreliggande affär är ett exempel på det sistnämnda.

Genom försäljningen skapar AB Familjebostäder ekonomiskt utrymme i bolaget som kan användas till t.ex. upprustning av befintligt fastighetsbestånd

samt till nyproduktion av hyresrätter. Något som behövs i ett växande Stockholm.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Tjänsteutlåtande från styrelsen för AB Familjebostäder
3. Utdrag ur protokoll

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Förslag om överlåtelsen av fastigheter/tomträtter till Willhem Stockholm AB avslås
2. Därutöver anföras

Ärendet i fråga minoritetsåterremitterades vid kommunfullmäktiges sammanträde den 7 maj, då underlaget inte ansågs hålla måttet. När ärendet återkommit framgår inget nytt som ger skäl för en försäljning av de aktuella fastigheterna. Därför vidhåller vi vårt avslagsyrkande, med anledning av nedanstående:

I ett läge då det råder stor bostadsbrist borde allmännyttans högsta prioritet vara att bygga nya bostäder. En försäljning ger inte fler lägenheter till bostadsbristens Stockholm. Det är detta som är Stockholms huvudutmaning och som stadens bostadsbolag borde ägna all kraft att lösa.

Det är problematiskt att stora försäljningar av allmännyttans bestånd av hyreslägenheter görs utan konsekvensanalyser av hur detta påverkar Stockholms medborgare och påverkar stadens möjlighet att växa. Allmännyttan fyller en viktig funktion i att möjliggöra och vara flexibel inför de bostadsbehov som medborgarna har.

Inte heller har konsekvenserna utretts för de hyresgäster som valt det allmännyttiga boendet och tryggheten i det långsiktiga fastighetsförvaltandet, och hur de påverkas då hela kvarter allmännytta säljs till privata intressenter. Försäljningen skulle dessutom minska antalet lägenheter som förmedlas via bostadsförmedlingen när endast 50% ställs som krav.

Motivet till försäljningen uppges vara att finansiera fler bostadsbyggnadsprojekt. I nuläget finns alltför få markanvisningar och projekt inom bolaget och det går inte att uppvisa projekt som skulle motivera en försäljning. Bolagets ekonomiska ställning är god och grunden till försäljningen tycks därför inte ha koppling till den situation som råder i bolaget.

Då det under tidigare försäljningar och fastighetsaffärer framkommit skarp kritik och frågetecken kring hur pris och köpeskilling fastställs är det extra viktigt att ansva-

rig styrelse har god kunskap och insyn i processen. Vid affärer i den här storleksordningen bör flera oberoende värderingar genomföras och man ska alltid överväga ett öppet anbudsförfarande för att säkerställa att stadens egendom inte säljs till för lågt pris.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Avslå förslag om överlåtelsen av fastigheter/tomträtter till Willhem Stockholm AB
2. Därutöver anföras:

I ett läge då det råder stor bostadsbrist borde allmännyttans högsta prioritet vara att bygga nya bostäder. Bostadsbristen är en av Stockholms huvudutmaningar och stadens bostadsbolag borde ägna all kraft åt att lösa den. Särskilt svår är bostadsbristen för unga och studenter.

Det är problematiskt att stora utförsäljningar av allmännyttans bestånd av hyreslägenheter görs utan att konsekvensanalyser av hur detta påverkar Stockholms medborgare och påverkar stadens möjlighet att växa. Generellt anser Miljöpartiet att det är bra att staden i bostadsområden där ett fåtal bostadsbolag har stora fastighetsbestånd verkar för att få in nya bostadsaktörer. En sund fastighetsförvaltning, inbegriper dock förutom att förvärva bostadsfastigheter och att överlåta allmännyttiga bostäder till privata fastighetsförvaltare, att göra sunda avvägningar om när en försäljning är lämplig. Försäljningen av fastigheterna i

Blackeberg, Hässelby och Bromma/Ulvsunda från Familjebostäder AB till Willhem Stockholm AB innebär en minskning av antalet lägenheter som förmedlas via bostadsförmedlingen då det i köpeavtalet endast krävs att 50 procent av de lediga lägenheterna i beståndet ska förmedlas av bostadsförmedlingen. Familjebostäders hyresgäster ingår annars i den interna byteskon som är gemensam för Stockholmshem, Svenska Bostäder och Familjebostäder.

Motivet till försäljningen uppges vara att finansiera fler bostadsprojekt. Att bolaget i dagsläget inte bygger fler bostäder beror dock inte på bristen på eget kapital. Bolagets ekonomiska ställning är god och grunden till försäljningen tycks därför inte ha koppling till den situation som råder i bolaget. Då det under tidigare försäljningar och fastighetsaffärer framkommit skarp kritik och frågetecken kring hur pris och köpeskilling fastställts borde krav om oberoende värderingar göras vid affärer av den här storleksordningen.

Miljöpartiet vill även att det i avtalet med köparen skrivs in begränsningar av möjligheterna att sälja beståndet vidare samt ett förköpsförbehåll. I det föreslagna köpeavtalet specificeras heller inte kraven för hur köparen aktivt ska bidra till bostadsområdenas fortsatta utveckling.

En specificering är nödvändig om det ska finnas någon möjlighet att garantera att åtaganden efterlevs.

Hanteringen av styrelseärendet i Familjebostäder AB och skälet till sekretessbegränsningen bör utredas om de står i överensstämmelse med gällande regler.

Ur demokratiskt perspektiv är det djupt problematiskt att en försäljning av denna storlek sker helt utan möjlighet till politisk diskussion eller dialog med stadens medborgare och de boende i fastigheterna. Hyresgästernas boendeflytande och rörelsefrihet bör inte försämrats vid en överlåtelse. Avslutningsvis är det viktigt att påpeka att staden verkligen använder de medel som frigörs vid överlåtelser till att bygga nya bostäder.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Som svar på kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. AB Familjebostäders överlåtelse av tomträtterna Blackebergs Gård 3, Lappmannen 3 och 4, Norrmannen 10, Skärkarlen 11, Småläningen 3, Upplänningen 3 och Västgöten 2 i Blackeberg, Hingsten 18, Bergsryggen 22, Bergsudden 11, Landstinget 2 och 4 i Bromma, Sigrid 12 i Bromsten, Galleriet 2, Malmkronan 1, Matsalen 2, Paradsängen 1, Salen 2, Skänkrummet 1 samt Väggfältet 1 i Hässelby samt fastigheten Bergielund 1 i Bromma till Willhem Stockholm AB (org.nr. 556280-0085), till en köpeskilling om 1 463 mnkr och på övriga villkor som anges i utlåtandet, godkänns.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Familjebostäder i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal.

Stockholm den 16 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Olle Burell* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå de föreslagna överlåtelseerna av bostadsfastigheter s
2. Samt därutöver anföras

Det har inte framkommit några nya uppgifter eller konkreta förslag på hur pengar som kommer in från försäljningen ska användas, varför vårt förslag på att avslå försäljningen ligger fast i enlighet med vårt tidigare förslag i kommunfullmäktige.

Antalet allmännyttiga hyreslägenheter minskar stadigt i Stockholm. Snart är det omöjligt för människor med låga eller till och med normala inkomster att få en hyreslägenhet i Stockholms stad. Därför säger Vänsterpartiet nej till såväl utförsäljningar av hela fastigheter som till omvandling av hyreslägenheter till bostadsrätter. Vi vänder oss också mot det odemokratiska sätt som detta ärende processats fram på. Varken bostadsbolagens styrelser eller Stadshus AB har fått någon information varken före eller under processens gång utan ställs inför fullbordat faktum. Styrelsesammanträdet med AB Stockholms stadshus i februari ställdes tvärtom in i brist på ärenden medan processen såvitt vi förstår var i full gång.

Över 380000 människor står i Stockholms stads bostadskö. Flertalet av dem efterfrågar hyresrätter med rimliga hyror. Majoriteten fortsätter att föra en bostadspolitik som går tvärs emot vad hyresgästerna efterfrågar. Hur ska Stockholm kunna växa och utvecklas till en spännande storstad om till exempel unga människor varken har råd att bo eller studera här?

Vi ifrågasätter målet med dessa omfattande utförsäljningar av allmännyttans bostadsbestånd. Betyder aktiv fastighetsförvaltning att man ska avveckla all allmännytta i Stockholm och enbart förlita sig på privata fastighetsägare och den så kallade marknaden. Idag ser vi tydligt att "marknaden" inte klarar av att bygga hyresrätter till rimliga priser som vanliga löntagare har råd att bo i. Allt tal om blandade upplåtelseformer rimmar illa.

För de boende i de föreslagna fastigheterna är den personliga förlusten betydande. De kommer inte längre att ha tillgång till den interna bostadskön, vilket avsevärt minskar deras frihet att kunna flytta till andra områden i staden. De har också valt att bo hos allmännyttan med de fördelar det innebär; med den service och standard som ingår i hyran och de boendeinflytandeavtal med hyresgästföreningen som ger hyresgästernas möjligheter att påverka sitt boende. Nu straffas de hyresgäster som inte vill ombilda till bostadsrätt. Den enda vinnaren bli de som av ideologiska skäl vill att allmännyttan ska minskas till förmån för privat ägande.

Enligt den nya hyreslagen "Lagen om de kommunala bostadsföretagen" ska ett kommunalt bostadsaktiebolag inte kunna genomföra affärer som inte är affärsmässiga. Stadens bostadsbolag är överkonsoliderade utan några skulder, något ökat kapital behövs därför inte, men väl flera hyreslägenheter till rimliga hyror.

Enligt den nya lagen definieras också ett allmännyttigt bostadsbolag bland annat som ett bolag som erbjuder hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolagen. Vi anser att stadens bolag inte uppfyller detta krav, då hyresgästerna kommer informeras om att deras bostäder kommer att säljas och att beslutet redan fattats, vilket knappast kan definieras som "boendeinflytande".

Hyresgästföreningen gjorde i mars 2012 en enkät bland de hyresgäster som bor i allmännyttiga fastigheter som sålts till en privat fastighetsägare. Resultatet bygger på ca 250 svar. 60 % av dessa tycker att informationen om försäljningen har varit dålig,

59 % är oroliga för hur försäljningen kommer att påverka deras boendesituation, 26 % är mycket oroliga. 58 % av dessa hyresgäster anser att det är mycket viktigt att ha allmännyttan som hyresvärd, ytterligare 22 % anser att det är ganska viktigt.

Det är uppenbart att den borgerliga majoriteten i staden struntar i vad deras hyresgäster vill med sitt boende och har informerar dem om försäljningarna på ett undermåligt sätt."

ÄRENDET

I Stockholms stads budget för år 2012 anges att bolaget AB Familjebostäder ska utvecklas genom en aktiv fastighetsförvaltning och fastighetsbeståndet ska utgöras av ett varierat utbud. Familjebostäder har inom ramen för ägaruppdraget låtit sätta samman en fastighetsportfölj om totalt 22 objekt med 1 382 bostadslägenheter till försäljning. Totalt omfattar fastigheterna drygt 91 000 kvadratmeter uthyrningsbar area varav 4 300 kvadratmeter lokaler. Åtta av tomrätterna är belägna i Blackeberg, fem tomrätter och en fastighet i Bromma, en tomrätt i Bromsten och sju tomrätter i Hässelby.

Bakgrunden till försäljningsuppdraget är att frigöra resurser som kan användas för nybyggnation och underhållsinsatser. Vidare möjliggör försäljningen för ett nytt fastighetsbolag att bidra med sitt engagemang på bostadsmarknaden i Stockholm och med detta även bidra till utvecklingen för berörda områden.

De aktuella fastigheterna är belägna i Blackeberg, Hässelby och Bromma/Ulvsunda. Huvuddelen av fastigheterna representerar bostadsområden där Stockholms stads tre allmännyttiga bostadsaktiebolag har ett dominerande fastighetsinnehav.

Försäljningsprocessen

Fastigheterna har bjudits ut till försäljning genom ett anbudsförfarande där ett antal intressenter bjudits in att lämna indikativa bud. Intressenterna har valts utifrån god erfarenhet av fastighetsförvaltning och stabil finansiell ställning och samråd har skett med Stockholms Stadshus AB. De indikativa buden har legat till grund för fortsatt utvärdering och avtalsdiskussioner med ett par av köparna som i slutbud preciserat sina uppfattningar.

Överlåtelseavtal m.m.

Fastighetsöverlåtelsen föreslås ske som en direktöverlåtelse. I underlaget till affären och i avtalet har framgått att en köpare ska kunna bekräfta att de har en dokumenterad erfarenhet av seriös bostadsförvaltning i bolagets organisation, att de är ansvarstagande och har en långsiktighet i ägandet och en förvaltning med tydligt kundfokus. Köparen ska dessutom vara beredd att aktivt bidra till bostadsområdenas fortsatta utveckling.

I köpeavtalet krävs att köparen accepterar att minst 50 procent av lediga lägenheter i beståndet förmedlas av bostadsförmedlingen och att andelen försöks- och träningslägenheter vidmakthålls.

Beståndets storlek medför att till fastigheterna knuten personal har rätt till anställning hos köparen, så kallad verksamhetsövergång.

Från tillträdesdagen övergår från Familjebostäder till köparen samtliga gällande avtalsreglerade förhållanden, däribland förhandlingsordning, som Familjebostäder har med hyresgästföreningen. Systemet med hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll överförs således på den tillträdande fastighetsägaren.

Överlåtelseavtalen, som är sekretessbelagda, finns tillgängliga för kommunfullmäktige-/styrelseledamöterna hos Stockholms Stadshus AB, Stadshuset, 3 tr.

Interna byteskön

Berörda bostadshyresgäster kommer att erbjudas att byta lägenhet genom den bolagsgemensamma internkön under sex månader från det att överlåtelsen offentliggörs. Hyresgästerna föreslås också få behålla sin plats i kön om de utnyttjar möjligheten att byta inom perioden.

Intresseanmäld fastighet

Familjebostäder har per 22 februari 2012 mottagit intresseanmälan för ombildning till bostadsrätt avseende den äldre delen av fastigheten Smålänningen 3. Fastigheten utgörs av två tydligt urskiljbara byggnader, en äldre del från 1951 med 156 lägenheter och en ny del, ett punkthus från 2007 med 32 lägenheter. Enligt riktlinjer för arbetet med ombildningsärenden har denna intresseanmälan en överordnad status visavi försäljning till annan fastighetsägare så länge avtal ännu inte tecknats.

I detta ärende kommer Willhem Stockholm AB att erbjudas köpa fastigheten Smålänningen 3 med förbehåll för att den äldre delen efter sedvanlig handlägnings- och beslutsprocess kan komma att säljas till aktuell bostadsrättsförening. En försäljning förutsätter då en fastighetsreglering.

Köparen

Köparen, Willhem Stockholm AB, är ett helägt dotterbolag till Willhem AB, som är ett bostadsbolag med omkring 11 500 hyresbostäder fördelade på åtta orter. Med Första AP-fonden som ägare bygger Willhem AB ett långsiktigt och ansvarsfullt bostadsbolag med ambition att växa och utvecklas.

Ekonomi

Överenskommelsen innebär att AB Familjebostäder säljer de 21 tomträtterna och en fastighet för en köpeskilling om 1 463 mnkr till Willhem Stockholm AB.

Affären bedöms medföra en realisationsvinst hos AB Familjebostäder om ca 848 mnkr.

En extern oberoende värdering av fastigheterna indikerar ett värde om knappt 1 300 mnkr. Köpeskillingen motsvarar således ett värde som överstiger den externa värderingen med 14 %.

BEREDNING EFTER MINORITETSÅTERREMISS

Kommunfullmäktige beslutade den 7 maj 2012 om minoritetsåterremiss med motivering att i detalj redovisa hur de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar ska användas samt klargöra huruvida styrelsen i bostadsbolagen var tillräckligt informerade vid beredningen av försäljningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Användning av överskott från försäljningar

De kommunala bostadsbolagen har ett särskilt ansvar för att förnya och utveckla ytterstaden. Under år 2013 och 2014 kommer Stimulans för Stockholm att avslutas. Bolagen kommer därutöver att ha stora upprustningsprojekt i Järvalyftet och inom ramen för Söderortsvisionen under perioden.

Familjebostäder har genom Stimulans för Stockholm, som fortsätter till och med år 2013, kunnat tidigarelägga sitt behov av underhållsinsatser, vilket medfört att de har ett väl rustat fastighetsbestånd. Familjebostäder koncentrerar sina kommande upprustningsåtgärder till energieffektivisering och trygghetsåtgärder.

Stadens bostadsbolag redovisar inför den kommande treårsperioden investeringsvolymen om cirka 16 miljarder kronor under 2013 till 2015 vilket omfattar både upprustning, energieffektivisering och nyproduktion. Bolagens projektportföljer omfattar under samma period cirka 5 000 lägenheter.

Under de senaste åren och under våren 2012 har också bolagen genomfört ett antal förvärv av bostadsfastigheter under produktion. Som exempel kan nämnas AB Stockholmshems förvärv av ett projekt om 400 lägenheter i Årstadal i kvarteret Syllen och Golvläggaren samt AB Familjebostäders förvärv av nyproduktion i Älvsjö i kvarteter Pendlaren 1 med 104 lägenheter. På detta sätt kompletterar stadens bostadsbolag sin nyproduktion och genomför projekt som andra aktörer av till exempel konjunkturskäl inte kan genomföra under vissa perioder. Bolagens ekonomiska ställning är god men denna styrka behövs för att genomföra de stora investeringar som planeras och medverka i stadens bostadsförsörjning på längre sikt utan alltför betungande nyupplåning.

Därutöver finns möjlighet till värdeöverföring av överskott från de kommunala bostadsbolagen, bland annat i syfte att användas för åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar. Sedan den 1 januari 2011 gäller en ny lag (SFS 2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Avsikten med lagen är att den ska förtydliga definitionen av bolagen men också ställa nya krav på hur verksamheten bedrivs och vilka överföringar som kan göras till ägaren, det vill säga kommunen.

Beslut om utdelning av överskott från stadens bostadsbolag redovisas och kräver beslut av samtliga beslutande organ, bolagsstyrelsen, koncernstyrelsen och kommunfullmäktige. Förslag till utdelning redovisas i samband med årsbokslutet och beslutas under därpå följande år.

Styrelsernas tillgång till information under beredningen av beslutet

Den bestämmelse som är relevant är 8 kap 21 § andra stycket i aktiebolagslagen, som lyder:

"Beslut får inte fattas i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har

- 1. fått tillfälle att delta i ärendets behandling, och*
- 2. fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet"*

Bestämmelsen har i första hand tillkommit för att skydda arbetstagarledamöter, men gäller till förmån för samtliga styrelseledamöter.

Med *"tillfälle att delta"* avses möjlighet att delta vid styrelsesammanträdet. Det är inte fråga om att delta i ärendets beredning. Det senare ankommer på företagsledningen, i förekommande fall med stöd av erforderlig expertis.

Frågan om vilket beslutsunderlag som är *"tillfredsställande"* är inte reglerad i detalj och måste bedömas från fall till fall. Allt som är väsentligt för ärendets behandling skall framgå av beslutsunderlaget. I de nu aktuella ärendena – förslag till försäljning av fastigheter – är det i första hand två slag av information som beslutsunderlaget ska innehålla:

1. Hur förhåller sig förslaget till beslut till givna ägardirektiv.
2. Genomförs affärerna på marknadsmässiga villkor.

Koncernstyrelsens behandling av ärendena gäller godkännande av beslut i AB Familjebostädernas respektive AB och Svenska Bostädernas styrelse om försäljningar som är villkorade av koncernstyrelsens och ytterst kommunfullmäktiges godkännande. Av beslutsunderlagen i såväl dotterbolagen som Stadshus AB redogörs för de ägardirektiv som bolagen agerat efter och som resulterat i de nu aktuella förslagen till försäljningar.

Vad gäller de ekonomiska villkoren för försäljningarna är främst kommunallagens 8 kap om ekonomisk förvaltning och EU:s statsstödsregler styrande. Även statsstödsreglerna förhindrar försäljningar till underpris. Marknadsmässiga försäljningar kan säkerställas på två sätt, antingen genom anbudsförfarande eller direktförsäljning med oberoende marknadsvärdering som underlag. Förslaget om direktförsäljning till IKA-NO Bostad i Hagsätra AB bygger på en oberoende värdering av auktoriserad värderingskonsult och förslag till försäljning till Willhem Stockholm AB är resultatet av en

förfrågan till fem bostadsförvaltare som bedömts uppfylla stadens kravprofil på långsiktighet, ekonomisk stabilitet med mera

I styrelsehandlingarna biläggs inte handlingar som det råder affärssekretess på även efter styrelsebeslut (värdering, kompletta avtalshandlingar). Handlingarna finns tillgängliga för styrelsens och fullmäktiges ledamöter, vilket framgår av styrelseutskicket.

Ovanstående grundkrav på beslutsunderlagets innehåll anses därmed uppfyllda.

Inför beslut i AB Familjebostädens styrelse den 7 mars 2012 budades handlingarna med beslutsunderlag ut till samtliga ledamöter den 29 februari. Vid sammanträdet var styrelsen fulltalig. Under styrelsemötet gavs en kompletterande redovisning gällande bland annat. ägardirektiv, arbetsprocessen, affärsupplägg med mera. Vid styrelsemötet yrkades inte på bordläggning eller kompletteringar av beslutsunderlaget. Beslutet togs med reservation från oppositionen.

Enligt arbetsordningen för Stadshus AB och dess styrelse skall handlingar till styrelsemöten skickas ut med minst 1 veckas framförhållning. Styrelsehandlingarna till koncernstyrelsens sammanträde den 19 mars 2012 sändes ut den 9 mars 2012.

Koncernledningens uppfattning är således att samtliga koncernstyrelsens ledamöter har genom kallelse enligt arbetsordningen fått tillfälle att delta i ärendets behandling och fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet.

De nu aktuella försäljningsärendena är av den digniteten att de skall godkännas av kommunfullmäktige. Besluten i bolagsstyrelserna är således villkorade av KF:s godkännande. Således kommer besluten att direkt behandlas av de som ytterst representerar ägarna. Fullmäktigebehandlingen ger således tydlig vägledning om huruvida de föreslagna försäljningarna följer givna direktiv.

Stadsledningskontorets förslag

I kommunfullmäktiges budget för 2012 anges att koncernledningen i samarbete med stadens bostadsbolag löpande pröva möjligheten att avyttra delar av beståndet samt ha en öppen inställning till fastighetsförsäljningar. Bostadsbolagen ska också öka takten på upprustning, underhåll och nybyggnation. Vidare anges att bolagen ska medverka till att hela Stockholm ska vara attraktivt bland annat genom att medverka i investeringsprogram i ytterstaden och arbeta för att nå de beslutade visionerna för Järva och Söderort. Också bolagens arbeten med tillgänglighetsanpassningar ska fortgå.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens bostadsbolag, liksom hela koncernen Stockholms stad, står inför en rad utmaningar som ett växande Stockholm kräver. Såväl investeringar i befintliga som nya anläggningar och verksamheter ska rymmas och prioriteras inom stadens totala budget för att utbygganden av Stockholm ska kunna ske utifrån ett långsiktigt och hållbart perspektiv.

Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att försäljningen ligger i linje med ägardirektiven i Kommunfullmäktiges budget 2012 samt att de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar är angelägna för att uppnå stadens mål både på kortare och längre sikt. Med dessa mål avses bland annat krav på energieffektivisering av bostadsbeståndet avhängigt stadens miljöprogram samt EU-krav, upprustning av

både bostäder och områden för att möta mål i Vision 2030, men framförallt den växande stadens bostadsförsörjningsmål.

Utifrån ovanstående anser stadsledningskontoret att återremissen är besvarad och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar godkänna AB Familjebostäders överlåtelse av fastigheter/tomträtter i Blackeberg, Hässelby och Bromma/Ulvsunda till Willhem Stockholm AB.

BEREDNING FÖRE MINORITETSÅTERREMISS

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Stockholms Stadshus AB

Koncernstyrelsen för Stockholms Stadshus AB beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2012 följande

1. AB Familjebostäders överlåtelse av tomträtterna Blackebergs Gård 3, Lappmannen 3 och 4, Norrmannen 10, Skärkarlen 11, Smålänningen 3, Upplänningen 3 och Västgöten 2 i Blackeberg, Hingsten 18, Bergsryggen 22, Bergsudden 11, Landstinget 2 och 4 i Bromma, Sigrid 12 i Bromsten, Galleriet 2, Malmkronan 1, Matsalen 2, Paradsängen 1, Salen 2, Skänkrummet 1 samt Väggfältet 1 i Hässelby samt fastigheten Bergielund 1 i Bromma till Willhem Stockholm AB (org.nr. 556280-0085), till en köpeskillning om 1 463 mnkr och på övriga villkor som anges i tjänsteutlåtandet, godkänns.
2. AB Familjebostäders får i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal.

Koncernstyrelsen beslöt även för egen del följande

1. AB Familjebostäders överlåtelse av tomträtterna Blackebergs Gård 3, Lappmannen 3 och 4, Norrmannen 10, Skärkarlen 11, Smålänningen 3, Upplänningen 3 och Västgöten 2 i Blackeberg, Hingsten 18, Bergsryggen 22, Bergsudden 11, Landstinget 2 och 4 i Bromma, Sigrid 12 i Bromsten, Galleriet 2, Malmkronan 1, Matsalen 2, Paradsängen 1, Salen 2, Skänkrummet 1 samt Väggfältet 1 i Hässelby samt fastigheten Bergielund 1 i Bromma till Willhem Stockholm AB (org.nr. 556280-0085), till en köpeskillning om 1 463 mnkr och på övriga villkor som

anges i tjänsteutlåtandet, godkänns.

2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Karin Wanngård m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ann Mari Engel (V), *bilaga 1*.

Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

I direktiven och uppdragen för stadens bostadsbolag anges att bolagen ska utvecklas genom en aktiv förvaltning och finnas representerade med ett varierat utbud i hela staden. Som ett led i denna utveckling och för att förbättra variationen av ägande i stadens olika bostadsområden krävs att bolagen genomför affärer med privata aktörer. Affärer, som denna med Willhem Bostad AB, ger även realisationsvinster om ca 848 mnkr hos AB Familjebostäder som kan användas vid upprustning och nyproduktion av bostäder i andra delar av staden.

Koncernledningen och stadsledningskontoret anser att det är lämpligt att stadens bostadsbolag genomför affärer för att minska sina fastighetsbestånd i de delar av staden där bolagen har en stor andel av bostäderna och för att frigöra resurser för upprustning och nyproduktion i andra områden.

Koncernledningen och stadsledningskontoret bedömer att de ekonomiska konsekvenserna av affären är godtagbara. Därav föreslås att koncernstyrelsen och kommunstyrelsen för egen del godkänner redovisade förslag till överlåtelseavtal. Vidare föreslås att AB Familjebostäder får i uppdrag att genomföra överlåtelsen enligt redovisat förslag, samt överlämnar det för kommunfullmäktiges slutgiltiga

RESERVATIONER M.M.

Koncernstyrelsen för Stockholms Stadshus AB

Reservation anfördes av Karin Wanngård m.fl. (S) enligt följande.

Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Förslag om överlåtelsen av fastigheter/tomträtter till Wilhelm Stockholm AB avslås.
2. Därutöver anföras:

I ett läge då det råder stor bostadsbrist borde allmännyttans högsta prioritet vara att bygga nya bostäder. En försäljning ger inte fler lägenheter till bostadsbristens Stockholm. Det är detta som är Stockholms huvudutmaning och som stadens bostadsbolag borde ägna all kraft att lösa.

Det är problematiskt att stora försäljningar av allmännyttans bestånd av hyreslägenheter görs utan konsekvensanalyser av hur detta påverkar Stockholms medborgare och påverkar stadens möjlighet att växa. Allmännyttan fyller en viktig funktion i att möjliggöra och vara flexibel inför de bostadsbehov som medborgarna har.

Inte heller har konsekvenserna utretts för de hyresgäster som valt det allmännyttiga boendet och tryggheten i det långsiktiga fastighetsförvaltandet, och hur de påverkas då hela kvarter allmännyttan säljs till privata intressenter. Försäljningen skulle dessutom minska antalet lägenheter som förmedlas via bostadsförmedlingen när endast 50% ställs som krav.

Motivet till försäljningen uppges vara att finansiera fler bostadsbyggnadsprojekt. I nuläget finns alltför få markanvisningar och projekt inom bolaget och det går inte att uppvisa projekt som skulle motivera en försäljning. Bolagets ekonomiska ställning är god och grunden till försäljningen tycks därför inte ha koppling till den situation som råder i bolaget.

Då det under tidigare försäljningar och fastighetsaffärer framkommit skarp kritik och frågetecken kring hur pris och köpeskilling fastställs är det extra viktigt att ansvarig styrelse har god kunskap och insyn i processen. Vid affärer i den här storleksordningen bör flera oberoende värderingar genomföras och man ska alltid överväga ett öppet anbudsförfarande för att säkerställa att stadens egendom inte säljs till för lågt pris.

Reservation anfördes av Ann Mari Engel (V) enligt följande.

Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Föreslagna överlåtelser av bostadsfastigheterna avslås.
2. Därutöver anföras:

Antalet allmännyttiga hyreslägenheter minskar stadigt i Stockholm. Snart är det omöjligt för människor med låga eller till och med normala inkomster att få en hyreslägenhet i Stockholms stad. Därför säger Vänsterpartiet nej till såväl utförsäljningar av hela fastigheter som till omvandling av hyreslägenheter till bostadsrätter. Vi vänder oss också mot det odemokratiska sätt som detta ärende processats fram på. Varken bostadsbolagens styrelser eller Stadshus AB har fått någon information varken före eller under processens gång utan ställs inför fullbordat faktum. Styrelsesammanträdet med AB Stockholms stadshus i februari ställdes tvärtom in i brist på ärenden medan processen såvitt vi förstår var i full gång.

Över 380 000 människor står i Stockholms stads bostadskö. Flertalet av dem efterfrågar hyresrätter med rimliga hyror. Majoriteten fortsätter att föra en bostadspolitik som går tvärs emot vad hyresgästerna efterfrågar. Hur ska Stockholm kunna växa och utvecklas till en spännande storstad om till exempel unga människor varken har råd att bo eller studera här?

Vi ifrågasätter målet med dessa omfattande utförsäljningar av allmännyttans bostadsbestånd. Betyder aktiv fastighetsförvaltning att man ska avveckla all allmännytta i Stockholm och enbart förlita sig på privata fastighetsägare och den så kallade marknaden. Idag ser vi tydligt att "marknaden" inte klarar av att bygga hyresrätter till rimliga priser som vanliga löntagare har råd att bo i. Allt tal om blandade upplåtelseformer rimmar illa.

För de boende i de föreslagna fastigheterna är den personliga förlusten betydande. De kommer inte längre att ha tillgång till den interna bostadskön, vilket avsevärt minskar deras frihet att kunna flytta till andra områden i staden. De har också valt att bo hos allmännyttan med de fördelar det innebär; med den service och standard som ingår i hyran och de boendeflytandeavtal med hyresgästföreningen som ger hyresgästernas möjligheter att påverka sitt boende. Nu straffas de hyresgäster som inte vill ombilda till bostadsrätt. Den enda vinnaren bli de som av ideologiska skäl vill att allmännyttan ska minskas till förmån för privat ägande.

Enligt den nya hyreslagen "Lagen om de kommunala bostadsföretagen" ska ett kommunalt bostadsaktiebolag inte kunna genomföra affärer som inte är affärsmässiga. Stadens bostadsbolag är överkonsoliderade utan några skulder, något ökat kapital behövs därför inte, men väl flera hyreslägenheter till rimliga hyror.

Enligt den nya lagen definieras också ett allmännyttigt bostadsbolag bland annat som ett bolag som erbjuder hyresgästerna boendeflytande och inflytande i bolagen. Vi anser att stadens bolag inte uppfyller detta krav, då hyresgästerna kommer informeras om att deras bostäder kommer att säljas och att beslutet redan fattats, vilket knappast kan definieras som "boendeflytande".

Hyresgästföreningen gjorde i mars 2012 en enkät bland de hyresgäster som bor i allmännyttiga fastigheter som sålts till en privat fastighetsägare. Resultatet bygger på ca 250 svar. 60 % av dessa tycker att informationen om försäljningen har varit dålig,

59 % är oroliga för hur försäljningen kommer att påverka deras boendesituation, 26 % är mycket oroliga. 58 % av dessa hyresgäster anser att det är mycket viktigt att ha allmännyttan som hyresvärd, ytterligare 22 % anser att det är ganska viktigt.

Det är uppenbart att den borgerliga majoriteten i staden struntar i vad deras hyresgäster vill med sitt boende och har informerar dem om försäljningarna på ett undermåligt sätt.

Utlåtande 2012:75 RI+V (Dnr 023-344/2012)

**AB Svenska Bostäders överlåtelse av fastigheter/tomt-
rätter i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB**
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 maj 2012

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Som svar på kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. AB Svenska Bostäders överlåtelse av tomträtterna Höstsådden 1, Kolaren 1, Kolbotten 1, Kolryssen 1, Rågrian 1, Rågröken 1, Rågskysten 1, Stubbneken 1 och Ärtåkern 1 och fastigheterna Struthatten 3 och 4 i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB (org.nr. 556655-7863), till en köpeskillning om 890 mnkr och på övriga villkor som anges i utlåtandet, godkänns.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Svenska Bostäder i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

I Stockholms stads budget för år 2012 anges att bolaget AB Svenska Bostäder ska utvecklas genom en aktiv fastighetsförvaltning och fastighetsbeståndet ska utgöras av ett varierat utbud. Som ett led i detta har bolaget fört förhandlingar om en affär med Ikano Bostad i Hagsätra AB. Köpekontrakt har den 27 januari

2012 tecknats avseende försäljning av nio fastigheter upplåtna med tomträtt och två fastigheter i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB.

AB Svenska Bostäders fastighetsbestånd i Hagsätra är uppfört på 1950- och 1960-talen och till största delen upprustat under 1990- och 2000-talen. Ombyggnad av en fastighet pågår och ytterligare två återstår att upprusta.

Ikano förvärvade 2008 ca 1 400 lägenheter i Rågsved och Högdalen från stadens bolag, och äger sedan tidigare fastigheter i Hagsätra. Ikano har sedan dess aktivt arbetat för att utveckla beståndet och deltar aktivt i arbetet med Söderortsvisionen.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 maj 2012 om minoritetsåterremiss med motivering att i detalj redovisa hur de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar ska användas samt klargöra huruvida styrelsen i bostadsbolagen var tillräckligt informerade vid beredningen av försäljningen.

Beredning efter minoritetsåterremiss

Ärendet är remitterat till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att försäljningen ligger i linje med ägardirektiven i kommunfullmäktiges budget 2012 samt att de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar är angelägna för att uppnå stadens mål både på kortare och längre sikt.

Beredning före minoritetsåterremiss

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Våra synpunkter efter minoritetsåterremiss

Efter att föreliggande ärende minoritetsåterremitterats från kommunfullmäktige har stadsledningskontoret i ett tjänsteutlåtande besvarat återremissyrkandet om en detaljerad redogörelse över hur de medel som frigörs vid försäljningen kommer att användas. Stadsledningskontoret konstaterar att stadens bostadsbolag inför den kommande treårsperioden redovisar investeringsvolymen om cirka 16 miljarder kronor vilket omfattar både upprustning, energieffektivisering och nyproduktion. Bolagens projektportföljer omfattar under samma period cirka 5 000 lägenheter.

För att kunna genomföra dessa investeringar måste fastighetsbolagen, i det här fallet, AB Svenska Bostäder, bedriva en aktiv fastighetsförvaltning för att kunna väga kostnader mot intäkter.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens bostadsbolag, liksom hela koncernen Stockholms stad, står inför en rad utmaningar i ett växande Stockholm. Såväl investeringar i befintliga som nya anläggningar och verksamheter ska rymmas och prioriteras inom stadens totala budget för att utbyggnaden av Stockholm ska kunna ske utifrån ett långsiktigt och hållbart perspektiv.

För att slippa tynga stadens kalkyler med omfattande upplåning, eller i värsta fall behöva höja skatten, när kommande investeringar genomförs är det av största vikt att staden bedriver en sådan fastighetsförvaltning att medel finns att tillgå internt. Det ställer höga krav på stadens organisation men också på affärsmässigheten i förvaltandet. I och med stadsledningskontorets redovisade utlåtande är vi säkra på att staden uppfyller de kraven. Vi är efter stadsledningskontorets redovisning även övertygade om att bostadsbolagets styrelse var informerad enligt de krav som ställs i aktiebolagslagen.

Våra synpunkter före minoritetsåterremiss

För att Stockholms stads egna bostadsbolag ska fungera på bästa sätt har de fått kommunfullmäktiges uppdrag att vara aktiva fastighetsförvaltare. Det innebär att bolagen ska vara delaktiga i skapandet av nya bostäder i staden, men också att de ska förvalta sina befintliga fastighetsbestånd genom att vid behov avyttra fastigheter i områden med stor andel allmännytta. Föreliggande affär är ett exempel på det sistnämnda.

Genom försäljningen skapar AB Svenska Bostäder ekonomiskt utrymme i bolaget som kan användas till t.ex. upprustning av befintligt fastighetsbestånd samt till nyproduktion av hyresrätter. Något som behövs i ett växande Stockholm.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Tjänsteutlåtande från styrelsen för AB Svenska Bostäder
3. Utdrag ur protokoll

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. Förslag om överlåtelsen av fastigheter/tomträtter till Ikano Bostad i Hagsätra AB avslås
2. Därutöver anföras

Ärendet i fråga minoritetsåterremitterades vid kommunfullmäktiges sammanträde den 7 maj, då underlaget inte ansågs hålla måttet. När ärendet återkommit framgår inget nytt som ger skäl för en försäljning av de aktuella fastigheterna. Därför vidhåller vi vårt avslagsyrkande, med anledning av nedanstående:

I ett läge då det råder stor bostadsbrist borde allmännyttans högsta prioritet vara att bygga nya bostäder. En försäljning ger inte fler lägenheter till bostadsbristens Stockholm. Det är detta som är Stockholms huvudutmaning och som stadens bostadsbolag borde ägna all kraft att lösa.

Det är problematiskt att stora försäljningar av allmännyttans bestånd av hyreslägenheter görs utan konsekvensanalyser av hur detta påverkar Stockholms medborgare och påverkar stadens möjlighet att växa. Allmännyttan fyller en viktig funktion i att möjliggöra och vara flexibel inför de bostadsbehov som medborgarna har.

Inte heller har konsekvenserna utretts för de hyresgäster som valt det allmännyttiga boendet och tryggheten i det långsiktiga fastighetsförvaltandet, och hur de påverkas då hela kvarter allmännytta säljs till privata intressenter. Försäljningen skulle dessutom minska antalet lägenheter som förmedlas via bostadsförmedlingen när endast 50% ställs som krav.

Motivet till försäljningen uppges vara att finansiera fler bostadsbyggnadsprojekt. I nuläget finns alltför få markanvisningar och projekt inom bolaget och det går inte att uppvisa projekt som skulle motivera en försäljning. Bolagets ekonomiska ställning är god och grunden till försäljningen tycks därför inte ha koppling till den situation som råder i bolaget.

Då det under tidigare försäljningar och fastighetsaffärer framkommit skarp kritik och frågetecken kring hur pris och köpeskilling fastställs är det extra viktigt att ansvarig styrelse har god kunskap och insyn i processen. Vid affärer i den här storleksordningen bör flera oberoende värderingar genomföras och man ska alltid överväga ett öppet anbudsförfarande för att säkerställa att stadens egendom inte säljs till för lågt pris.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Avslå förslag om överlåtelsen av fastigheter/tomträtter till Ikano Bostad i Hagsätra AB
2. Därutöver anföras:

I ett läge då det råder stor bostadsbrist borde allmännyttans högsta prioritet vara att bygga nya bostäder. Bostadsbristen är en av Stockholms huvudutmaningar och stadens bostadsbolag borde ägna all kraft åt att lösa den. Särskilt svår är bostadsbristen för unga och studenter.

Det är problematiskt att stora utförsäljningar av allmännyttans bestånd av hyreslägenheter görs utan att konsekvensanalyser av hur detta påverkar Stockholms medborgare och påverkar stadens möjlighet att växa. Generellt anser Miljöpartiet att det är bra att staden i bostadsområden där ett fåtal bostadsbolag har stora fastighetsbestånd verkar för att få in nya bostadsaktörer. En sund fastighetsförvaltning, inbegriper dock förutom att förvärva bostadsfastigheter och att överlåta allmännyttiga bostäder till privata fastighetsförvaltare, att göra sunda avvägningar om när en försäljning är lämplig. Försäljningen av fastigheterna i

Hagsätra från Svenska Bostäder AB till Ikano Bostad i Hagsätra AB, innebär en minskning av antalet lägenheter som förmedlas via bostadsförmedlingen då det i köpeavtalet endast krävs att 50 procent av de lediga lägenheterna i beståndet ska förmedlas av bostadsförmedlingen. Familjebostäders hyresgäster ingår annars i den interna byteskön som är gemensam för Stockholms hem, Svenska Bostäder och Familjebostäder.

Motivet till försäljningen uppges vara att finansiera fler bostadsprojekt. Att bolaget i dagsläget inte bygger fler bostäder beror dock inte på bristen på eget kapital. Bolagets ekonomiska ställning är god och grunden till försäljningen tycks därför inte ha koppling till den situation som råder i bolaget. Då det under tidigare försäljningar och fastighetsaffärer framkommit skarp kritik och frågetecken kring hur pris och köpeskillning fastställts borde krav om oberoende värderingar göras vid affärer av den här storleksordningen.

Miljöpartiet vill även att det i avtalet med köparen skrivs in begränsningar av möjligheterna att sälja beståndet vidare samt ett förköpsförbehåll. I det föreslagna köpeavtalet specificeras heller inte kraven för hur köparen aktivt ska bidra till bostadsområdenas fortsatta utveckling. En specificering är nödvändig om det ska finnas någon möjlighet att garantera att åtaganden efterlevs. Hanteringen av styrelseärendet i Svenska Bostäder AB och skälet till sekretessbeläggningen bör utredas om de står i överensstämmelse med gällande regler.

Ur demokratiskt perspektiv är det djupt problematiskt att en försäljning av denna storlek sker helt utan möjlighet till politisk diskussion eller dialog med stadens medborgare och de boende i fastigheterna. Hyresgästernas boendeflytande och rörelsefrihet bör inte försämrats vid en överlåtelse. Avslutningsvis är det viktigt att påpeka att staden verkligen använder de medel som frigörs vid överlåtelser till att bygga nya bostäder.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Som svar på kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. AB Svenska Bostäders överlåtelse av tomträtterna Höstsådden 1, Kolarren 1, Kolbotten 1, Kolryssen 1, Rågrian 1, Rågröken 1, Rågskylen 1, Stubbneken 1 och Ärtåkern 1 och fastigheterna Struthatten 3 och 4 i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB (org.nr. 556655-7863), till en köpeskilling om 890 mnkr och på övriga villkor som anges i utlåtandet, godkänns.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Svenska Bostäder i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal.

Stockholm den 16 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård, Roger Mogert* och *Olle Burell* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå de föreslagna överlåtelseerna av bostadsfastigheter
2. Samt därutöver anföras

Det har inte framkommit några nya uppgifter eller konkreta förslag på hur pengar som kommer in från försäljningen ska användas, varför vårt förslag på att avslå försäljningen ligger fast i enlighet med vårt tidigare förslag nedan.

Antalet allmännyttiga hyreslägenheter minskar stadigt i Stockholm. Snart är det omöjligt för människor med låga eller till och med normala inkomster att få en hyreslägenhet i Stockholms stad. Därför säger Vänsterpartiet nej till såväl utförsäljningar av

hela fastigheter som till omvandling av hyreslägenheter till bostadsrätter. Vi vänder oss också mot det odemokratiska sätt som detta ärende processats fram på. Varken bostadsbolagens styrelser eller Stadshus AB har fått någon information varken före eller under processens gång utan ställs inför fullbordat faktum. Styrelsesammanträdet med AB Stockholms stadshus i februari ställdes tvärtom in i brist på ärenden medan processen såvitt vi förstår var i full gång.

Över 380000 människor står i Stockholms stads bostadskö. Flertalet av dem efterfrågar hyresrätter med rimliga hyror. Majoriteten fortsätter att föra en bostadspolitik som går tvärs emot vad hyresgästerna efterfrågar. Hur ska Stockholm kunna växa och utvecklas till en spännande storstad om till exempel unga människor varken har råd att bo eller studera här?

Vi ifrågasätter målet med dessa omfattande utförsäljningar av allmännyttans bostadsbestånd. Betyder aktiv fastighetsförvaltning att man ska avveckla all allmännytta i Stockholm och enbart förlita sig på privata fastighetsägare och den så kallade marknaden. Idag ser vi tydligt att "marknaden" inte klarar av att bygga hyresrätter till rimliga priser som vanliga löntagare har råd att bo i. Allt tal om blandade upplåtelseformer rimmar illa.

För de boende i de föreslagna fastigheterna är den personliga förlusten betydande. De kommer inte längre att ha tillgång till den interna bostadskön, vilket avsevärt minskar deras frihet att kunna flytta till andra områden i staden. De har också valt att bo hos allmännyttan med de fördelar det innebär; med den service och standard som ingår i hyran och de boendeinflytandeavtal med hyresgästföreningen som ger hyresgästernas möjligheter att påverka sitt boende. Nu straffas de hyresgäster som inte vill ombilda till bostadsrätt. Den enda vinnaren bli de som av ideologiska skäl vill att allmännyttan ska minskas till förmån för privat ägande.

Enligt den nya hyreslagen "Lagen om de kommunala bostadsföretagen" ska ett kommunalt bostadsaktiebolag inte kunna genomföra affärer som inte är affärsmässiga. Stadens bostadsbolag är överkonsoliderade utan några skulder, något ökat kapital behövs därför inte, men väl flera hyreslägenheter till rimliga hyror.

Enligt den nya lagen definieras också ett allmännyttigt bostadsbolag bland annat som ett bolag som erbjuder hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolagen. Vi anser att stadens bolag inte uppfyller detta krav, då hyresgästerna kommer informeras om att deras bostäder kommer att säljas och att beslutet redan fattats, vilket knappast kan definieras som "boendeinflytande".

Hyresgästföreningen gjorde i mars 2012 en enkät bland de hyresgäster som bor i allmännyttiga fastigheter som sålts till en privat fastighetsägare. Resultatet bygger på ca 250 svar. 60 % av dessa tycker att informationen om försäljningen har varit dålig,

59 % är oroliga för hur försäljningen kommer att påverka deras boendesituation, 26 % är mycket oroliga. 58 % av dessa hyresgäster anser att det är mycket viktigt att ha allmännyttan som hyresvärd, ytterligare 22 % anser att det är ganska viktigt.

Det är uppenbart att den borgerliga majoriteten i staden struntar i vad deras hyresgäster vill med sitt boende och har informerar dem om försäljningarna på ett undermåligt sätt."

ÄRENDET

I Stockholms stads budget för år 2012 anges att bolaget AB Svenska Bostäder ska utvecklas genom en aktiv fastighetsförvaltning och fastighetsbeståndet ska utgöras av ett varierat utbud. Som ett led i detta har bolaget fört förhandlingar om en affär med Ikano Bostad i Hagsätra AB. Köpekontrakt har den 27 januari 2012 tecknats avseende försäljning av nio fastigheter upplåtna med tomträtt och två fastigheter i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB.

AB Svenska Bostäders fastighetsbestånd i Hagsätra är uppfört på 1950- och 1960-talen och till största delen upprustat under 1990- och 2000-talen. Ombyggnad av en fastighet pågår och ytterligare två återstår att upprusta.

Ikano förvärvade 2008 ca 1 400 lägenheter i Rågsved och Högdalen från stadens bolag, och äger sedan tidigare fastigheter i Hagsätra. Ikano har sedan dess aktivt arbetat för att utveckla beståndet och deltar aktivt i arbetet med Söderortsvisionen.

Beskrivning av affären

Svenska Bostäder överlåter sitt bestånd i Hagsätra, d.v.s. tomträtterna Höstsådden 1, Kolaren 1, Kolbotten 1, Kolryssen 1, Rågrian 1, Rågröken 1, Rågskysten 1, Stubbeken 1 och Ärtå kern 1 samt fastigheterna Struthatten 3 och 4, omfattande 1 172 lägenheter och ca 5 500 kvm lokaler i Hagsätra. Köpeskillingen uppgår till 890 mnkr och förvärvare är Ikano Bostad i Hagsätra AB.

En extern oberoende värdering av fastigheterna indikerar ett värde om 959,5 mnkr i fullt ombyggt skick. Den kvarstående etappen av ombyggnaden i Kolbotten 1 bedöms kosta Ikano ca 96 mnkr. Justeras köpeskillingen med detta belopp motsvarar den således ett värde som överstiger den externa värderingen.

Överlåtelseavtal m.m.

Fastighetsförvärvet föreslås ske som en direktöverlåtelse. Avtalen innebär att AB Svenska Bostäder överlåter nio tomträtter och två fastigheter (Struthatten 3 och 4) med ca 1 172 lägenheter i Hagsätra till Ikano. Fastigheterna omfattar 83 149 kvm bostadsarea och 5 465 kvm lokalarea. I Kolbotten 1 övertar köparen etapp 2 av två ombyggnadsetapper omfattande ca 170 lägenheter. Den andra etappen beräknas påbörjas under sommaren 2012.

De huvudsakliga villkoren i köpeavtalet är följande:

- Köpeskillning om sammanlagt 890 Mkr.

- Ikano Bostad går på tillträdesdagen in i Svenska Bostäders ställe i pågående entreprenad avseende ombyggnad av fastigheten Kolbottnen 1.
- Ikano Bostad går in i Svenska Bostäders ställe i ett planerat nybyggnadsprojekt (c:a 45 lägenheter) på och intill fastigheten Kolbottnen 1 samt ersätter Svenska Bostäder för nedlagda projekteringskostnader.
- Ikano Bostad åtar sig att erbjuda minst hälften av lediga lägenheter till Bostadsförmedlingen i enlighet med den överenskommelse som gäller mellan Bostadsförmedlingen och Fastighetsägarna Stockholm.
- Ikano Bostad åtar sig att tillhandahålla försöks- och träningslägenheter i minst samma omfattning som Svenska Bostäder.

Av avtalet framgår också att köparen har en dokumenterad erfarenhet av seriös bostadsförvaltning i bolagets organisation, att de är ansvarstagande och har en långsiktighet i ägandet och en förvaltning med tydligt kundfokus. Köparen är dessutom beredd att aktivt bidra till bostadsområdenas fortsatta utveckling.

Överlåtelseavtalen, som är sekretessbelagda, finns tillgängliga för kommunfullmäktige-/styrelseledamöterna hos Stockholms Stadshus AB, stadshuset 3 tr.

Intern byteskö

Berörda bostadshyresgäster kommer att erbjudas att byta lägenhet genom den bolagsgemensamma internkön under sex månader från det att överlåtelsen offentliggörs. Hyresgästerna föreslås också få behålla sin plats i kön om de utnyttjar möjligheten att byta inom perioden.

Ekonomi

Överenskommelsen innebär att AB Svenska Bostäder säljer de nio tomträtterna och två fastigheter i Hagsätra för en köpeskilling om 890 mnkr. Inför förhandlingarna värderades fastigheterna av Newsec till sammanlagt c:a 960 Mkr (värde tidpunkt juli 2011). Fastigheten Kolbottnen 1, där ombyggnad pågår, värderades som helt ombyggd. Under förhandlingarna enades parterna om att Ikano Bostad ska gå in i ombyggnadsentreprenaden från etapp 2, när ungefär hälften av projektet återstår. Entreprenadsumman för etapp 2 är c:a 97 Mkr (inklusive moms). Köpeskillingen bestämdes mot bl a denna bakgrund till 890 Mkr.

Affären bedöms medföra en realisationsvinst hos Svenska Bostäder om ca 600 mnkr.

BEREDNING EFTER MINORITETSÅTTERREMISS

Kommunfullmäktige beslutade den 7 maj 2012 om minoritetsåterremiss med motivering att i detalj redovisa hur de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar ska användas samt klargöra huruvida styrelsen i bostadsbolagen var tillräckligt informerade vid beredningen av försäljningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Användning av överskott från försäljningar

De kommunala bostadsbolagen har ett särskilt ansvar för att förnya och utveckla ytterstaden. Under år 2013 och 2014 kommer Stimulans för Stockholm att avslutas. Bolagen kommer därutöver att ha stora upprustningsprojekt i Järvalyftet och inom ramen för Söderortsvisionen under perioden. Framförallt har Svenska Bostäder ett omfattande engagemang i dessa projekt.

Svenska Bostäder har en stor andel av sitt fastighetsbestånd i miljonprogramområden. Trots att bolaget har svarat för den största andelen av alla underhållsinsatser i Stimulans för Stockholm sedan år 2009, så återstår ett omfattande underhållsbehov såsom stambyten med mera i flera områden. Svenska Bostäder har i sitt budgetförslag för 2013 aviserat att bolaget har möjlighet att tidigarelägga ytterligare underhållsinsatser som är hänförliga bland annat till Järvalyftet. Det är i enlighet med den utrednings- och underhållsplan som bolagets styrelse beslutade om under 2009.

Stadens bostadsbolag redovisar inför den kommande treårsperioden investeringsvolymen om cirka 16 miljarder kronor under 2013-2015 vilket omfattar både upprustning, energieffektivisering och nyproduktion. Bolagens projektportföljer omfattar under samma period cirka 5 000 lägenheter.

Under de senaste åren och under våren 2012 har också bolagen genomfört ett antal förvärv av bostadsfastigheter under produktion. Som exempel kan nämnas AB Stockholmshems förvärv av ett projekt om 400 lägenheter i Årstadal i kvarteret Syllen och Golvläggaren samt AB Familjebostäders förvärv av nyproduktion i Äivsjö i kvarteter Pendlaren 1 med 104 lägenheter. På detta sätt kompletterar stadens bostadsbolag sin nyproduktion och genomför projekt som andra aktörer av till exempel konjunkturskäl inte kan genomföra under vissa perioder. Bolagens ekonomiska ställning är god men denna styrka behövs för att genomföra de stora investeringar som planeras och medverka i stadens bostadsförsörjning på längre sikt utan alltför betungande nyupplåning.

Därutöver finns möjlighet till värdeöverföring av överskott från de kommunala bostadsbolagen, bland annat i syfte att användas för åtgärder inom ramen för kommunens

bostadsförsörjningsansvar. Sedan den 1 januari 2011 gäller en ny lag (SFS 2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Avsikten med lagen är att den ska förtydliga definitionen av bolagen men också ställa nya krav på hur verksamheten bedrivs och vilka överföringar som kan göras till ägaren, det vill säga kommunen.

Beslut om utdelning av överskott från stadens bostadsbolag redovisas och kräver beslut av samtliga beslutande organ, bolagsstyrelsen, koncernstyrelsen och kommunfullmäktige. Förslag till utdelning redovisas i samband med årsbokslutet och beslutas under därpå följande år.

Styrelsernas tillgång till information under beredningen av beslutet

Den bestämmelse som är relevant är 8 kap 21 § andra stycket i aktiebolagslagen, som lyder:

”Beslut får inte fattas i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har

- 1. fått tillfälle att delta i ärendets behandling, och*
- 2. fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet”*

Bestämmelsen har i första hand tillkommit för att skydda arbetstagarledamöter, men gäller till förmån för samtliga styrelseledamöter.

Med *”tillfälle att delta”* avses möjlighet att delta vid styrelsesammanträdet. Det är inte fråga om att delta i ärendets beredning. Det senare ankommer på företagsledningen, i förekommande fall med stöd av erforderlig expertis.

Frågan om vilket beslutsunderlag som är *”tillfredsställande”* är inte reglerad i detalj och måste bedömas från fall till fall. Allt som är väsentligt för ärendets behandling skall framgå av beslutsunderlaget. I de nu aktuella ärendena – förslag till försäljning av fastigheter – är det i första hand två slag av information som beslutsunderlaget ska innehålla:

1. Hur förhåller sig förslaget till beslut till givna ägardirektiv.
2. Genomförs affärerna på marknadsmässiga villkor.

Koncernstyrelsens behandling av ärendena gäller godkännande av beslut i AB Familjebostäders respektive AB Svenska Bostäders styrelse om försäljningar, som är villkorade av koncernstyrelsens och ytterst kommunfullmäktiges godkännande. Av beslutsunderlagen i såväl dotterbolagen som Stadshus AB redogörs för de ägardirektiv som bolagen agerat efter och som resulterat i de nu aktuella förslagen till försäljningar.

Vad gäller de ekonomiska villkoren för försäljningarna är främst kommunallagens 8 kap om ekonomisk förvaltning och EU:s statsstödsregler styrande. Även statsstödsreglerna förhindrar försäljningar till underpris. Marknadsmässiga försäljningar kan säkerställas på två sätt, antingen genom anbudsförfarande eller direktförsäljning med oberoende marknadsvärdering som underlag. Förslaget om direktförsäljning till IKA-NO Bostad i Hagsätra AB bygger på en oberoende värdering av auktoriserad värderingskonsult och förslag till försäljning till Willhem Stockholm AB är resultatet av en förfrågan till fem bostadsförvaltare som bedömts uppfylla stadens kravprofil på långsiktighet, ekonomisk stabilitet med mera

I styrelsehandlingarna biläggs inte handlingar, som det råder affärssekretess på även efter styrelsebeslut (värdering, kompletta avtalshandlingar). Handlingarna finns tillgängliga för styrelsens och fullmäktiges ledamöter, vilket framgår av styrelseutskicket.

Ovanstående grundkrav på beslutsunderlagets innehåll anses därmed uppfyllda.

Inför beslut i AB Svenska Bostäders styrelse den 7 mars 2012 skickades kallelse via mail den 29 februari och samtidigt hade styrelseledamöterna möjlighet att ladda ner handlingarna med beslutsunderlag via sin Ipad. Vid sammanträdet var styrelsen fulltalig med tjänstgörande suppleanter. Under styrelsemötet gavs en kompletterande redovisning av VD. Avtalet i original jämte samtliga bilagor fanns tillgängligt för styrelsens ledamöter och suppleanter vid styrelsens sammanträde, vilket de också upplystes om. Vid styrelsemötet yrkades inte på bordläggning eller kompletteringar av beslutsunderlaget. Beslutet togs med reservation från oppositionen.

Enligt arbetsordningen för Stadshus AB och dess styrelse skall handlingar till styrelsemöten skickas ut med minst 1 veckas framförhållning. Styrelsehandlingarna till koncernstyrelsens sammanträde den 19 mars 2012 sändes ut den 9 mars 2012.

Koncernledningens uppfattning är således att samtliga koncernstyrelsens ledamöter har genom kallelse enligt arbetsordningen fått tillfälle att delta i ärendets behandling och fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet.

De nu aktuella försäljningsärendena är av den digniteten att de skall godkännas av kommunfullmäktige. Besluten i bolagsstyrelserna är således villkorade av KF:s godkännande. Således kommer besluten att direkt behandlas av de som ytterst representerar ägarna. Fullmäktigebehandlingen ger således tydlig vägledning om huruvida de föreslagna försäljningarna följer givna direktiv.

Stadsledningskontorets förslag

I kommunfullmäktiges budget för 2012 anges att koncernledningen i samarbete med stadens bostadsbolag löpande pröva möjligheten att avyttra delar av beståndet samt ha en öppen inställning till fastighetsförsäljningar. Bostadsbolagen ska också öka takten på upprustning, underhåll och nybyggnation. Vidare anges att bolagen ska medverka till att hela Stockholm ska vara attraktivt bland annat genom att medverka i investeringsprogram i ytterstaden och arbeta för att nå de beslutade visionerna för Järva och Söderort. Också bolagens arbeten med tillgänglighetsanpassningar ska fortgå.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens bostadsbolag, liksom hela koncernen Stockholms stad, står inför en rad utmaningar som ett växande Stockholm kräver. Såväl investeringar i befintliga som nya anläggningar och verksamheter ska rymmas och prioriteras inom stadens totala budget för att utbygganden av Stockholm ska kunna ske utifrån ett långsiktigt och hållbart perspektiv.

Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att försäljningen ligger i linje med ägardirektiven i Kommunfullmäktiges budget 2012 samt att de medel som frigörs med anledning av eventuella försäljningar är angelägna för att uppnå stadens mål både på kortare och längre sikt. Med dessa mål avses bland annat krav på energieffektivisering av bostadsbeståndet avhängigt stadens miljöprogram samt EU-krav, upprustning av

både bostäder och områden för att möta mål i Vision 2030, men framförallt den växande stadens bostadsförsörjningsmål.

Utifrån ovanstående anser stadsledningskontoret att återremissen är besvarad och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar godkänna AB Svenska Bostäders överlåtelse av fastigheter/tomträtter i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB.

BEREDNING FÖRE MINORITETSÅTERREMISS

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Stockholms Stadshus AB

Koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2012 att föreslå kommunfullmäktige att besluta följande

1. AB Svenska Bostäders överlåtelse av tomträtterna Höstsådden 1, Kolaren 1, Kolbottnen 1, Kolryssen 1, Rågrian 1, Rågröken 1, Rågskysten 1, Stubbneken 1 och Ärtåkern 1 och fastigheterna Struthatten 3 och 4 i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB (org.nr. 556655-7863), till en köpeskillning om 890 mnkr och på övriga villkor som anges i tjänsteutlåtandet, godkänns.
2. AB Svenska Bostäder får i uppdrag att genomföra försäljningen samt teckna erforderliga avtal.

Koncernstyrelsen beslutade för egen del följande:

1. AB Svenska Bostäders överlåtelse av tomträtterna Höstsådden 1, Kolaren 1, Kolbottnen 1, Kolryssen 1, Rågrian 1, Rågröken 1, Rågskysten 1, Stubbneken 1 och Ärtåkern 1 och fastigheterna Struthatten 3 och 4 i Hagsätra till Ikano Bostad i Hagsätra AB (org.nr. 556655-7863), till en köpeskillning om 890 mnkr och på övriga villkor som anges i tjänsteutlåtandet, godkänns.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Karin Wanngård m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ann-Mari Engel (V), *bilaga 1*.

Stockholms Stadslus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

I direktiven och uppdragen för stadens bostadsbolag anges att bolagen ska utvecklas genom en aktiv förvaltning och finnas representerade med ett varierat utbud i hela staden. Som ett led in denna utveckling och för att förbättra variationen av ägande i stadens olika bostadsområden krävs att bolagen genomför affärer med privata aktörer. Affärer, som denna med IKANO, ger även realisationsvinster om ca 600 mnkr hos Svenska Bostäder som kan användas vid upprustning och nyproduktion av bostäder i andra delar av staden.

Koncernledningen och stadsledningskontoret anser att det är lämpligt att stadens bostadsbolag genomför affärer för att minska sina fastighetsbestånd i de delar av staden där bolagen har en stor andel av bostäderna och för att frigöra resurser för upprustning och nyproduktion i andra områden.

Koncernledningen och stadsledningskontoret bedömer att de ekonomiska konsekvenserna av affären är godtagbara. Därav föreslås att koncernstyrelsen och kommunstyrelsen för egen del godkänner redovisade förslag till överlåtelse. Vidare föreslås att AB Svenska Bostäder får i uppdrag att genomföra försäljningen, enligt redovisat förslag, samt överlämnar det för kommunfullmäktiges slutgiltiga godkännande.

RESERVATIONER M.M.

Koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB

Reservation anfördes av Karin Wanngård m.fl. (S) enligt följande.

Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Förslag om överlåtelsen av fastigheter/tomträtter till Ikano avslås.
2. Därutöver anföras:

I ett läge då det råder stor bostadsbrist borde allmännyttans högsta prioritet vara att bygga nya bostäder. En försäljning ger inte fler lägenheter till bostadsbristens Stockholm. Det är detta som är Stockholms huvudutmaning och som stadens bostadsbolag borde ägna all kraft att lösa.

Det är problematiskt att stora försäljningar av allmännyttans bestånd av hyreslägenheter görs utan konsekvensanalyser av hur detta påverkar Stockholms medborgare och påverkar stadens möjlighet att växa. Allmännyttan fyller en viktig funktion i att möjliggöra och vara flexibel inför de bostadsbehov som medborgarna har.

Inte heller har konsekvenserna utretts för de hyresgäster som valt det allmännyttiga boendet och tryggheten i det långsiktiga fastighetsförvaltandet, och hur de påverkas då hela kvarter allmännytta säljs till privata intressenter. Försäljningen skulle dessutom minska antalet lägenheter som förmedlas via bostadsförmedlingen när endast 50 % ställs som krav.

Motivet till försäljningen uppges vara att finansiera fler bostadsbyggnadsprojekt. I nuläget finns alltför få markanvisningar och projekt inom bolaget och det går inte att uppvisa projekt som skulle motivera en försäljning. Bolagets ekonomiska ställning är god och grunden till försäljningen tycks därför inte ha koppling till den situation som råder i bolaget.

Då det under tidigare försäljningar och fastighetsaffärer framkommit skarp kritik och frågetecken kring hur pris och köpeskillning fastställs är det extra viktigt att ansvarig styrelse har god kunskap och insyn i processen. Vid affärer i den här storleksordningen bör flera oberoende värderingar genomföras och man ska alltid överväga ett öppet anbudsförfarande för att säkerställa att stadens egendom inte säljs till för lågt pris.

Reservation anfördes av Ann-Mari Engel (V) enligt följande.

Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Föreslagna överlåtelser av bostadsfastigheterna avslås.
2. Därutöver anföras:

Antalet allmännyttiga hyreslägenheter minskar stadigt i Stockholm. Snart är det omöjligt för människor med låga eller till och med normala inkomster att få en hyres-

lägenhet i Stockholms stad. Därför säger Vänsterpartiet nej till såväl utförsäljningar av hela fastigheter som till omvandling av hyreslägenheter till bostadsrätter. Vi vänder oss också mot det odemokratiska sätt som detta ärende processats fram på. Varken bostadsbolagens styrelser eller Stadshus AB har fått någon information varken före eller under processens gång utan ställs inför fullbordat faktum. Styrelsesammanträdet med AB Stockholms stadshus i februari ställdes tvärtom in i brist på ärenden medan processen såvitt vi förstår var i full gång.

Över 380 000 människor står i Stockholms stads bostadskö. Flertalet av dem efterfrågar hyresrätter med rimliga hyror. Majoriteten fortsätter att föra en bostadspolitik som går tvärs emot vad hyresgästerna efterfrågar. Hur ska Stockholm kunna växa och utvecklas till en spännande storstad om till exempel unga människor varken har råd att bo eller studera här?

Vi ifrågasätter målet med dessa omfattande utförsäljningar av allmännyttans bostadsbestånd. Betyder aktiv fastighetsförvaltning att man ska avveckla all allmännytta i Stockholm och enbart förlita sig på privata fastighetsägare och den så kallade marknaden. Idag ser vi tydligt att "marknaden" inte klarar av att bygga hyresrätter till rimliga priser som vanliga löntagare har råd att bo i. Allt tal om blandade upplåtelseformer rimmar illa.

För de boende i de föreslagna fastigheterna är den personliga förlusten betydande. De kommer inte längre att ha tillgång till den interna bostadskön, vilket avsevärt minskar deras frihet att kunna flytta till andra områden i staden. De har också valt att bo hos allmännyttan med de fördelar det innebär; med den service och standard som ingår i hyran och de boendeinflytandeavtal med hyresgästföreningen som ger hyresgästernas möjligheter att påverka sitt boende. Nu straffas de hyresgäster som inte vill ombilda till bostadsrätt. Den enda vinnaren bli de som av ideologiska skäl vill att allmännyttan ska minskas till förmån för privat ägande.

Enligt den nya hyreslagen "Lagen om de kommunala bostadsföretagen" ska ett kommunalt bostadsaktiebolag inte kunna genomföra affärer som inte är affärsmässiga. Stadens bostadsbolag är överkonsoliderade utan några skulder, något ökat kapital behövs därför inte, men väl flera hyreslägenheter till rimliga hyror.

Enligt den nya lagen definieras också ett allmännyttigt bostadsbolag bland annat som ett bolag som erbjuder hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolagen. Vi anser att stadens bolag inte uppfyller detta krav, då hyresgästerna kommer informeras om att deras bostäder kommer att säljas och att beslutet redan fattats, vilket knappast kan definieras som "boendeinflytande".

Hyresgästföreningen gjorde i mars 2012 en enkät bland de hyresgäster som bor i allmännyttiga fastigheter som sålts till en privat fastighetsägare. Resultatet bygger på ca 250 svar. 60 % av dessa tycker att informationen om försäljningen har varit dålig,

59 % är oroliga för hur försäljningen kommer att påverka deras boendesituation, 26 % är mycket oroliga. 58 % av dessa hyresgäster anser att det är mycket viktigt att ha allmännyttan som hyresvärd, ytterligare 22 % anser att det är ganska viktigt.

Det är uppenbart att den borgerliga majoriteten i staden struntar i vad deras hyresgäster vill med sitt boende och har informerar dem om försäljningarna på ett undermåligt sätt.

Utlåtande 2012:67 RI+V (Dnr 023-341/2012)

Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder inom kv. Golvläggaren och Syllen, i Årstadal

Genomförandebeslut gällande AB Stockholmsshems förvärv av aktierna i Fastighets AB Syl 3 i samband med nyproduktion inom kv. Golvläggaren och Syllen, i Årstadal

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Inriktningen för nyproduktion om ca 400 hyreslägenheter med kompletterande lokaler, inom kv. Golvläggaren och Syllen, till en total investeringsutgift om 1 106 mnkr godkänns.
2. AB Stockholmsshems förvärv av samtliga aktier i Fastighets AB Syl 3 (org.nr. 556660-5555) godkänns.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Stockholmsshem i uppdrag att genomföra förvärv av aktierna i Fastighets AB Syl 3 samt teckna erforderliga avtal.
4. Finansiering av erforderligt aktiekapital sker genom nyupplåning från staden till gällande villkor.
5. Ny styrelse för Fastighets AB Syl 3 för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till ledamöter: Mikael de Faire, ordförande (opol), Svante Larsson (opol) och Bengt Kylerud (opol).
6. Lekmannarevisor och suppleant för denne i Fastighets AB Syl 3 för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till lekmannarevisor: Bengt Leijon (M)
till lekmannarevisorssuppleant: Barbro Hedman (S).

7. Ny bolagsordning för Fastighets AB Syl 3, bilaga 2, godkänns.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

AB Stockholmshem planerar att bygga ca 400 hyreslägenheter och kompletterande lokaler i Årstadal till en total investeringsutgift om 1 106 mnkr. Målet är att skapa en mångfald av attraktiva bostäder för olika livsstilar i en stimulerande miljö, som både innehåller naturnära och urbant boende och har nära till allmänna samfärdsmedel, kommersiell och social service.

En förutsättning för bostadsproduktion inom berörda fastigheter är att AB Stockholmshem förvärvar aktierna i bolaget Fastighets AB Syl 3 AB som äger tomträtten Syllen 3. Ägare till bolaget Fastighets AB Syl 3 är Balder Storstad.

Ett aktieöverlåtelseavtal tecknades den 16 december 2011 mellan parterna och köpeskillingen uppgår till 64 mnkr och tillträde kan ske när kommunfullmäktige fattat beslut om förvärvet.

Beredning

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Våra synpunkter

Stockholms stads egna bostadsbolag ska bedriva en aktiv fastighetsförvaltning samt bidra till att det byggs mycket bostäder i Stockholm. Att AB Stockholmshem projekterar för ca 400 nya hyreslägenheter i Årstadal är därför ett välkommet tillskott på vägen mot stadens mål om att skapa förutsättningar för 5 000 nya bostäder per år de kommande 20 åren. Det är angeläget att detta tillskott av bostäder bidrar till att tillgodose behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Bilagor

1. Aktieöverlåtelseavtal mellan Balder Storstad och AB Stockholmshem avseende samtliga aktier i Fastighets AB Syl 3
2. Ny bolagsordning för Fastighets AB Syl 3

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Det är bra att östra sidan av Södertäljevägen, Årstadal omvandlas till ett funktionsblandat område med bostäder, arbetsplatser, service och parker. Området är komplex när det gäller närheten till tvärspårväg, Södertäljevägen i fråga om buller och gestaltungsmissigt spännande med tanke på områdets förkastningsbrant. Inför det fortsatta arbetet vill Miljöpartiet att planområdets naturvärden tas tillvara för att bostadsområdet ska uppfattas så trivsamt som möjligt vid färdigställande. Det är viktigt att den del av grönstrukturen, som finns utanför den södra delen av planområdet, som binder samman grönområden i flera stadsdelar i närområdet, beaktas och undantas exploatering.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Inriktningen för nyproduktion om ca 400 hyreslägenheter med kompletterande lokaler, inom kv. Golvläggaren och Syllen, till en total investeringsutgift om 1 106 mnkr godkänns.
2. AB Stockholmshems förvärv av samtliga aktier i Fastighets AB Syl 3 (org.nr. 556660-5555) godkänns.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Stockholmshem i uppdrag att genomföra förvärv av aktierna i Fastighets AB Syl 3 samt teckna erforderliga avtal.
4. Finansiering av erforderligt aktiekapital sker genom nyupplåning från staden till gällande villkor.
5. Ny styrelse för Fastighets AB Syl 3 för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till ledamöter: Mikael de Faire, ordförande (opol), Svante Larsson (opol) och Bengt Kylerud (opol).
6. Lekmannarevisor och suppleant för denne i Fastighets AB Syl 3 för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till lekmannarevisor: Bengt Leijon (M)
till lekmannarevisorssuppleant: Barbro Hedman (S).

7. Ny bolagsordning för Fastighets AB Syl 3, bilaga 2, godkänns.

Stockholm den 25 april 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson

Ylva Tengblad

Särskilt uttalande gjordes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I Vision 2030 etablerade Stockholms stad ambitionen att bli en storstad i världsklass. I detta arbete föreligger behov av utveckling inom en rad områden, bland annat vad gäller byggandet av nya bostäder. Stockholms stad planerar att bygga cirka 100 000 nya lägenheter fram till 2030 och Stockholmshem ska bidra till att uppnå detta mål.

Enligt ägardirektiv från Stockholms Stadshus AB ska Stockholmshem bedriva en aktiv förvaltning av sitt fastighetsbestånd vilket kan innebära både köp och försäljning av fastigheter.

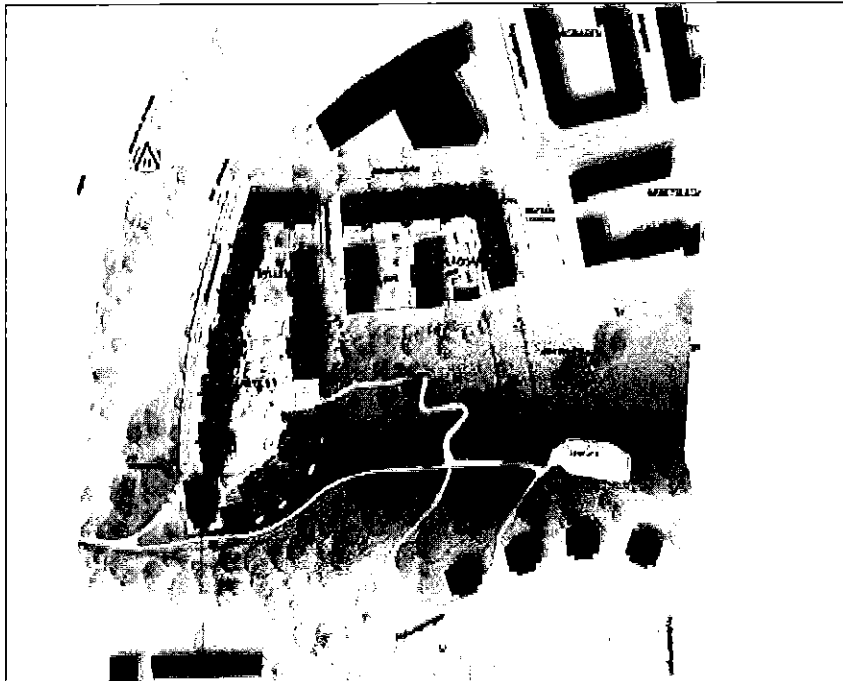
För att bidra till utvecklingen i Årstadal köpte Stockholmshem 2009-06-25 byggrätterna på fastigheterna Golvläggaren 1 och 2009-09-27 del av Golvläggaren 2. Bägge dessa fastigheter är tomträtter. Dessa fastigheter är nu sammanslagna till en fastighet. I en senare affär 2011-12-16 tecknades avtal om förvärv av aktierna i Fastighets AB Syl 3, som innehar tomträtten Syllen 3. Avtalet är villkorat av beslut i Kommunfullmäktige. Vidare sökte Stockholmshem år 2011 markanvisning från exploateringskontoret för del av fastigheten Årsta 1:1.

För de ovan beskrivna fastigheterna har Stockholmshem, tillsammans med stadsbyggnadskontoret, upprättat ett förslag till detaljplan för ca 400 hyresbostäder och kompletterande lokaler.

Enligt stadens riktlinjer ska inriktningsbeslut och genomförandebeslut om investeringar överstigande 300 mnkr också godkännas av Stockholms kommunfullmäktige.

Ärendet

Stockholmshem planerar att bygga ca 400 hyreslägenheter och kompletterande lokaler i Årstadal. Projektet ligger norr om Nybodahöjden nedanför berget med Tvärbanan i väster. Den urbana delen av kvarteren begränsas av Förmansvägen i norr och bergskärningen i söder. På västra sidan om kv Syllen ligger ett järnvägsspår och lite längre bort Södertäljevägen.

Bilden visar de ingående fastigheterna, Syllen 3, Golvläggaren och Årsta 1:1

Genom projektet utvecklas två relativt nedgångna kvarter, med äldre kontor och småindustri, med låg trygghetskänsla, till ett attraktivt bostadsområde med butiker och förskolor i gatuplanet och möjligheter till en levande gatumiljö.

En förutsättning för utvecklingen är att Stockholmshem förvärvar aktierna i bolaget Fastighets AB Syl 3 AB som äger tomträtten Syllen 3.

Stockholmshem tecknade en avsiktsförklaring i december 2010 med Balder Storstad AB om att förvärva tomträtten till Syllen 3 via dotterbolaget Fastighets AB Syl 3. Stockholmshems styrelse beslöt 2011-12-05 att ge VD i uppdrag att slutföra förhandlingarna med Balder Storstad AB om förvärv av aktierna i dotterbolaget Fastighets AB Syl 3. Enligt det avtal som tecknades 2011-12-16 mellan parterna angående överlåtelsen uppgår köpeskillingen till 64 mnkr och tillträde sker när kommunfullmäktige fattat beslut om förvärvet.

Totalt planerar Stockholmshem att bygga ca 160 lägenheter i kv Golvläggaren och ca 250 lägenheter i kv Syllen. Målgruppen för projektet kan ses som ett tvärsnitt av befolkningen. Det medför en jämn fördelning av lägenhetsstorlekar med en övervägande del 2 – 4 rok. Målet är att skapa en mångfald av attraktiva bostäder för olika livsstilar i en stimulerande "grön" miljö, som både

innehåller naturnära och urbant boende och har nära till allmänna samfärdsmedel, kommersiell och social service.

I varje kvarter kommer det att byggas en förskola med vardera tre avdelningar. Det planeras även för en butikslokal i kv Golvläggaren. Garage kommer att finnas under husen och gårdarna och Stockholmshem planerar även att ta ett närliggande berggrum i anspråk för parkering. Totalt antal garageplatser bedöms uppgå till ca 315 stycken och därutöver tillkommer viss kantstensparkering.

Tidplan

Projekteringen har påbörjats och kommer att pågå till mitten av 2012. Stockholmshem kan tillträda aktierna till bolaget Fastighets AB Syl 3 direkt efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft. Bedömningen är att detaljplanen beslutas av stadsbyggnadsnämnden i september 2012.

Inflyttning planeras ske etappvis mellan oktober 2014 och juni 2016.

Ekonomi

Total projektkostnad för kv Golvläggaren och kv Syllen är, inklusive mervärdeskatt, beräknad till 1 106 mnkr, där utvecklingen av kv Golvläggaren bedöms till 428 mnkr och kv Syllen bedöms till 678 mnkr. Den totala projektkostnaden inkluderar de ingående värden för befintliga byggnader och fastighetsköp om 95,7 mnkr.

Direktavkastningen bedöms till ca 3,9 procent, vilket är i linje med direktavkastningen på jämförbara befintliga flerbostadshus i närområdet.

En detaljerad ekonomisk bedömning av Stockholmshems investering på cirka 1 106 mnkr i projektet Golvläggaren och Syllen, som är sekretessbelagd, finns tillgängligt för kommunfullmäktige-/styrelseledamöterna hos Stockholms Stadshus AB, stadshuset, plan 3.

Risker

De risker som Stockholmshem har identifierat är enligt nedan:

1. Detaljplanen är ännu inte klar varför det finns en risk att man tvingas minska antalet våningar på husen i kv Syllen.
2. Risk att antalet lägenheter minskar om kravet kommer på större gårdar för förskolor. Glesare bebyggelse medför att en eller flera huskroppar måste utgå.
3. Planrisk. Planen har inte vunnit laga kraft. Tidsförskjutning på grund av överklagande.

4. Risk för "dåligt" berg som medför att större volymer berg måste sprängas bort för att uppnå rätt grundläggningsnivåer.
5. Upphandlingsrisk. Svårt att få in "bra priser" på entreprenader på grund av överhettad marknad.

BEREDNING

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Stockholms Stadshus AB

Koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2012 att föreslå kommunfullmäktige att besluta följande:

1. Inriktningen för nyproduktion om ca 400 hyreslägenheter med kompletterande lokaler, inom kv Golvläggaren och Syllen, till en total investeringsutgift om 1 106 mnkr godkänns.
2. AB Stockholmshems förvärv av samtliga aktier i Fastighets AB Syl 3 (org. nr. 556660-5555) godkänns.
3. AB Stockholmshem får i uppdrag att genomföra förvärv av aktierna i Fastighets AB Syl 3 samt teckna erforderliga avtal.
4. Finansiering av erforderligt aktiekapital sker genom nyupplåning från staden till gällande villkor.
5. Ny styrelse för Fastighets AB Syl 3 utses.
6. Lekmannarevisor och suppleant för denne i Fastighets AB Syl 3 utses.
7. Ny bolagsordning för Fastighets AB Syl 3, bilaga 3, godkänns.

Koncernstyrelsen beslutade för egen del följande:

1. Inriktningen för nyproduktion om ca 400 hyreslägenheter med kompletterande lokaler, inom kv Golvläggaren och Syllen, till en total investeringsutgift om 1 106 mnkr godkänns.
2. AB Stockholmshems förvärv av samtliga aktier i Fastighets AB Syl 3 (org. nr. 556660-5555) godkänns.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret och koncernledningen anser att projektet utgör ett värdefullt

tillskott av hyresrätter i Stockholm. Stockholmshem visar att de bedriver en aktiv fastighetsförvaltning genom att förvärva två relativt nedgångna kvarter, med äldre kontor och småindustri, med låg trygghetskänsla och därefter utveckla det till ett attraktivt bostadsområde.

Stadsledningskontoret och koncernledningen gör bedömningen att direktavkastningen i projektet ligger i linje med jämförbara flerbostadshus i närområdet. Det motiverar även förvärvet av aktierna i bolaget Fastighets AB Syl 3 som är en del av totalkalkylen. Byggekostnaden har under de senaste åren stigit kraftigt och hyresutvecklingen har inte följt med i samma takt. Stadsledningskontoret och koncernledningen ser positivt på att Stockholmshem utvecklar nya sätt att upphandla inom ramen för lagen om offentlig upphandling och hittar nya marknader i syfte att uppnå bättre konkurrens.

Beträffande styrelsen och lekmannarevisor och dennes suppleant i det föreslagna förvärvade bolaget anser koncernledningen och stadsledningskontoret att de bör vara desamma som i Stockholmshems övriga dotterbolag.

Då de tre projekten utgör omfattande investeringar och är att definiera som stora projekt (>300 mnkr), enligt kommunfullmäktiges investeringsregler, uppmanar koncernledningen Stockholmshem att kontinuerligt återkomma till sin styrelse och till koncernledningen med lägesredovisningar.

Utlåtande 2012:68 RI+V (Dnr 023-342/2012)

AB Familjebostäders förvärv av bolag med tillhörande nyproduktion i kv. Pendlaren 1 i Älvsjö

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. AB Familjebostäders förvärv av samtliga aktier i Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, med tillhörande nyproduktion i kv. Pendlaren 1 baserat på ett fastighetsvärde om 311 mnkr och på övriga villkor som anges i utlåtandet, godkänns.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Familjebostäder i uppdrag att genomföra köpet samt teckna erforderliga avtal.
3. AB Familjebostäders investeringsutgift om 311 mnkr godkänns.
4. Finansiering sker genom nyupplåning från staden till gällande villkor.
5. Ny styrelse för Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till ledamöter: Magdalena Bosson, ordförande (opol), Ingvar Andreasson (opol), Thomas Stadig (opol) och Peter Wickberg (opol).
6. Lekmannarevisor och suppleant för denne i Maxera Bostad 5 AB (org.nr 556751-6223), under namnändring, för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till lekmannarevisor: Sven Lindeberg (FP)
till lekmannarevisorssuppleant: Amanj Mala-Ali (S).
7. Ny bolagsordning för Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, bilaga, godkänns.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

I Stockholms stads budget för år 2011 anges att bolaget AB Familjebostäder ska utvecklas genom en aktiv fastighetsförvaltning och fastighetsbeståndet ska utgöras av ett varierat utbud. Stadens bostadsbolag ska även medverka till att påbörja nyproduktion av ca 20 000 lägenheter under mandatperioden. Som ett led i detta har AB Familjebostäder fört förhandlingar om en affär med Maxera Holding 2 AB om förvärv av ett bolag med tillhörande nyproduktion i kv. Pendlaren 1 i Älvsjö.

Beredning

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Våra synpunkter

Stockholms stads egna bostadsbolag ska bedriva en aktiv fastighetsförvaltning samt bidra till att det byggs många bostäder i Stockholm. I föreliggande ärende genomför AB Familjebostäder ett förvärv av ett redan befintligt bostadsprojekt i ett attraktivt läge invid Älvsjö station. Ett förfaringssätt som med fördel kan användas när tillfälle ges. Genom köpet kan AB Familjebostäder snabbt färdigställa nya hyresrätter för Stockholms ständigt växande bostadsmarknad. Det är angeläget att detta tillskott av bostäder bidrar till att tillgodose behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Bilaga

Förslag till ny bolagsordning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. AB Familjebostäders förvärv av samtliga aktier i Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, med tillhörande nyproduk-

tion i kv. Pendlaren 1 baserat på ett fastighetsvärde om 311 mnkr och på övriga villkor som anges i utlåtandet, godkänns.

2. Stockholms Stadshus AB uppmanas ge AB Familjebostäder i uppdrag att genomföra köpet samt teckna erforderliga avtal.
3. AB Familjebostäders investeringsutgift om 311 mnkr godkänns.
4. Finansiering sker genom nyupplåning från staden till gällande villkor.
5. Ny styrelse för Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till ledamöter: Magdalena Bosson, ordförande (opol), Ingvar Andreasson (opol), Thomas Stadig (opol) och Peter Wickberg (opol).
6. Lekmannarevisor och suppleant för denne i Maxera Bostad 5 AB (org.nr 556751-6223), under namnändring, för tiden till och med ordinarie årsstämma 2015 utses enligt följande.
till lekmannarevisor: Sven Lindeberg (FP)
till lekmannarevisorssuppleant: Amanj Mala-Ali (S).
7. Ny bolagsordning för Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, bilaga, godkänns.

Stockholm den 25 april 2012

På kommunstyrelsens vägnar:

STEN NORDIN

Joakim Larsson

Ylva Tengblad

Särskilt uttalande gjordes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Det är bra att Familjebostäder utvidgar sitt bestånd av hyresrätter, men det vore bättre om det skedde genom markanvisningar från staden än genom övertagande av befintliga projekt. Den privata fastighetsägaren har spekulerat fel om möjligheterna att sälja lägenheterna som bostadsrätter och staden går då in och köper ut dem. Det innebär att kostnadsnivån redan är satt, bland annat genom att bygget upphandlats på totalentreprenad av säljarens moderbolag. Familjebostäder får därmed inget inflytande på byggkostnaderna. Den beräknade hyran på 1650 kr/m² ligger över vad många bostadssökande stockholmare kan betala. Det är nödvändigt att staden arbetar aktivt med att sänka produktionskostnaderna vid nybyggnation. Vid ett övertagande som detta är det uppenbarligen inte möjligt, varför allmännyttans nyproduktionsmål inte bör uppfyllas genom denna typ av transaktioner.

ÄRENDET

I Stockholms stads budget för år 2011 anges att bolaget AB Familjebostäder ska utvecklas genom en aktiv fastighetsförvaltning och fastighetsbeståndet ska utgöras av ett varierat utbud. Stadens bostadsbolag ska även medverka till att påbörja nyproduktion av ca 20 000 lägenheter under mandatperioden. Som ett led i detta har AB Familjebostäder fört förhandlingar om en affär med Maxera Holding 2 AB om förvärv av ett bolag med tillhörande nyproduktion i kv. Pendlaren 1 i Älvsjö. Köpekontrakt har tecknats avseende förvärv av bolaget Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, inkluderande fastigheten Pendlaren 1, upplåten med tomträtt.

Beskrivning av affären

Maxera Holding 2 AB har påbörjat uppförandet av en bostadsrättsfastighet genom ett entreprenadkontrakt om 240 mnkr. I nuvarande konjunkturläge har Maxera haft svårt att sälja de planerade lägenheterna och har därför beslutat att avyttra fastigheten som en hyresfastighet genom en bolagsförsäljning. Familjebostäder har, i konkurrens med andra budgivare, träffat ett aktieöverlåtelseavtal om att köpa bolaget Maxera Bostad 5 AB, under namnändring, med tillhörande tomträtt till fastigheten Pendlaren 1, med preliminärt tillträde 2012-05-22. I förvärvet ingår övertagande av pågående nyproduktionsprojekt med 104 lägenheter och 5 lokaler beläget intill Älvsjö Station. Projektet omfattar totalt 9 230 kvm bostads- och lokalarea. Förvärvet är villkorat av godkännande i berörda bolagsstyrelser och kommunfullmäktige.

Aktieöverlåtelseavtal m.m.

Fastighetsförvärvet föreslås ske i bolagsform och ett aktieöverlåtelseavtal har tagits fram.

Avtalet innebär att Stockholms stad genom AB Familjebostäder föreslås köpa aktierna i bolaget, Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, och kommer preliminärt den 22 maj 2012 tillträda tomträten Pendlaren 1 och därmed överta ansvaret för pågående nyproduktion.

Förslaget till aktieöverlåtelseavtalet innehåller och reglerar bl a följande:

- AB Familjebostäder förvärvar samtliga aktier i Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, från Maxera Bostad Holding 2 AB med tillhörande tomträtt.
- Köpeskillingen baseras på ett underliggande fastighetsvärde för den färdigbyggda fastigheten om 311 mnkr.
- Köpeskillingen omfattar 103 mnkr som avser köpeskillingen för aktierna och ett investeringsåtagande om 208 mnkr inkl moms avseende återstående entreprenad.
- Tillträde sker preliminärt den 22 maj 2012 efter beslut av AB Familjebostäders bolagsstyrelse, koncernstyrelsen och kommunfullmäktige.
- Förvärvet är villkorat av Familjebostäders styrelse, koncernstyrelsens och kommunfullmäktiges godkännande och har detta inte skett senast den 30 juni 2012 har Maxera rätt att häva avtalet för att avyttra till annan köpare.
- Bolagsstämma i bolaget ska hållas på tillträdesdagen med val av nya styrelseledamöter och revisorer samt att styrelsen utser ny firmatecknare och tillser ändringsanmälan hos Bolagsverket.
- Köparen ska gentemot entreprenören, som genomför en entreprenad för den nya bebyggelsen på tomträtten, se till att det förvärvade bolaget fullföljer sina åtaganden enligt entreprenadkontraktet.
- Säljaren lämnar sedvanliga garantier om tomträtten och att den pågående entreprenaden uppför byggnaden enligt tidplan fram till tillträdesdagen.
- Säljaren ser till att entreprenören gentemot Familjebostäder åtagit sig att färdigställa totalentreprenaden.
- Säljaren garanterar att COOP Sverige Fastigheter som tecknat avtal med entreprenören, godkänner bolaget som hyresvärd.
- Bolagets lån löses på tillträdesdagen.

Aktieöverlåtelseavtalet i sin helhet, som är sekretessbelagt, finns tillgängligt för kommunfullmäktige-/styrelseledamöterna hos Stockholms Stadshus AB, plan 3 i Stadshuset.

Byggnadsprojektet

Projektet i kv Pendlaren 1 som AB Familjebostäder förvärvar består av 104 lägenheter och fem lokaler i sex våningar. Nyproduktionsprojektet påbörjades 2011 och beräknas stå klart i juni 2013. Maxera Bostad AB, ett bolag inom säljarens koncern, genomför totalentreprenaden.

Ekonomi

Produktionskostnaden, inklusive index och köpeskilling för aktiekapitalet, uppgår till 311 mnkr. Det motsvarar en produktionskostnad om ca 34 000 kr/kvm. En extern värdering av projektet har genomförts, vilken indikerar ett marknadsvärde om 310 mnkr.

Betalningsviljan i detta område har av oberoende konsulter bedömts till 1 585-1 670 kr/kvm. En projektkalkyl utifrån dessa förutsättningar ger ett positivt nuvärde som är 6,5 mnkr högre än köpeskillingen för projektet. Därmed bedöms projektet medföra ett positivt investeringsresultat för bolaget samt inte medföra några nedskrivningsbehov.

BEREDNING

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontoret.

Stockholms Stadshus AB

Koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2012 att föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

1. AB Familjebostäders förvärv av samtliga aktier i Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, med tillhörande nyproduktion i kv Pendlaren 1 baserat på ett fastighetsvärde om 311 mnkr och på övriga villkor som anges i tjänsteutlåtandet, godkänns.
2. AB Familjebostäder får i uppdrag att genomföra köpet samt teckna erforderliga avtal.
3. AB Familjebostäders investeringsutgift om 311 mnkr godkänns.
4. Finansiering sker genom nyupplåning från staden till gällande villkor.
5. Ny styrelse för Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, utses.
6. Lekmannarevisor och suppleant för denne i Maxera Bostad 5 AB (org.nr 556751-6223), under namnändring, utses.
7. Ny bolagsordning för Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, bilaga, godkänns.

Koncernstyrelsen beslutade för egen del följande:

1. AB Familjebostäders förvärv av samtliga aktier i Maxera Bostad 5 AB (org.nr. 556751-6223), under namnändring, med tillhörande nypro-

- duktion i kv Pendlaren 1 godkänns.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Särskilt uttalande gjordes av Ann Mari Engel (V) enligt följande.

Det är bra att Familjebostäder utvidgar sitt bestånd av hyresrätter, men det vore bättre om det skedde genom markanvisningar från staden än genom övertagande av befintliga projekt. Den privata fastighetsägaren har spekulerat fel om möjligheterna att sälja lägenheterna som bostadsrätter och staden går då in och köper ut dem. Det innebär att kostnadsnivån redan är satt, bland annat genom att bygget upphandlats på totalentreprenad av säljarens moderbolag. Familjebostäder får därmed inget inflytande på byggkostnaderna. Den beräknade hyran på 1650 kr/m² ligger över vad många bostadssökande stockholmare kan betala. Det är nödvändigt att staden arbetar aktivt med att sänka produktionskostnaderna vid nybyggnation. Vid ett övertagande som detta är det uppenbarligen inte möjligt, varför allmännyttans nyproduktionsmål inte bör uppfyllas genom denna typ av transaktioner.

Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt Vision 2030 och stadens bostadsbolags ägardirektiv i budget 2012-2014 skall bolagen medverka i nyproduktionen av hyresrätter. Familjebostäder har aviserat vissa problem att uppfylla denna målsättning genom att antalet markanvisningar inte motsvarar det nyproduktionsmål som bolaget är åsatt, ca 500 lägenheter per år. Genom den goda finansiella bas som bolaget åstadkommit genom främst försäljningar av fastigheter till bostadsrättsföreningar, men även genom strategiska bytesaffärer med privata aktörer, kan bolaget förvärva projekt från privata fastighetsaktörer. Bolaget gjorde en liknande affär år 2008 då man förvärvade kv Sällheten på nordvästra Kungsholmen, vilket färdigställdes under 2011. Härigenom kan bolaget medverka till att byggandet av bostäder fortgår enligt tidplan trots att efterfrågan på bostadsrätter i vissa lägen inte motsvarar de privata aktörernas förväntan.

Koncernledningen och stadsledningskontoret bedömer att de ekonomiska konsekvenserna av affären är godtagbara. Därför föreslås att koncernstyrelsen och kommunstyrelsen för egen del godkänner redovisade förslag till överlåtelseavtal. Vidare föreslås att AB Familjebostäder får i uppdrag att genomföra förvärv enligt redovisat förslag, samt överlämnar det för kommunfullmäktiges slutgiltiga godkännande.

Beträffande styrelseledamöter och lekmannarevisor och dennes suppleant i det föreslagna förvärvade bolaget anser koncernledningen och stadsledningskontoret att de bör vara desamma som i AB Familjebostäders övriga dotterbolag.

FÖRSLAG TILL NY BOLAGSORDNING
För
MAXERA BOSTAD 5 AB (556751-6223)
(under namnändring)

§ 1

Bolagets firma är Maxera Bostad 5 AB *(under namnändring)*

§ 2

Bolagets styrelse ska ha sitt säte i Stockholms kommun

§ 3

Föremålet och det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet är att förvärva fastigheter eller tomter i syfte att på dessa uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärlägenheter och kollektiva anordningar även som att handha liknande byggnads- och förvaltningsuppdrag åt Stockholms kommun. Det sålunda angivna föremålet för bolagets verksamhet ska inte utgöra hinder för bolaget att avyttra fastigheter eller tomträtter. Bolaget ska bedrivas inom ramen för Stockholms kommuns verksamhet.

§ 4

Aktiekapitalet ska vara lägst 100 000 och högst 400 000 kronor.
Antalet aktier ska vara lägst 1000 och högst 4 000.

§ 5

Styrelsen ska bestå av lägst tre och högst fem ordinarie ledamöter med lägst en och högst fem suppleanter. Stockholms kommunfullmäktige väljer ledamöter och suppleanter samt bland dessa ordförande för tiden från årsstämman som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas till tiden vid slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

§ 6

För granskning av aktiebolagets årsredovisning jämte bokföringen, i förekommande fall koncernredovisningen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, väljer bolagsstämman en revisor och en revisorssuppleant. Revisor och suppleant ska vara auktoriserade revisorer. Uppdraget som revisor och suppleant gäller till slutet av den årsstämma enligt aktiebolagslagen

(2005:551) 9 kap 21 § första stycket, som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Stockholms kommunfullmäktige väljer en lekmannarevisor och en suppleant för denna, dock längst till slutet av den årsstämma enligt aktiebolagslagen (2005:551) 9 kap 21 § första stycket, som hålls året efter det år då allmänna val till fullmäktige förrättas nästa gång.

§ 7

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

§ 8

Årsstämma ska hållas senast under maj månad. På årsstämman ska följande ärenden förekomma till behandling:

1. Val av ordförande vid stämman samt utseende av protokollförare
2. Upprättande och godkännande av röstlängd
3. Val av justeringsmän
4. Godkännande av dagordning
5. Fråga om stämman blivit behörigen sammankallad
6. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport samt i förekommande fall koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen
7. Beslut om
 - a) Fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt i förekommande fall koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen
 - b) Dispositioner av bolagets vinst eller förlust (fria kapital) enligt den fastställda balansräkningen och i förekommande fall koncernbalansräkningen
 - c) Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
8. Anteckning om Stockholms kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter
9. Val i förekommande fall av revisor och revisorssuppleant
10. Anteckning om Stockholms kommunfullmäktiges val av lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant
11. Fastställelse av arvoden åt styrelsen, revisorerna och suppleanterna
12. Eventuella övriga ärenden som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller bolagsordningen eller av annat skäl

§ 9

Bolagets räkenskapsår ska vara kalenderår.

§ 10

Den som avser att överlåta aktie till annan aktieägare i bolaget, eller till någon som inte är aktieägare i bolaget, ska genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse erbjuda övrig aktieägare att köpa aktien. Av anmälan ska framgå de villkor som gäller för förköpet.

Erbjudande om förköp kan bara nyttjas för alla de aktier som erbjudandet omfattar.

När aktie har anmälts till förköp ska styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje förköpsberättigad med anmodan till den som önskar begagna sig av förköpsrätten, att skriftligen framställa förköpsanspråk hos bolagets styrelse inom två månader, räknat från anmälan hos styrelsen om förköpserbjudande.

Skulle flera förköpsberättigade anmäla sig, ska företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning av bolagets styrelse. Om flera aktier erbjudits ska aktierna, så långt det är möjligt, fördelas i proportion till tidigare innehav mellan dem som framställt förköpsanspråk.

Talan i en fråga om förköp måste väckas inom två månader från den dag då den som ville utöva förköpsrätt anmälde detta till bolagets styrelse.

Aktie som förköps ska betalas inom en månad från den tidpunkt då priset blev bestämt.

§ 11

Stockholms kommunfullmäktige ska ges tillfälle att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, fattas.

§ 13

Denna bolagsordning får inte ändras utan Stockholms kommunfullmäktiges medgivande.

.....

Denna bolagsordning har antagits på extra bolagsstämma den

Dnr
2012-112

Kommunfullmäktige

Utdrag ur protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde i Stadshuset måndagen den 11 juni 2012 kl. 13.00.

Justerat den 18 juni 2012 Anslaget den 19 juni 2012

Margareta Björk
Eva-Louise Erlandsson Slorach
Ulf Fridebäck

§ 20

Evenemangsstrategi för Stockholms stad (utl. 2012:92)
Dnr 053-1394/2011

Kommunstyrelsens utlåtande nr 2012:92 behandlades. Utlåtandet gäller ett ärende om att ta fram en långsiktig och samlad strategi för att arbeta med evenemangsfrågor i enlighet med stadens vision.

Ordet innehades av borgarrådet Nordin, Ann Mari Engel, Anders Wallner, Mehdi Oguzsoy, borgarråden Wanngård och Ankersjö, Kaj Nordquist, Ewa Samuelsson samt borgarrådet Sjöstedt.

Yrkanden

Under överläggningen hade yrkats

dels bifall till kommunstyrelsens förslag,

dels av Anders Wallner (MP) bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen,

dels av Mehdi Oguzsoy (V) bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslutade kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Evenemangsstrategi för Stockholms stad fastställs att gälla för stadens nämnder från och med den 1 juli 2012, bilaga 2 till utlåtandet.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge stadens bolag i uppdrag att fastställa Evenemangsstrategi för Stockholms stad från och med den 1 juli 2012, bilaga 2 till utlåtandet.

Vid protokollet
Ylva Tengblad

Utlåtande 2012:92 RI (Dnr 053-1394/2011)

Evenemangsstrategi för Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Evenemangsstrategi för Stockholms stad fastställs att gälla för stadens nämnder från och med den 1 juli 2012, bilaga 2.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge stadens bolag i uppdrag att fastställa Evenemangsstrategi för Stockholms stad från och med den 1 juli 2012, bilaga 2.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Stadsdirektören får i uppdrag att etablera en styrgrupp för stadens strategiska styrning och samordning av evenemang.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Under våren 2010 initierade stadsledningskontoret en process för att ta fram en långsiktig och samlad strategi för att på ett mer systematiskt sätt arbeta med evenemangsfrågor i enlighet med stadens vision.

I begreppet evenemang räknas festivaler som staden initierar eller arrangerar, större artist- och idrottsevenemang samt kongresser, mässor och konferenser. Den gemensamma nämnaren är att de sammantaget ska förstärka stadens varumärke och profil.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och har remitterats till arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Älvsjö stadsdelsnämnd har ej inkommit med svar.

Arbetsmarknadsnämnden anser att en bredd av evenemang kan bidra till tillväxt och fler arbetstillfällen. För att Stockholm ska bli en stad i världsklass och ett "Medborgarnas Stockholm" måste en evenemangsstrategi inkludera och attrahera såväl stadens invånare, stockholmarna, som tillresta besökare och andra intressenter.

Exploateringsnämnden anser att framtagandet av en långsiktig aktivitetsplan är ett mycket bra förslag. Att det strategiska ansvaret för styrning och samordning inom staden av engagemanget i evenemang förläggs till stadsledningskontoret, där en styrgrupp bildas för detta ändamål, anser nämnden är bra och vill tillägga att detta arbetssätt med fördel kunde användas inom fler områden, såsom exempelvis en för staden besöksstrategisk samordning osv.

Fastighetsnämnden anser att stadsledningskontorets förslag till "Evenemangsstrategi för Stockholms stad" är väl genomarbetat och bygger på noggranna kartläggningar och analyser.

Idrottsnämnden anser utöver att välkomna evenemangsstrategin att staden tillsammans med föreningslivet bör se över möjligheten att arbeta med ambassadörer/idrottsförebilder från Stockholm i syfte att vara förebilder för folkhälsa och samtidigt marknadsföra staden som evenemangsstad.

Kulturnämnden anser sig överlag vara positiv till evenemangsstrategin. Nämnden anser också att det är viktigt att det finns en tydlig gränsdragning mellan det strategiska arbetet och de enskilda evenemangens programinnehåll och operativa genomförande.

Kyrkogårdsnämnden anser att remissen berör frågor som är utanför nämndens kärnverksamhet.

Miljö- och hälsoskydds nämnden anser att en evenemangsstad i världsklass betyder att man säkerställer att evenemangen aldrig överskrider riktvärden gällande höga ljudnivåer för besökarnas skull. Detta görs genom att staden ställer tydliga krav på arrangörer, en god kunskap och egenkontroll hos arrangörerna och att staden tillhandahåller lättillgänglig information om gällande lagstiftning.

Servicenämnden anser att förslaget är väl genomarbetat och förefaller bygga på en grundlig analys. Evenemang av hög kvalitet berikar stockholmarnas liv och sociala gemenskaper. Attraktiva och väl genomförda evenemang bidrar också till att vitalisera kultur- och idrottslivet, stimulera ekonomin, öka efterfrågan och till att profilera och marknadsföra Stockholm.

Socialnämnden anser att det är angeläget att man inom staden utnyttjar de möjligheter som kan finnas inom olika nämnder och bolag att medverka till att skapa attraktiva evenemang. Den styrgrupp som föreslås etableras har en viktig uppgift att tillvarata den kreativitet som finns i staden och skapa en öppenhet inför internationell samverkan, utbyten, projekt m.m. som kan medföra att Stockholm blir en internationell aktör inom evenemangsområdet. Det är av stor vikt att stadens förvaltningar och bolag ses som betydelsefulla resurser för att Stockholm ska bli en attraktiv evenemangsstad.

Stadsbyggnadsnämnden anser att det är bra att det strategiska ansvaret för styrning och samordning inom staden av engagemanget i evenemang förläggs till stadsledningskontoret och tillägger att detta arbetssätt med fördel kunde användas inom fler områden, såsom exempelvis en för staden besöksstrategisk samordning.

Trafik- och renhållningsnämnden anser att evenemang är till stor nytta för stadens ekonomi och sysselsättning samt är till nöje för många av stadens medborgare. Vidare välkomnas en sammanhållen evenemangsstrategi och nämnden ställer sig överlag positiv till stadsledningskontorets förslag och synpunkter.

Utbildningsnämnden anser att den handlingsplan som presenterats i förslaget till evenemangsstrategi garanterar ett professionellt och framgångsrikt arbete för att göra Stockholm till en evenemangs- och mötesplats i världsklass.

Äldrenämnden anser att högprofilerade evenemang är viktiga för Stockholms stad. Evenemang bidrar till att staden blir attraktiv för dess invånare samtidigt som besöksnäringen kan expandera och nämnden ställer sig därför positiv till att staden får en samlad och övergripande strategi som gör staden bättre rustad att i allt hårdare internationell konkurrens nå visionens mål om en evenemangsstad i världsklass. Vidare anser nämnden att det är särskilt viktigt att involvera stockholmarna själva och näringsidkare som kommer i kontakt

med besökare då de i hög grad bidrar till hur Stockholm uppfattas som besöksmål.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det är positivt att evenemangsfrågorna får en tydlig koppling till Vision 2030.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att för att få den slagkraft som Stockholm behöver i konkurrensen med andra städer och regioner, krävs tydlighet om målen och att staden utåt uppträder som en enig och kraftfull aktör, arbetar långsiktigt, tar tillvara alla resurser och på ett effektivt sätt involverar beslutsfattare, näringsliv och stockholmarna. Det kan endast uppnås med en gemensam strategi för hela Stockholm kopplad till Vision 2030 om ett Stockholm i världsklass.

Farsta stadsdelsnämnd anser att Stockholm som stad kan erbjuda besökaren upplevelser i form av evenemang, kultur, naturupplevelse, motions- och friluftsliv, historia och arkitektur – allt inom 24 timmar. Detta är ett koncept som morgondagens storstadsbesökare sannolikt kommer att uppskatta.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att stockholmarnas engagemang och betydelse som värdar och ambassadörer men även som publik och medproducenter inte nog kan betonas. Särskilt viktigt för framtiden är att unga personer involveras. Evenemangssektorn har en betydande utvecklingskraft som kan bli den viktigaste drivkraften för lokal ekonomisk tillväxt i Stockholm och Söderort.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att bilden av Stockholm som en framstående mötesplats behöver stärkas ytterligare, och precis som planen beskriver, krävs det förutom gemensamma riktlinjer också bättre förankring hos invånarna. Vidare anses att "egen regi arrangemang" bör sprida sig över hela staden, även till ytterstadsområdena för att attrahera stockholmarna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till förslaget till evenemangsstrategi för Stockholms stad och välkomnar en samlad strategi som ger stöd och ledning för stadens nämnder och bolag.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna strategin och att evenemangens betydelse för att skapa arbetstillfällen och öka stadens attraktivitet för såväl boende som turister lyfts fram. Vidare instämmer nämnden i att stadens agerande behöver samordnas bättre när det gäller stora evenemang som är spridda över hela staden.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd betonar vikten av att involvera stockholmarna i denna utvecklingsprocess vad gäller evenemang och erbjuder sig att vid behov bidra i det arbetet. Detta stämmer också väl in i den utvecklingsprocess vad gäller medborgardialog som påbörjats på lokal nivå – inte minst där-

för ställer nämnden sig positiv till att utveckla fler och bättre sätt att konstruktivt involvera medborgarna i det som händer i stadens gemensamma områden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det är bra att staden tar fram en långsiktig och samlad strategi för evenemang i Stockholm och ser det som nödvändigt för att nå det strategiska åtagandet att Stockholm år 2030 ska vara en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass. Vidare anser nämnden att det råder en viss oklarhet kring vilken strategisk betydelse större idrottsevenemang ska ha för staden.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att förslaget är bra. Det är viktigt att arbeta långsiktigt för att få stora evenemang till staden, att prioritera bland möjliga evenemang och att framhålla nyttan både ekonomiskt och varumärkesmässigt med stora evenemang. Vidare vill nämnden framhålla vikten av att staden ses som en helhet där också fördelarna med att förlägga stora evenemang till Skärholmsområdet beaktas.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att evenemangsstrategin är en mycket viktig pusselbit för att staden ska kunna sträva mot visionen samt positionera Stockholm som en stad i världsklass. Strategin kommer att vara ett stöd i att attrahera evenemang som bidrar till de värden som Stockholm vill fylla sitt varumärke med. Vidare vill nämnden särskilt framhålla vikten av att identifiera vilka evenemang som kan ses som strategiska för Stockholm.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att i enlighet med stadsledningskontorets förslag utforma en samordnad och långsiktig strategi för evenemangsfrågor. Detta är ett omfattande och mångfasetterat arbete som kräver deltagande av många aktörer och ett långsiktigt tidsperspektiv. Nämnden instämmer helt i stadsledningskontorets bedömning att det är viktigt att det känns angeläget och positivt för stockholmarna att Stockholm är en attraktiv evenemangsstad för att evenemangsstrategin ska bli framgångsrik.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att det krävs tydliga mål som kan mätas och utvärderas över tid för att visionen ska kunna omsättas i praktiken. I förslaget betonas att stadens inställning till att evenemang förläggs till Stockholm ska i grunden vara bejakande. Stadens viktigaste roll är att vara en strategisk motor i arbetet med att attrahera evenemang till Stockholm. Vidare att det i denna roll ligger att driva utvecklingen av Stockholm som en evenemangsstad.

Stockholms Stadshus AB anser att staden måste med gemensamma resurser samverka för att uppnå målet att vara en av Europas främsta evenemangsstäder. Vidare ser Stockholms Stadshus AB generellt positivt på den föreslagna evenemangsstrategin och handlingsplanen.

Mina synpunkter

Att evenemang arrangeras i Stockholmsregionen är av stor betydelse. Det stimulerar ekonomin, skapar arbetstillfällen och öppnar Stockholm för omvärlden. Evenemang är också en viktig del i marknadsföringen av regionen och erbjuder de boende en attraktiv stad att bo och verka i. Stockholms stad bör därför som Sveriges huvudstad ha en bejakande och positiv inställning till evenemang. Därtill är det viktigt att stadens organisation håller en hög servicenivå när utomstående arrangörer söker tillstånd samt att samarbetet med näringsliv, akademi, sponsorer och evenemangsindustri förstärks. Stockholm ska dessutom vara världens mest tillgängliga huvudstad och ska därför eftersträva att producera stora evenemang som är tillgängliga för alla.

Kartläggning visar tydligt på att Stockholms stad idag saknar en övergripande evenemangsstrategi. Med den nya strategin får vi en samlad bild över vilken typ av evenemang staden aktivt bör arbeta för att attrahera. Strategin ger också en uttalad koppling till Vision 2030 för de evenemang som staden idag arrangerar i egen regi. Jag välkomnar därför förslaget då det är viktigt med en samordnad och långsiktig evenemangsstrategi.

Det är viktigt att det finns en tydlig gränsdragning mellan det strategiska arbetet och de enskilda evenemangens programinnehåll och operativa genomförande. För att de enskilda arrangörerna ska kunna arbeta kvalitativt med innehåll, programutbud och kommunikation kring evenemanget måste en tydlig gränsdragning finnas mellan det enskilda evenemanget och styrgruppens strategiska arbete. Styrgruppen bör arbeta med urvalet av prioriterade evenemang och de övergripande strategiska frågorna enligt föreslagna värden och kriterier i första hand. Den kompetens som finns i nämnderna ska tas tillvara så att kommunstyrelsens samordning blir av strategisk karaktär.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Förslag till evenemangsstrategi för Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta

1. att delvis bifalla förslag till beslut
2. att i övrigt anföra följande

Stockholm är en fantastisk stad med sin historia och sitt fantastiska läge. Stockholm är också en stad där olikheter är en stor styrka. Det är viktigt att staden är selektiv så att de evenemang man välkomnar och själva anordnar stämmer väl in i Stockholms profil som en historisk huvudstad, en miljö- och kulturhuvudstad samt en stad som främjar jämställdhet och lika rättigheter. Evenemang som staden stödjer eller arrangerar själva ska ha ett uttalat miljö- och klimatfokus och syfta till att främja bilden av Stockholm som en öppen stad där olikheter ses som en styrka.

När Stockholms stad själva arrangerar evenemang har man chansen att visa sin miljöprofil. Därför vill vi att evenemangsstrategin ska utökas med ett krav på att det ska finnas en miljöplan för evenemangen. Stockholm som en stad i världsklass vad gäller miljö vill så klart även visa upp att man tänkt på miljön i sina evenemang. Miljöplanen ska finnas med i marknadsföringen och planen ska beskriva hur man tänker reducera energiåtgången, transporter och engångsmaterial vid olika evenemang.

Miljöförvaltningen, med sin specifika expertkunskap, är en viktig aktör i en styrgrupp som ska lägga upp strategier för framtida evenemang. Därför ser vi gärna att styrgruppen utökas med en person från miljöförvaltningen.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Karin Wamngård* (S) enligt följande.

Vi värdesätter att det nu finns ett förslag till evenemangsstrategi. Det är viktigt för sysselsättning, tillväxt och Stockholms utveckling som en global storstad.

I huvudsak delar vi de förslag som finns i stadsledningskontorets förslag. De centrala delar som är viktiga att etablera, och där strategin är en viktig del, är en långsiktig aktivitetsplan, insatser för benchmarking, förstärkt samarbete med externa aktörer samt insatser för att involvera stockholmarna. Bland stadens insatser bör också åtgärder för att minska administrativt krångel prioriteras.

I grunden är det hur Stockholm fungerar när det gäller service, infrastruktur och trygghet som avgör om vi lyckas som arrangörsstad. Det bör också, snarare än ekonomiskt stöd, vara huvudspåret för stadens evenemangsstrategi.

Därutöver vill vi betona följande. Att hävda att evenemang ska prövas mot kärnvärden och styrkor eller ligger i linje med Vision 2030 rymmer betydande tolkningsutrymme. Det är angeläget att denna tolkning, då den knappast är värderingsfri, blir föremål för en återkommande prövning i kommunstyrelsen.

Särskilt viktigt blir det eftersom flera remissinstanser pekar på oron att en alltför hård styrning från staden av evenemang i riktning mot kommunala visionsdokument riskerar att sända signalen att medborgarinitierade och lokala evenemang värderas ner. Vi hävdar värdet av att evenemang, med stadens stöd, finns i hela staden och inte bara i innerstaden. Fokus bör också finnas på arrangemang som öppnar upp för medborgerligt kulturutövande, såsom exempelvis offentliga ateljéer, kulturskolans dag eller öppen scen i Kungsträdgården.

Det är när staden tar medborgarnas engagemang på allvar och är beredd att stödja också sådana lokala initiativ som strategins sjunde punkt om att involvera medborgarna blir på riktigt. Det är också då som små kreativa evenemang i ökande utsträckning kan växa fram. Det är dessa som primärt kommer kunna vara de spetsarrangemang som bidrar till att realisera visionen om Stockholm som en innovativ stad.

Det är viktigt att evenemangsstrategin blir en kraft för utveckling. Det finns en tendens till att staden slentrianmässigt ger stöd till näst intill samma event varje år och det är tveksamt om marginalnyttan av det är särskilt stor.

Vi efterlyser också en strategi för närmare samarbeten med andra närliggande städer. Det är då viktigt att det inte begränsar sig till Sverige. Inte minst är ett sådant samarbete viktigt när det gäller riktigt stora evenemang.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Evenemangsstrategi för Stockholms stad fastställs att gälla för stadens nämnder från och med den 1 juli 2012, bilaga 2.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge stadens bolag i uppdrag att fastställa Evenemangsstrategi för Stockholms stad från och med den 1 juli 2012, bilaga 2.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Stadsdirektören får i uppdrag att etablera en styrgrupp för stadens strategiska styrning och samordning av evenemang.

Stockholm den 30 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. Delvis bifalla förslag till evenemangsstrategi.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

Stockholm ska vara en kreativ och skapande storstad, med solidaritet i fokus. Internationellt ska vi uppfattas som en spännande, demokratisk, jämlik, jämställd och socialt och ekologiskt hållbar stad. Evenemangsstrategin bör därför vara tydligare formulerad i vilka värderingar som staden vill signalera via de evenemang som staden stödjer eller själva arrangerar

Strategin bör ha positivt formulerade krav istället för negativa formuleringar, exempelvis kring miljö och diskriminering under rubriken "Grundläggande förhållningssätt" (att vi inte ska stödja evenemang som medför negativ påverkan på miljön, hotar säkerheten eller är diskriminerande). Vi vill att evenemang som staden stödjer eller arrangerar ska ha ett uttalat miljö- och klimatarbete, och syfta till att stärka integration, demokrati och jämställdhet. Då får omvärlden en positiv bild av Stockholm som en stad som arbetar för dessa värden.

I grunden krävs dock en annan politik än den som förs idag för att Stockholm ska kunna vara en attraktiv stad. När inkomstklyftorna och barnfattigdomen ökar och segregationen fördjupas försämrar det givetvis också stadens möjligheter att attrahera evenemang.

Kommunstyrelsen bör årligen utvärdera vilka evenemang som staden har ansett vara strategiska. De kärnvärden och kriterier som fastslås ska kunna debatteras offentligt. För att uppnå en bred förankring krävs att den partipolitiska kopplingen till Vision 2030 utgår.

Det är också mycket viktigt att medvetet stödja eller själv arrangera evenemang i hela staden, eftersom det kan bidra till att bryta den kulturella segregationen som nu råder. Om stockholmarnas engagemang ska tas tillvara, måste lokala arrangemang stödjas. Lokala festivaler i förorterna kan utvecklas om de får stöd genom att ingå i evenemangsstrategin.

All avlönad personal ska ha goda anställningsvillkor och arbeta enligt kollektivavtal. Sannolikt skulle de flesta evenemangen idag ha relativt lätt att formulera sådana ambitioner.

För övrigt bör logon "Stockholm – The Capital of Scandinavia" bytas ut. Varför inte utlysa en tävling bland stockholmarna för att få in förslag?

Särskilt uttalande gjordes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Under våren 2010 initierade stadsledningskontoret en process för att ta fram en långsiktig och samlad strategi för att på ett mer systematiskt sätt arbeta med evenemangsfrågor i enlighet med stadens vision.

I begreppet evenemang räknas festivaler som staden initierar eller arrangerar, större artist- och idrottsevenemang samt kongresser, mässor och konferenser. Den gemensamma nämnaren är att de sammantaget ska förstärka stadens varumärke och profil.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 juni 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Vision 2030 om det framtida Stockholm i världsklass är ett strategiskt åtagande från Stockholms stad sida. Alla stadens nämnder och bolagsstyrelser har i uppdrag att arbeta i visionens riktning i sina respektive verksamheter. I visionen tecknas Stockholm som en storstad med en fantastisk attraktionskraft – en världsberömd upplevelsestad och mötesplats som lockar människor från hela världen.

Evenemang bidrar till sysselsättning och tillväxt

Att evenemang arrangeras i stockholmsregionen är av stor betydelse. Det stimulerar ekonomin och skapar en ökad efterfrågan på varor och tjänster. Av den totala turistomsättningen i Stockholms län på 22 miljarder kronor¹ svarar evenemang för cirka fem miljarder kronor och bidrar till såväl arbetstillfällen som etableringar i regionen. Evenemang är också en viktig del i marknadsföringen av regionen och erbjuder de boende en attraktiv stad att bo och verka i. Som nämndes ovan kan de även bidra till profileringen av Stockholm.

Behov av en samlad strategi

Kartläggningen visar tydligt på att Stockholms stad idag saknar en övergripande evenemangsstrategi. Det finns ingen samlad bild över vilken typ av evenemang staden aktivt bör arbeta för att attrahera. Det finns inte heller någon uttalad koppling till vision 2030 för de evenemang som staden idag arrangerar i egen regi.

Externa aktörer efterfrågar långsiktiga åtaganden som inte är partipolitiska, en synlig ambassadör som driver evenemangsfrågorna och en ökad kunskap bland beslutsfattare och allmänhet om evenemangsindustrins betydelse för stockholmsregionens tillväxt.

Även interna aktörer efterfrågar en samlad strategi för stadens engagemang och

¹ Avser 2009, källa Event Stockholm

prioriteringar av evenemang.

Fyra behov kan utläsas:

1. Definition av vilka evenemang som är strategiska för Stockholm.
2. Ökad slagkraft för att attrahera prioriterade evenemang.
3. Ökad systematik för att utveckla egna evenemang, helst av återkommande karaktär för att skapa långsiktighet i planering och samarbeten.
4. Ökad samverkan för att utnyttja potentialen i aktuella evenemang.

Handlingsplan: Åtta steg mot en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass

Nedanstående punkter föreslås utgöra grunden i en handlingsplan för Stockholm stad med syftet att utveckla Stockholm till en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass.

1. Etablera styrgrupp

Det strategiska ansvaret för styrning och samordning inom staden av engagemanget i evenemang förläggs till Stadsledningskontoret, där en styrgrupp bildas för detta ändamål. I gruppen bör representanter ingå från de förvaltningar och bolag inom staden som idag arbetar med evenemangsfrågor, som exempelvis SBR/SVB, trafikkontoret, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Styrgruppen har det yttersta ansvaret för att säkerställa stadens roll som strategisk motor med mera (enligt definition tidigare i detta dokument). Styrgruppen ska vidare arbeta med evenemang utifrån strategisk kommunikation om Stockholm – the Capital of Scandinavia samt Vision 2030. I uppdraget ingår att utveckla former för att förbättra samordningen inom staden och göra det enklare att genomföra evenemang i Stockholm.

2. Fastställa kärnvärden och kriterier

Staden bör därtill fastställa ett antal kriterier och kärnvärden för vilken typ av evenemang som är strategiska för Stockholm. Följande föreslås som inriktning: staden bör prioritera evenemang som är framtidsinriktade, som bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass, som ligger i linje med Vision 2030 och som i möjligaste mån kan knytas till stadens kärnvärden och styrkor och som kan attrahera besökare och deltagare.

3. Pröva prioriterade evenemang mot fastställda kriterier och kärnvärden

Alla evenemang som staden engagerar sig i – vare sig det gäller konceptutveckling, eller i egenskap av arrangör eller finansiär – ska prövas mot fastställda kriterier och kärnvärden för att säkerställa kopplingen till övergripande mål och vision.

4. Utarbeta en långsiktig aktivitetsplan

Arbetet med att attrahera evenemang är en långsiktig process som sträcker sig över

många år. Det är idag som grunden läggs för många av de evenemang som blir verklighet om fem eller tio år. Ett långsiktigt perspektiv innebär att man i god tid kan analysera ett evenemangs utvecklingspotential och vilka kringeffekter som kan uppnås.

Stockholm är redan idag en stor evenemangsstad inom idrott, kultur, nöje och mäsor/kongresser. I snitt genomförs 200 evenemang varje dag, små som stora, på olika platser runt om i staden. Detta ska fortsatt uppmuntras och bejakas. Ett systematiskt arbete bör därtill inledas för att identifiera prioriterade evenemang för Stockholms stad och i vilken omfattning staden ska stödja dessa. Prioriteringen bör utgå från kärnvärdena beskrivna i punkt 3 ovan.

Exempel på strategiska evenemang för Stockholm med utvecklingspotential är Stockholm Water Prize, IT/ITC-evenemang, kongresser inom life science och aktiviteter kopplade till Nobelpriset.

5. Genomföra en fördjupad benchmark

För att kunna göra rätt prioriteringar krävs en ingående kunskap om hur relevanta konkurrentstäder och regioner arbetar. En fördjupad benchmark bör därför genomföras. Förslag på benchmarkobjekt: Barcelona, Berlin, Köpenhamn, Paris, London, Singapore, Wien.

6. Förstärka samarbetet med näringsliv, sponsorer och evenemangsindustrin

Samarbetet med regionens företag har under senare år förstärkts. Den befintliga grupp för extern samordning, som leds av finansborgarrådet och som organiseras av SBR kompletteras med representant från Stadsledningskontoret. Staden bör vara värd för återkommande workshops/idémöten för aktörer inom evenemangsindustrin.

Långsiktiga samarbeten med sponsorer bör eftersträvas. De samordnas under Kommunstyrelsen och bör ta sin utgångspunkt i Vision 2030 och därmed bidra till att stärka Stockholms varumärke.

För att nå önskad effekt krävs uthållighet och att samarbetspartners och övriga branschaktörer bidrar till marknadsföringen av stockholmsregionen, till exempel genom att använda stadens varumärke i sin egen kommunikation.

7. Involvera stockholmarna

En annan central framgångsfaktor är att stockholmarna upplever det som angeläget och positivt att Stockholm är en attraktiv evenemangsstad. Det är därför viktigt att tydligt kommunicera vad man vill uppnå, vilken betydelse evenemangsindustrin har för ekonomin och sysselsättningen samt hur allt detta kopplar tillbaka till visionen om ett Stockholm i världsklass. Ska Stockholm lyckas med att söka ett internationellt toppevenemang krävs att man har stockholmarna med sig. En särskild plan för att involvera stockholmarna bör därför tas fram.

8. Aktivt medverka till att ett högprestigeevenemang förläggs till Stockholm

Som ett startskott för en utökad satsning på evenemang bör Stockholms stad också

aktivt medverka till att ett högprestigeevenemang med internationell lyskraft förläggs till Stockholm.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och har remitterats till arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Älvsjö stadsdelsnämnd har ej inkommit med svar.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2011 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Sara Pettigrew (MP) samt Jan-Olof Gustavsson m.fl. (S), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Rågsjö (V), bilaga 1.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

En bredd av evenemang kan bidra till tillväxt och fler arbetstillfällen. För att Stockholm ska bli stad i världsklass och ett "Medborgarnas Stockholm" så måste en evenemangsstrategi inkludera och attrahera såväl stadens invånare, stockholmarna, som tillresta besökare och andra intressenter. Det handlar inte bara om att skapa förståelse för att evenemang kan skapa tillväxt och sysselsättning utan också att dessa är riktade till stockholmarna.

Vid sidan av att satsa på två stora event per år vill förvaltningen därför framhålla att även lokala evenemang av olika slag är betydelsefulla i stadens samlade utbud och

⊗ Remissinstansernas yttranden finns tillgängliga på Insyn, Stadens hemsida.

EVENEMANGSSTRATEGI FÖR STOCKHOLMS STAD

Strategin i koncentrat

Stockholm ska år 2030 vara en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass.

MÅL

- Att år 2030 vara en av Europas tre främsta evenemangsstäder – ett naturligt val för internationella evenemangsarrangörer inom idrott, kultur och nöjen.
- Att befästa positionen som en av världens främsta mötesplatser för kongresser, mässor och högnivåkonferenser.

ÅTTA STEG FÖR EN EVENEMANGS- OCH UPPLEVESESTAD I VÄRLDSKLASS

För att nå målen och få den slagkraft som Stockholm behöver i konkurrensen med andra städer och regioner, krävs tydlighet om målen och att staden utåt uppträder som en enig och kraftfull aktör, arbetar långsiktigt, tar tillvara alla tillgängliga resurser och på ett effektivt sätt involverar beslutsfattare, näringsliv och stockholmarna. Det krävs också tydliga riktlinjer för prioriteringar. Nedanstående punkter föreslås utgöra grunden i en handlingsplan för Stockholms stad med syftet att utveckla Stockholm till en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass.

1. Etablera en styrgrupp med strategiskt samordningsansvar för stadens engagemang i evenemang och marknadsföring av Stockholm som evenemangsstad.
2. Fastställa kärnvärden och kriterier för vilken typ av evenemang som är strategiska för staden i linje med visionen om ett Stockholm i världsklass.
3. Pröva prioriterade evenemang mot fastställda kärnvärden och kriterier.
4. Utarbeta en långsiktig aktivitetsplan.
5. Genomföra en fördjupad benchmark mot relevanta jämförelsestäder.

105 35 Stockholm. Besöksadress Ragnar Östbergs Plan 1

Telefon 08/508 29 000. Fax 08/ 508 29 970

hanna.brogren@stockholm.se

www.stockholm.se

6. Förstärka samarbetet med näringsliv, sponsorer och centrala aktörer inom evenemangsindustrin. Skapa ett återkommande mötesforum för idéutbyte.
7. Ta fram en aktivitetsplan för att involvera stockholmarna och visa på betydelsen av evenemang för tillväxt och sysselsättning.
8. Aktivt medverka till att ett högprestigeevenemang med internationell lyskraft förläggs till Stockholm.

Bakgrund och process

Evenemang är viktiga, bland annat för att profilera och marknadsföra Stockholm. I visionen om ett Stockholm i världsklass har kommunfullmäktige slagit fast att Stockholm ska vara en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass. I begreppet evenemang räknas här in festivaler som staden initierar eller arrangerar, större artist- och idrottsevenemang samt kongresser, mässor och konferenser. Den gemensamma nämnaren är att de sammantaget ska förstärka stadens varumärke och profil.

Under våren 2010 initierade Stadsledningskontoret en process för att ta fram en långsiktig och samlad strategi för att på ett mer systematiskt sätt arbeta med evenemangsfrågor i enlighet med visionen.

Processen inleddes med en nulägesanalys, där ett tiotal beslutsfattare inom staden och företrädare för evenemangsindustrin intervjuades i syfte att:

- få en tydlig bild av hur staden arbetar idag och hur olika aktörer uppfattar att staden arbetar för att attrahera evenemang,
- identifiera möjligheter och utmaningar för att Stockholm ska uppnå visionen om en evenemangsstad i världsklass.

Nulägesanalysen kompletterades med en workshop. Till den samlades företrädare för de förvaltningar och bolag som idag arbetar med evenemang: Stockholm Business Region, Stockholm Visitors Board, Kulturförvaltningen, Idrottsförvaltningen och Stockholmsmässan tillsammans med nära samarbetspartners inom evenemangsindustrin för att bland annat diskutera målbild, strategi, prioriteringar och samarbetsformer. Den strategi som nu läggs fram har diskuterats och förankrats inom ovanstående grupp.

I juni 2010 genomförde Stockholms stad Love Stockholm 2010 – ett evenemang som kulminerade med kronprinsessbröllopet den 19 juni. Syftet var att visa upp Stockholm för tillrest publik och internationell media samt att erbjuda stockholmarna en fest i kärlekens tecken. Evenemanget involverade många delar av stadens förvaltningar och bolag, och det föll sig därför naturligt i processen att också låta erfarenheterna från detta fogas in i arbetet med utformandet av en

evenemangsstrategi. Detta har skett i form av djupintervjuer med involverade interna aktörer, samt med ett tiotal sponsorer.

En övergripande benchmark har också gjorts för att studera framgångsfaktorerna bakom Londons OS-ansökan och Barcelonas utveckling till att idag vara en av de främsta evenemangsstäderna i Europa.

Nuläge

Vision 2030 om ett Stockholm i världsklass är ett strategiskt åtagande från Stockholms stad sida. Alla stadens nämnder och bolagsstyrelser har i uppdrag att arbeta i visionens riktning i sina respektive verksamheter. I visionen tecknas Stockholm som en storstad med en fantastisk attraktionskraft – en världsberömd upplevelsestad och mötesplats som lockar människor från hela världen.

EVENEMANG BIDRAR TILL SYSSELSÄTTNING OCH TILLVÄXT

Att evenemang arrangeras i stockholmsregionen är av stor betydelse. Det stimulerar ekonomin och skapar en ökad efterfrågan på varor och tjänster. Av den totala turistomsättningen i Stockholms län på 22 miljarder kronor¹ svarar evenemang för cirka fem miljarder kronor och bidrar till såväl arbetstillfällen som etableringar i regionen. Evenemang är också en viktig del i marknadsföringen av regionen och erbjuder de boende en attraktiv stad att bo och verka i. Som nämndes ovan kan de även bidra till profileringen av Stockholm .

BEHOV AV EN SAMLAD STRATEGI

Kartläggningen visar tydligt på att Stockholms stad idag behöver en övergripande evenemangsstrategi. Det finns idag ingen samlad bild över vilken typ av evenemang staden aktivt bör arbeta för att attrahera. Det finns inte heller någon uttalad koppling till vision 2030 för de evenemang som staden arrangerar i egen regi.

Externa aktörer efterfrågar långsiktiga åtaganden som inte är partipolitiska, en synlig ambassadör som driver evenemangsfrågorna och en ökad kunskap bland beslutsfattare och allmänhet om evenemangsindustrins betydelse för stockholmsregionens tillväxt.

¹ Avser 2009, källa Event Stockholm

Även interna aktörer efterfrågar en samlad strategi för stadens engagemang och prioriteringar av evenemang.

Fyra behov kan utläsas:

1. Definition av vilka evenemang som är strategiska för Stockholm.
2. Ökad slagkraft för att attrahera prioriterade evenemang.
3. Ökad systematik för att utveckla egna evenemang, helst av återkommande karaktär för att skapa långsiktighet i planering och samarbeten.
4. Ökad samverkan för att utnyttja potentialen i aktuella evenemang.

STADENS NUVARANDE ORGANISATION FÖR EVENEMANG

Stockholms stad har möjlighet att genomföra evenemang helt eller delvis i egen regi. Beslut om finansiering och genomförande av evenemang inom ramen för tilldelad budget fattas av berörd nämnd eller bolagsstyrelse. Beslut om finansiering och genomförande av evenemang som inte ryms inom tilldelad budget fattas av Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige.

Flera olika nämnder och bolag inom staden arbetar med evenemangsfrågor:

- **Kommunstyrelsen** har det strategiska kommunikationsansvaret samt det stadsövergripande säkerhetsansvaret vid större evenemang. Till exempel hade SLK hade det strategiska ansvaret för Love Stockholm 2010, medan nämnder och bolag hade ansvar för olika delprojekt.
- **Stockholm Business Region (SBR)** har till uppgift att utveckla och marknadsföra Stockholm som etablerings- och besöksort under det gemensamma varumärket "Stockholm - the Capital of Scandinavia". SBR hade huvudansvar för internationella medierelationer och framtagandet av den grafiska profilen för Love Stockholm 2010.

För att stärka kopplingen till näringslivet i Stockholm finns ett Advisory Board som leds av finansborgarrådet. Det är kopplat till dotterbolaget Stockholm Business Region Developments verksamhet. I detta återfinns även företrädare för flera av Stockholms ledande företag.

SBR har också i uppdrag att genomföra de aktiviteter som pekas ut i den gemensamma verksamhetsplanen för *Stockholm Business Alliance* – ett partnerskap mellan 50 kommuner i sju län, där fokus ligger på att attrahera utländska investeringar till regionen och förbättra kommunernas näringslivsservice. Samarbetet omfattar även kommunikation av det gemensamma varumärket Stockholm – the Capital of Scandinavia.

Stockholm Visitors Board AB (SVB) är dotterbolag till SBR och har bland annat i uppgift att marknadsföra Stockholm som besöksdestination. För att stärka kopplingen och öka samverkan mellan viktiga aktörer i Stockholms besöksnäring finns även ett Advisory Board kopplat till SVB. Inom affärsområdet "Möten och Kongresser" återfinns Stockholm Convention Bureau, som koordinerar marknadsföringen av Stockholm som internationell kongresstad och mässarrangör. Inom affärsområdet "Evenemang" återfinns Event Stockholm och Evenemangslotsen.

Event Stockholm är ett partnerskap mellan Stockholms stad och näringslivet som bildats för att Stockholm ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen om evenemang. Event Stockholm "ska marknadsföra Stockholm som en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass och systematiskt bearbeta arrangörer i syfte att värva främst internationella evenemang inom idrott, nöje, kultur och mässor till Stockholm i ett tydligt lönsamhetssträvande samarbete med projektets samarbetspartners".

Stockholm Business Regions styrelse förfogar över en budget på fem miljoner kronor per år som kan användas för att stötta evenemang under förutsättning att följande kriterier är uppfyllda.

- Evenemanget ökar kännedomen om Stockholm internationellt
- Evenemanget befäster internationellt Stockholm som en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass
- Evenemanget ökar antalet besökare eller företag till Stockholm
- Evenemanget har en hög internationell status
- Evenemanget är långsiktigt utvecklingsbart
- Evenemanget bidrar till att utveckla Stockholm som boende, företags- och besöksstad

Evenemangslotsen arbetar med att förbättra servicen till de befintliga evenemangen som arrangeras i Stockholm och med att underlätta för arrangörer att ansöka om tillstånd och genomföra evenemang i Stockholm.

- **Kulturnämnden** har inom kulturförvaltningen en egen evenemangsavdelning, som bland annat utvecklar och arrangerar de årligen återkommande evenemangen. Nämnden utger ekonomiskt stöd inom ramen för bidragsgivningen till det fria kulturlivet och vissa evenemang. Kulturnämnden ansvarar i sina projekt också för relationer med sponsorer och näringslivspartners i samband med evenemang.

- **Idrottsnämnden** svarar för evenemang inom idrottsområdet och har en bred kontaktyta. Nämnden utger stöd till vissa idrottstävlingar etc inom ramen för sin bidragsgivning. Här ryms evenemang inom både breddidrott och stora publika idrottsevenemang. För närvarande planeras till exempel för 100-årsfirandet av Stockholms Stadion och OS 1912.
- **Trafik- och renhållningsnämnden** spelar en central roll för att evenemang ska fungera smidigt och effektivt och har ett nära samarbete med säkerhetsorganisationen på Stadsledningskontoret vid större evenemang. Nämnden fattar dels myndighetsbeslut om upplåtelse av allmän platsmark, dels kring eventuella gatuavstängningar, omläggning av trafik etc, städning m.m. I Love Stockholm 2010 var Trafikkontoret ansvarigt för alla blomsterutsmyckningar i staden, renhållningsfrågor och samverkade intimt med såväl säkerhetsorganisation som SL kring fungerande infrastruktur och säkerhet ur olika aspekter.
- Vid behov kan även andra delar av staden involveras. Till exempel projektledes evenemanget Stopover Stockholm i samband med Volvo Ocean Race 2009 av **Stockholms Hamnar**.
- Stockholms stad har därtill en nära dialog med flera privata evenemangsaktörer.

Förutsättningar för att bli en evenemangstad i världsklass

STYRKOR

Stockholm är väl positionerat

Marknadsföringen av stockholmsregionen är sedan några år tillbaka samlad i kommunikationsplattformen och varumärket "Stockholm – The Capital of Scandinavia". Kommunsamarbetet Stockholm Business Alliance har därtill stärkt förutsättningarna för internationell marknadsföring av hela stockholmsregionen som ett samlat erbjudande.

Stockholm rankades som nummer 17 i världen på ICCAs² senaste lista över de främsta kongresstäderna och branschorganisationen. När det gäller antalet besökare rankas Stockholm senaste året som nummer tre i världen enligt ICCA.

² International Congress & Convention Association

Eventakademin utnämnde Stockholm till årets eventarena för arrangemanget Volvo Ocean Race Stopover Stockholm.

Stockholm utsågs till Intelligent Community of the Year 2009 och blev 2010 utsedd till Europas första miljöhuvudstad.

Unika naturliga förutsättningar

Stockholm har med sitt läge mitt emellan Mälaren och Östersjön en unik miljö att erbjuda besökare. Stadens främsta kännetecken är närheten till vattnet. Få städer i världen kan förena storstadens puls med närheten till naturupplevelser och ren stadsmiljö på det sätt som Stockholm gör.

Hög kapacitet för evenemang

Ett hinder för att kunna uppnå visionen om ett Stockholm i världsklass har varit bristen på arenakapacitet. Detta åtgärdas nu genom byggandet av två nya multiarenor; Stockholmsarenan i Globenområdet och Swedbank Arena som blir Skandinaviens största arena och Sveriges nya nationalarena för fotboll. Båda dessa arenor ska stå klara 2013 och byggs med heltäckande, men öppningsbara tak, för att möjliggöra evenemang under alla årstider.

I början av 2011 invigdes också den nya kongresshallen Stockholm Waterfront Congress Centre, mitt i Stockholms city med plats för 3 000 deltagare och med ambitionen att vara ett av världens ledande centrum för möten, evenemang och konserter.

Därtill finns Ericsson Globe Arena, Stockholmsmässan som är den största mäss- och kongressanläggningen i norra Europa, Kistamässan, Stockholms stadion, som har flest antal världsrekord i friidrott, och en mängd mindre arenakapacitet.

Beprövad erfarenhet

Stockholms stad har en lång tradition av att stå värd för stora evenemang ända sedan OS 1912. Invigningen av Globen blev startskott för en rad internationella evenemang som exempelvis hockey-VM och volleyboll-VM samma år. Stockholm har också arrangerat hockey-VM 1995, World Police and Fire Games 1998, handbolls-EM 2002/2006 och EuroPride 2008. Näst på tur står hockey-VM 2012 och 2013 som samarrangeras med Helsingfors. Förhoppningen är att slutspelet 2013 ska kunna äga rum i nya Stockholmsarenan.

Stockholm har också erfarenhet av att anordna internationella toppmöten. I samband med Sveriges EU-ordförandeskap 2001 och 2009, samlades EUs stats- och regeringschefer på Stockholmsmässan, möten som tack vare goda säkerhetsarrangemang kunde genomföras under lugna omständigheter.

I augusti 2010 anordnades European Society of Cardiology, Europas största medicinska kongress, för femte gången på Stockholmsmässan. Under fem dagar möttes närmare 30 000 hjärtspecialister från hela världen, roade sig och såg Stockholm. Enligt beräkningar från Stockholmsmässan bidrog evenemanget med cirka 620 miljoner kronor till stadens turistsättning.

Stockholms stad har också gedigen erfarenhet av att anordna evenemang i egen regi som exempelvis Millenniefirandet, Stockholms 750-årsjubileum, Vattenfestivalerna, GO 08, Volvo Ocean Race Stopover Stockholm och nu senast Love Stockholm 2010.

Många återkommande evenemang

Stockholm har många årligen återkommande evenemang. Några av de större internationella evenemangen är GE Galan, LG Hockey Games, Elitloppet, DN-Galan/Diamond League, Stockholm Open, Stockholm International Horse Show, Formex, Stockholm Furniture Fair samt utdelningarna av Stockholm Water Prize, Polarpriset och Nobelpriset.

Till detta kommer andra större årligt återkommande evenemang som Stockholm Pride Festival, Stockholm Fashion Week, Allsång på Skansen, Tjejmilen, Stockholm Marathon, Allt för sjön, allsvenska fotbollsmatcher, elitseriematcher i ishockey, landskamper i olika sporter, konserter och mycket annat.

Utmaningen ligger i att definiera vilka evenemang som är strategiska för staden och prioritera vilka av dessa som kan vidareutvecklas för att utnyttja deras fulla potential och skapa intressanta kringaktiviteter.

Stort publikunderlag

I Stockholms län finns idag cirka 2 miljoner människor. Räknar man in hela Mälardalen stiger siffran till cirka tre miljoner. Till år 2030 väntas regionen ha vuxit med ytterligare 500 000 personer. Det finns en stor tradition av att åka till huvudstaden för att gå på konsert eller idrottsevenemang.

Effektiva och miljövänliga transporter

Stockholms kollektivtrafik tillhör Europas effektivaste. Det gör det enkelt för både publik och aktiva att ta sig till arenor och andra platser.

Tryggt och säkert

Stockholm har den lägsta brottsligheten i Europa i förhållande till sin storlek. Dessutom finns stränga krav när det gäller säkerhet på hotell, arenor och evenemangsplatser.

UTMANINGAR

Hård internationell konkurrens

I den globaliserade världen ökar konkurrensen mellan städer och regioner om evenemang. Ofta tävlar stockholmsregionen med städer och regioner som har lika många eller fler invånare som hela Sverige. På senare år har det också blivit allt vanligare att arrangörer erbjuder subventioner av olika slag för att förlägga sitt evenemang till en viss plats. I dessa sammanhang erbjuds allt oftare direkta ekonomiska bidrag från städer och länder för att locka till sig evenemang.

Evenemang del av helhetsupplevelse

Evenemang är en del av en helhetsupplevelse, särskilt för tillresta besökare. Därför blir det allt viktigare att också kunna erbjuda bra kringsservice och ha en samlad strategi för hur man bemöter arrangörer och besökare. En del städer erbjuder evenemangsbesökare eller deltagare i ett idrottsevenemang gratis kollektivtrafik eller särskilt anordnade sightseeingturer för att ytterligare passa på att visa upp sin stad. London har inför OS 2012 lagt fast "improved international perception of Britain's welcome" som ett av sina viktigaste mål.

Geografin: läget och vädret

Stockholm har med sin geografiska placering ett tuffare läge än många av konkurrentorterna. En stor utmaning är att få fler och bättre flygförbindelser. Därtill finns en påtaglig väderfaktor. Både sommar- och vinterevenemang påverkas i hög grad av väderförhållandena. Rätt utnyttjat kan dock de ljusa sommarnätterna och de mörka vinterdagarna användas proaktivt i marknadsföringen.

Ineffektiv intern organisation

I intervjuerna med externa aktörer och samarbetspartners framkommer att stadens förvaltningar och bolag inte alltid uppträder synkroniserat och med samma agenda. Intervjuer med interna aktörer bekräftar att det inte finns någon gemensam, övergripande målbild och att det är otydligt vem som har huvudansvar för att driva evenemangsfrågorna strategiskt.

Krånglig tillståndshantering

Trots Evenemangslotsen upplever externa aktörer att det är krångligt med tillståndshantering.

Brist på opinionsbildare

Det finns idag inga givna opinionsbildare som brinner för Stockholm som evenemangsstad. Andra frågor dominerar debatten och det är svårt att nå ut med dessa frågor i media.

Brist på stöd från stockholmarna

För att bli en framgångsrik evenemangsstad krävs att man har befolkningen med sig. Det visar erfarenheterna både från Londons OS-ansökan och från Barcelona. Stockholm har blandade erfarenheter. Stockholms OS-kandidatur mötte hård kritik från stockholmarna, liksom Vattenfestivalen som ägde rum på 90-talet. Andra arrangemang som Millenniefirandet, GO 08 och Love Stockholm 2010 har dock mött övervägande positiv respons.

Brist på kunskap om evenemangsindustrins betydelse för Stockholm

Intervjupersonerna upplever en brist på kunskap om evenemangsindustrins betydelse för Stockholm bland både beslutsfattare och allmänhet. Utmaningen ligger i att förklara och övertyga om hur denna näring bidrar till tillväxt och sysselsättning och varför staden därför bör ha en aktiv roll i att driva utvecklingen framåt.

Få artister fyller de stora arenorna

Det är idag få artister som klarar att fylla de stora arenorna och det tillkommer få nya av denna dignitet. Det finns också en internationell trend som går mot intimare klubbspelningar. En rad nya typer av evenemang har dock utvecklats, vilket har kompenserat bortfallet av traditionella artistgalor och idrottstävlingar.

Huvudstadens dilemma

Jämfört med andra städer i Sverige kan det vara svårare för Stockholm att mobilisera stadens näringsliv att delta som sponsorer och samarbetspartners. Sett i ett nationellt perspektiv har vi dock nära access till företag i regionen. Stockholm har även fördelen av att ha en köpstark potentiell kundkrets som kan lockas till besök av olika typer av evenemang.

Strategi för framtiden

ÖVERGRIPANDE VISION

Stockholm ska år 2030 vara en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass.

EVENEMANGSTRATEGI FÖR STOCKHOLMS STAD

105 35 Stockholm. Besöksadress Ragnar Östbergs Plan 1

Telefon 08/508 29 000. Fax 08/ 508 29 970

hanna.brogren@stockholm.se

www.stockholm.se

Ur Vision 2030:

"Stockholm är en internationell storstad med ett myllrande kultur- och nöjesliv. Här finns ett rikt utbud av museer, konserter, teatrar, konstutställningar, filmvisningar, idrottsarrangemang, gallerier, dansuppvisningar och nöjesparker. Här arrangeras också megaevenemang med internationell lyskraft – allt från världsartisternas turnépremiärer till finalen i Champions League.

Det rika kultur- och nöjeslivet lägger, tillsammans med det stora utbudet av restauranger, caféer, pubar och affärer, grunden för den berömda stockholmspulsen. Pulsen har en internationell prägel som tilltalar alla människor. Det kreativa klimatet lockar och den fria kulturen är en viktig del i stadsutvecklingen och den skapar stor inflyttning av människor i alla åldrar och från alla världens hörn. I Stockholm finns möjlighet att ta del av världen.

Ett framgångsrikt samarbete inom regionen och mellan offentliga och privata aktörer har möjliggjort en omfattande utbyggnad av nya arenor för kultur och idrott i regionen. Det gäller exempelvis Nobelmuseet, ett designcentrum vid Telefonplan, den nya nationalarenan för fotboll i Solna och arenor för toppfotboll.

År 2030 är Stockholm-Mälarenregionen en viktig internationell mötesplats. Kongressanläggningen i City, mässanläggningen i Kista och den utbyggda Stockholmsmässan lockar människor från hela världen."

Mål

För att visionen ska kunna omsättas i praktiken krävs tydliga mål som kan mätas och utvärderas över tid. Målen bör sättas med utgångspunkt från visionen om att staden ska nå världsklass. Förslag till målformuleringar:

ÖVERGRIPANDE MÅL:

- Att år 2030 vara en av Europas tre främsta evenemangsstäder – ett naturligt val för internationella evenemangsarrangörer inom idrott, kultur och nöjen.

Mätmetoder:

- internationella rankingar/topplistor, ex vis flygbolagens tio i topplista över destinationsmål
 - intervju/enkätundersökning arrangörer/deltagare/publik
 - genomslag internationell media
- Att stärka positionen som en av världens främsta mötesplatser för kongresser, mässor och högnivåkonferenser.

Mätmetoder:

- internationella rankingar
- utvärdering arrangörer/utställare/deltagare/besökare vid genomförda kongresser/mässor
- genomslag internationell media-Turistomsättningsmätningar (vilket görs idag för mellan 5 -10 event årligen)

STÖDJANDE MÅL

- Stockholmarna ska känna stolthet över de evenemang som erbjuds i regionen och ha kunskap om/förstå hur evenemang bidrar till tillväxt och sysselsättning.

Mätmetod: årligen återkommande kvantitativa undersökningar

- Evenemangsarrangörer ska från stadens sida mötas av en hög och välkomnande service som kännetecknas av en snabb, enkel och tydlig handläggning, en öppen och positiv attityd, god tillgänglighet och ett gott bemötande.

Mätmetod: nöjd-kund-index

- Att ett internationellt högprestigeevenemang förläggs till Stockholm
- Stockholms stad ska bidra till att etablera evenemang inom nya nischer, till exempel samlar ett IT-evenemang som mobilmässan i Barcelona, 65 000 besökare varje år.
- Långsiktiga relationer etableras med strategiska sponsorer och samarbetspartners

Målgrupper**PRIMÄRA MÅLGRUPPER**

- Besökare (stockholmare, tillresta besökare, potentiella besökare, nationellt/internationellt)
- Arrangörer, svenska och internationella
- Branschorganisationer och förbund (t.ex. idrottsförbund)
- Samarbetspartners (t.ex. arenaägare, hotell, myndigheter, polisen, resebolag)
- Sponsorer

SEKUNDÄRA MÅLGRUPPER

- Opinionsbildare
- Media – lokal media, nationell media, branschpress, internationell media, bloggar etc.
- Medarbetare inom staden
- Stockholmarna i allmänhet

Grundläggande förhållningssätt

Stadens inställning till att evenemang förläggs till Stockholm ska i grunden vara bejakande. Staden ska därför sträva efter att skapa de förutsättningar som krävs för att arrangörer ska vilja förlägga sina evenemang hit.

Alla typer av evenemang inom vitt skilda discipliner som idrott, musik, möten och kongresser är viktiga för att Stockholm ska uppnå visionen. Här ska finnas ett rikt utbud av små och större evenemang. Det kan vara evenemang som vänder sig såväl till stockholmare som till besökande. Men det kan också vara aktiviteter såsom kongresser som vänder sig till en viss målgrupp utanför staden eller regionen och som både leder till intäkter för hotell- och kongressnäringen i staden och som kan skapa intresse för Stockholms attraktivitet hos besökande kongressdelegater.

Staden ska inte aktivt stödja evenemang som är negativa för Stockholms varumärke eller som är direkt skadliga för invånarna, till exempel om det medför negativ påverkan på miljön, hotar säkerheten eller är diskriminerande.

Prioriteringar i linje med Vision 2030

Det finns oerhört många typer av och inriktningar på evenemang. De är alla viktiga för att nå visionen om en levande evenemangsstad i världsklass. Däremot krävs att Stockholms stad prioriterar vilken typ av evenemang som staden i första hand ska engagera sig i för att attrahera till Stockholm eller bidra till att själv utveckla. Det gäller allt från idrotts- och kulturevenemang till mässor och kongresser.

I Vision 2030 beskrivs staden utifrån tre teman:

1. Mångsidig & Upplevelserik
2. Innovativ & Växande
3. Medborgarnas Stockholm

EVENEMANGSTRATEGI FÖR STOCKHOLMS STAD

105 35 Stockholm. Besöksadress Ragnar Östbergs Plan 1

Telefon 08/508 29 000. Fax 08/ 508 29 970

hanna.brogren@stockholm.se

www.stockholm.se

Visionen tar sikte på att Stockholm ska vara en världsledande kunskapsregion. Hagastaden ska vara ett av världens främsta områden för life science. Kista med Kista Science City ska vara ett kunskapskluster inom IT och i Värtan har ett finanscenter vuxit fram. Internationella företag ska vilja lägga sina huvudkontor och sina forsknings- och utvecklingsverksamheter i Stockholm. Detta gäller särskilt företag som verkar inom IT, life science, miljöteknik, finanssektorn och andra kunskapsintensiva branscher.

Denna beskrivning av Stockholms övergripande inriktning mot framtiden och Vision 2030, bör också ligga till grund för prioriteringar av strategiska evenemang för Stockholms stad. Evenemangen ska stödja och bidra till att staden uppnår sina övergripande och långsiktiga mål i linje med visionen.

Till detta bör också kopplas de unika, naturliga förutsättningar som Stockholm besitter.

Stockholms stad bör således prioritera att stödja eller genomföra evenemang som är framtidsinriktade, som bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass, som framhåller våra styrkor och förstärker Vision 2030. Det kan knytas till följande kärnvärden:

1. Stockholms unika, naturliga förutsättningar
 - Vattnet, ljuset/mörkret, miljön
2. Stockholms ledande spetskompetens
 - IT, life science och miljöteknik
3. Spetsområden inom kultur
 - Musik, underhållning, dans

Med dessa kriterier som utgångspunkt kommer till exempel följande evenemang att vara strategiska för Stockholms stad:

Stockholm Water Prize: Knyter an till kärnvärdena vatten och miljö, liksom till spetskompetens inom miljöteknik. Är framtidsinriktat och bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass.

IT-evenemang (t.ex. Dreamhack): Knyter an till spetskompetens inom IT. Är framtidsinriktat och bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass.

Kardiolog/diabeteskongresser: Knyter an till spetskompetens inom life science. Är framtidsinriktat och bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass.

Nobelpriset: Knyter an till samtliga prioriterade spetskompetenser och till kärnvärdena miljö och ljus/mörker. Bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass.

Även ett evenemang som **EuroPride** kan anses vara strategiskt därför att det ligger i linje med den övergripande visionen om en mångsidig stad och medborgarnas Stockholm. Eventet i sig bidrar också till att positionera Stockholm internationellt.

Även **idrottsevenemang** kan ligga i linje med kriterierna, om de bidrar till att positionera Stockholm. I linje med kärnvärdena bör idrottsevenemang med koppling till vatten och miljö särskilt prioriteras.

Stadens roll

Stockholms stad har en central roll för att visionen och målen ska uppnås – både på en strategisk och operativ nivå. Stadens agerande behöver samordnas bättre.

Det yttersta ansvaret för denna samordning åvilar Kommunstyrelsen. Det är därmed Stadsledningskontoret som har det övergripande ansvaret för strategi och samordning av arbetet med dessa frågor inom Stockholms stad. Varje nämnd har självfallet ansvar för sin verksamhet. Gemensamma strategier och förbättrad samordning inom staden kommer att förbättra stadens möjligheter att bli en än mer attraktiv evenemangsstad där olika aktörer finner det enklare än idag att genomföra evenemang.

Stockholms stad har ett stort ansvar för att säkerställa att arrangörer av idrotts- och nöjesevenemang eller möten och kongresser har konkurrenskraftiga förutsättningar.

STRATEGISK MOTOR

Stadens viktigaste roll är att vara en strategisk motor i arbetet med att attrahera evenemang till Stockholm. I denna roll ligger att driva utvecklingen av Stockholm som en evenemangsstad – att skapa attraktiva förutsättningar och analysera vilka investeringar och initiativ som krävs, att positionera och marknadsföra Stockholmsregionen, att skapa forum för samarbeten med näringslivet och evenemangsindustrins aktörer, bevaka konkurrerande städer/regioner och följa internationella trender. Analys, strategi och konceptutveckling är därför strategiska kompetenser för staden.

Eftersom Stockholm är Sveriges huvudstad finns också en nationell dimension. Staden bör därför sträva efter att utveckla ett nära samarbete med relevanta nationella organ för att attrahera konferenser, evenemang och toppmöten på nationell nivå.

I det fall Stockholms stad aktivt deltar i arbetet med att attrahera ett evenemang på absolut toppnivå till Stockholm, bör en särskild projektorganisation upprättas för detta ändamål. I denna projektorganisation kan även ingå externa parter. Stadsledningskontoret ansvarar för upprättandet av erforderlig organisation, mandat och budget.

INFRASTRUKTUR I VÄRLDSKLASS

Stockholm måste kunna erbjuda en infrastruktur i paritet med visionen. Det innebär till exempel att arenor och mötesplatser ska vara i världsklass, att transportsystemet fungerar smidigt och att det finns goda övernattningsmöjligheter för arrangörer och besökare. Staden har det yttersta ansvaret för att se till att dessa frågor prioriteras och långsiktigt säkerställs.

BISTÅND MED TILLSTÅNDSHANTERING

Staden bör också bevaka att såväl lokala som nationella och internationella evenemangsarrangörer får en hög och välkomnande service. En viktig del i detta är Evenemangslotsen som arrangörer kan vända sig till för att få hjälp med tillståndshantering. Lotsfunktionen behöver dock bli mer känd och marknadsföras. Staden bör också eftersträva nära samarbete med de myndigheter som utfärdar tillstånd.

ARRANGÖR AV ETT FÅTAL, STRATEGISKT UTVALDA EVENEMANG I VÄRLDSKLASS

Staden bör noggrant överväga vilka evenemang som arrangeras i egen regi. Grundbevakelsen för ett sådant evenemang är att det har en tydlig koppling till stadens övergripande vision och bidrar till att stärka de kärnvärden som definieras i denna strategi. Operativt genomförande av evenemang bör i hög utsträckning upphandlas, varför staden bör ha en gedigen beställarkompetens.

Staden bör överväga att koncentrera sina resurser till att genomföra två större evenemang i egen regi per år – ett på sommaren och ett på vintern. Ett sådant upplägg skulle bidra till att bygga varumärket, optimera resurser och ge en stabil grund för samarbeten.

Ett sommarevenemang har en naturlig koppling till vatten och ljus och skulle kunna knytas ihop med Stockholm Water Prize eller Polarpriset. Ett vinterevenemang skulle kunna utgå från Nobelfirandet och byggas ut med lokala aktiviteter som profilerar Stockholm som världsledande inom forskning och kunskapsintensiva verksamheter.

FINANSIÄR – EKONOMISKT ENGAGEMANG I EVENEMANG

Staden ska kunna stödja evenemang ekonomiskt. Det evenemangsstöd som SBR:s styrelse förfogar över bibehålls. De kriterier som tillämpas idag för beviljande av evenemangsstöd, och som beskrivits ovan bör dock kompletteras med följande:

- Evenemanget ska ligga i linje med Vision 2030 om ett Stockholm i världsklass, och om möjligt tangera kärnvärdena som lagts fast i denna strategi
- Evenemanget ska vara ekonomiskt motiverat på kort och lång sikt
- Evenemanget ska upplevas som positivt för och av stockholmarna
- Evenemanget ska profilera Stockholm – the Capital of Scandinavia

Utgångspunkt är att ju större ekonomisk insats som staden överväger, desto hårdare tillämpas kriterierna.

Därtill finns möjlighet för enskilda nämnder och bolag i staden att inom ramen för sin ordinarie bidragsgivning/budget stödja evenemang.

Handlingsplan

ÅTTA STEG MOT EN EVENEMANGS- OCH UPPLEVELSESTAD I VÄRLDSKLASS

Nedanstående punkter föreslås utgöra grunden i en handlingsplan för Stockholm stad med syftet att utveckla Stockholm till en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass.

1. ETABLERA STYRGRUPP

Det strategiska ansvaret för styrning och samordning *inom* staden av engagemanget i evenemang förläggs till Stadsledningskontoret, där en styrgrupp bildas för detta ändamål. I gruppen bör representanter ingå från de förvaltningar och bolag inom staden som idag arbetar med evenemangsfrågor, som exempelvis SBR med dotterbolag, Trafikkontoret, Kulturförvaltningen och Idrottsförvaltningen. Styrgruppen har det yttersta ansvaret för att säkerställa stadens roll som strategisk motor med mera (enligt definition tidigare i detta dokument). Styrgruppen ska arbeta med evenemang utifrån strategisk kommunikation om Stockholm – the Capital of Scandinavia samt Vision 2030. I uppdraget ingår att utveckla former för att förbättra samordningen inom staden och göra det enklare att genomföra evenemang i Stockholm.

2. FASTSTÄLLA KÄRNVÄRDEN OCH KRITERIER

Staden bör därtill fastställa ett antal kriterier och kärnvärden för vilken typ av evenemang som är strategiska för Stockholm. Följande föreslås som inriktning: staden bör prioritera evenemang som är framtidsinriktade, som bidrar till att positionera Stockholm som en stad i världsklass, som ligger i linje med Vision 2030, som i möjligaste mån kan knytas till stadens kärnvärden och styrkor och som kan attrahera besökare och deltagare.

3. PRÖVA PRIORITERADE EVENEMANG MOT FASTSTÄLLDA KRITERIER OCH KÄRNVÄRDEN

Alla evenemang som staden engagerar sig i – vare sig det gäller konceptutveckling, eller i egenskap av arrangör eller finansiär – ska prövas mot fastställda kriterier och kärnvärden för att säkerställa kopplingen till övergripande mål och vision.

4. UTARBETA EN LÅNGSIKTIG AKTIVITETSPLAN

Arbetet med att attrahera evenemang är en långsiktig process som sträcker sig över många år. Det är idag som grunden läggs för många av de evenemang som blir verklighet om fem eller tio år. Ett långsiktigt perspektiv innebär att man i god tid kan analysera ett evenemangs utvecklingspotential och vilka kringeffekter som kan uppnås.

Stockholm är redan idag en stor evenemangsstad inom idrott, kultur, nöje och mässor/kongresser. I snitt genomförs 200 evenemang varje dag, små som stora, på olika platser runt om i staden. Detta ska fortsatt uppmuntras och bejaktas. Ett systematiskt arbete bör därtill inledas för att identifiera prioriterade evenemang för Stockholms stad och i vilken omfattning staden ska stödja dessa. Prioriteringen bör utgå från kärnvärdena som beskrivits tidigare i denna pm.

Exempel på strategiska evenemang för Stockholm med utvecklingspotential är Stockholm Water Prize, IT/ITC-evenemang, kongresser inom life science och aktiviteter kopplade till Nobelpriset.

5. GENOMFÖRA EN FÖRDJUPAD BENCHMARK

För att kunna göra rätt prioriteringar krävs en ingående kunskap om hur relevanta konkurrentstäder och regioner arbetar. En fördjupad benchmark bör därför genomföras. Förslag på benchmarkobjekt: Barcelona, Berlin, Köpenhamn, Paris, London, Singapore och Wien.

6. FÖRSTÄRKA SAMARBETET MED NÄRINGSLIV, SPONSORER OCH EVENEMANGSINDUSTRIN

Samarbetet med regionens företag har under senare år förstärkts. Den befintliga grupp för extern samordning, som leds av finansborgarrådet och som organiseras av SBR kompletteras med representant från Stadsledningskontoret. Staden bör vara värd för återkommande workshops och idémöten för aktörer inom evenemangsindustrin.

Långsiktiga samarbeten med sponsorer bör eftersträvas. Det övergripande ansvaret för att utveckla sådana samarbeten bör ligga hos Kommunstyrelsen och ta sin utgångspunkt i Vision 2030 för att bidra till att stärka Stockholms varumärke.

För att nå önskad effekt krävs uthållighet och att samarbetspartners och övriga branschaktörer bidrar till marknadsföringen av stockholmregionen, till exempel genom att använda symbolen för Stockholm the Capital of Scandinavia i sin egen kommunikation och därmed bidra till att stärka stadens och regionens varumärke.

7. INVOLVERA STOCKHOLMARNÄ

En annan central framgångsfaktor är att stockholmarna upplever det som angeläget och positivt att Stockholm är en attraktiv evenemangsstad. Det är därför viktigt att tydligt kommunicera vad man vill uppnå, vilken betydelse evenemangsindustrin har för ekonomin och sysselsättningen samt hur allt detta kopplar tillbaka till visionen om ett Stockholm i världsklass. Ska Stockholm lyckas med att söka ett internationellt toppevenemang krävs att stockholmarna stödjer detta. En särskild plan för att involvera stockholmarna bör därför tas fram.

8. MEDVERKA AKTIVT TILL ATT ETT HÖGPRESTIGEEVENEMANG FÖRLÄGGS TILL STOCKHOLM

Som ett startskott för en utökad satsning på evenemang bör Stockholms stad också aktivt medverka till att ett högprestigeevenemang med internationell lyskraft förläggs till Stockholm.